

กตป.
คณะกรรมการกฤษฎีกา
และ
ประธานกรรมการบริหารงาน

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์
ประจำปี 2567

เสนอต่อ

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง
กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
(สำนักงาน กสทช.)

จัดทำโดย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์
ประจำปี 2567

คำนำ

รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 ฉบับนี้ ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำขึ้นเพื่อติดตามนโยบาย และแผนงาน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้แผนแม่บท กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อ กิจการโทรทัศน์ หลังวิกฤตการณ์การโควิด 19 เกิดบริบททางสังคมวิถีใหม่ (New Normal) ทำให้ระบบนิเวศสื่อทั้งระบบเปลี่ยนไป มีการยุติการให้บริการเดิม ควบรวม บุคลากร เกิดสายการผลิต และบริการในรูปแบบใหม่ เกิดรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายแพลตฟอร์ม (Platform) เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างไม่จำกัดเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ (Anytime, Anywhere, Any Device)

เนื้อหาในรายงานฉบับนี้ประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทที่ 1 นำเสนอ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของโครงการ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาการดำเนินงาน และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ บทที่ 2 นำเสนอ ขอบเขตการดำเนินงาน บทที่ 3 แผนการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) แผนการดำเนินการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology) และขอบเขตการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงาน โครงสร้างบุคลากรของ ที่ปรึกษา (Project Team) และรูปแบบการดำเนินงาน บทที่ 4 นำเสนอผลการดำเนินงาน ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ บทที่ 5 การวิเคราะห์และสรุปผล รวมถึงข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานของ กสทช.

รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ จากความร่วมมือระหว่าง กตป. กสทช. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สำนักงาน กสทช. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการทีวีดิจิทัล ผู้ประกอบการเคเบิลทีวี สมาคมวิชาชีพ ประชาชนทั่วประเทศ ที่ปรึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย สามารถนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานและนโยบายของ กสทช. เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ให้มีความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนต่อไป

ที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ
ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ	ง
สารบัญภาพ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทสรุปผู้บริหาร	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 กลุ่มเป้าหมาย	4
1.4 ระยะเวลาดำเนินงาน	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 ขอบเขตการดำเนินงาน	7
2.1 การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานขั้นต้น (Inception Report)	7
2.2 ประเด็นสำคัญในการศึกษา	9
2.3 การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานขั้นกลาง (Interim Report)	11
2.4 การจัดทำ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)	15
2.5 เผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษา	15
2.6 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)	16
บทที่ 3 แผนการดำเนินงาน (Project Plan)	17
3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) ที่ได้จากประชุมเริ่มงาน (Kick-off Meeting)	17
3.2 การวางแผนการดำเนินการศึกษา (Planning)	17
3.3 การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology) และขอบเขตการดำเนินงาน	29
3.4 หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและประเมินผล	30
3.5 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงาน	36
3.6 โครงสร้างบุคลากรของทีปรีกษา (Project Team)	46
3.7 รูปแบบการดำเนินการ	48
3.8 กรอบระยะเวลาการส่งมอบงาน	50

สารบัญ(ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	51
4.1 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ประเมินที่จะศึกษา.....	51
4.2 การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document).....	100
4.3 รายงานผลและนำเสนอความก้าวหน้า.....	112
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	153
5.1 สรุปผล.....	156
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	165
บรรณานุกรม.....	168

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
รูปที่ 2.1 การประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting).....	7
รูปที่ 2.2 ภาพหมู่หลังการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting).....	8
รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	17
รูปที่ 3.2 ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บท.....	33
รูปที่ 3.3 โครงสร้างที่ปรึกษา.....	46
รูปที่ 4.1 วิสัยทัศน์ของประเทศ	55
รูปที่ 4.2 แผนที่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ	57
รูปที่ 4.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหมุดหมายการพัฒนากับเป้าหมายหลัก	58
รูปที่ 4.4 แผนที่กลยุทธ์ ในการพัฒนาหมุดหมายที่ 6.....	60
รูปที่ 4.5 ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทยใน 20 ปี	61
รูปที่ 4.6 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	67
รูปที่ 4.7 ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช ฉบับที่ 3 กับนโยบายของชาติ	86
รูปที่ 4.8 ตัวอย่างการวัดเรตติงของรายการที่ออกอากาศบนโครงข่ายระดับชาติ.....	104
รูปที่ 4.9 มูลค่าการโฆษณาสูงสุด 10 อันดับบนโครงข่ายทีวีระดับชาติ.....	103
รูปที่ 4.10 อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับสัญญาณแบบ DVB-T2	106
รูปที่ 4.11 งบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบสื่อประเภทต่าง ๆ ในปี 2023/2024 ของสททท.....	108
รูปที่ 4.12 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดงานสัมมนา ณ โรงแรมสวิสโฮเทล กรุงเทพฯ.....	114
รูปที่ 4.13 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการประชุม ณ โรงแรมแกรนด์ ฟอรั่ม กรุงเทพฯ	115
รูปที่ 4.14 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการสัมมนา ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค (BITEC).....	116
รูปที่ 4.15 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 จ. เชียงใหม่	129
รูปที่ 4.16 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 2 ณ กรุงเทพมหานคร.....	130
รูปที่ 4.17 สัดส่วนเพศภาพของกลุ่มตัวอย่าง	131
รูปที่ 4.18 สัดส่วนช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง	131
รูปที่ 4.19 สัดส่วนการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	132
รูปที่ 4.20 สัดส่วนอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	132

สารบัญภาพ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
รูปที่ 4.21 สัดส่วนสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง	133
รูปที่ 4.22 สัดส่วนภูมิถิ่นอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง.....	133
รูปที่ 4.23 สัดส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	134
รูปที่ 4.24 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์	134
รูปที่ 4.25 วิธีการรับสัญญาณโทรทัศน์	135
รูปที่ 4.26 ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์	135
รูปที่ 4.27 ระยะเวลาชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง	136
รูปที่ 4.28 ระยะเวลาชมรายการโทรทัศน์ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่ไม่ใช่ TV	136
รูปที่ 4.29 สถานที่ชมรายการโทรทัศน์.....	137
รูปที่ 4.30 จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ที่ผู้ชมรายการโทรทัศน์มีที่บ้าน.....	137
รูปที่ 4.31 วิธีรับสัญญาณโทรทัศน์	138
รูปที่ 4.32 ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างรับชมรายการโทรทัศน์ผ่าน TV	138
รูปที่ 4.33 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ผ่านช่องทางดิจิทัล.....	139
รูปที่ 4.34 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์รายการประเภทต่าง ๆ	140
รูปที่ 4.35 ผู้ชมรายการโทรทัศน์ที่ใช้ช่องทางอื่น ๆ ควบคู่กับการดูทีวี.....	140
รูปที่ 4.36 อุปกรณ์ที่ใช้ดูรายการโทรทัศน์	141
รูปที่ 4.37 Application ฟรีที่ใช้ชมรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand).....	141
รูปที่ 4.38 ระยะเวลาที่ดูรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand)	142
รูปที่ 4.39 กลุ่มที่ตัวอย่างที่ดูรายการโทรทัศน์ผ่าน Application ฟรีและเสียค่าสมาชิก	142
รูปที่ 4.40 การใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิกในการชมรายการโทรทัศน์.....	143
รูปที่ 4.41 การใช้เวลาใน 1 วันที่ใช้ชมรายการโทรทัศน์ ผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก.....	143
รูปที่ 4.42 ประเภทเนื้อหาที่ชมทาง Application แบบจ่ายค่าสมาชิก	144
รูปที่ 4.43 เหตุผลในการใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิก.....	144
รูปที่ 4.44 คุณภาพโดยรวมของรายการโทรทัศน์.....	145
รูปที่ 4.45 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเปราะบาง	146

สารบัญภาพ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
รูปที่ 4.46 การใช้บริการสำหรับกลุ่มเปราะบาง.....	147
รูปที่ 4.47 ปัญหาการใช้งานบริการล่ามภาษามือ บริการเสียงบรรยายภาพ และบริการคำบรรยายแทนเสียง.....	147
รูปที่ 4.48 การเป็นที่รู้จักของ กสทช.....	148
รูปที่ 4.49 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดูแล Application แบบจ่ายค่าสมาชิก	150
รูปที่ 4.50 กสทช. กับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการกำกับดูแลด้านเนื้อหา	150
รูปที่ 4.51 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการควบคุมราคาสมาชิกรายเดือน	151

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 3.1 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน.....	19
ตารางที่ 3.2 รายละเอียดแผนการดำเนินงาน.....	42
ตารางที่ 3.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของที่ปรึกษาที่ปรึกษา.....	47
ตารางที่ 3.4 กำหนดส่งมอบงาน.....	50
ตารางที่ 4.1 สรุปการเข้าสู่เหตุการณ์อย่างมีส่วนร่วมของการประชุมสัมมนาที่ กสทช. มีส่วนจัดขึ้น...	114
ตารางที่ 4.2 รายชื่อผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	117
ตารางที่ 4.3 สรุปการประชุมเฉพาะกลุ่ม	124
ตารางที่ 4.4 สรุปการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ	128
ตารางที่ 4.5 การรับรู้ขอบเขตการทำงานของ กสทช.	149

บทสรุปผู้บริหาร

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ สร้างความถ่วงดุลให้มีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. โดยมาตรา 70 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการ 5 ด้าน ตามความเชี่ยวชาญ ได้แก่ (1) ด้านกิจการกระจายเสียง (2) ด้านกิจการโทรทัศน์ (3) ด้านกิจการโทรคมนาคม (4) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และ (5) ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 72 คือ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภา พร้อมรายงานผล การปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. ตามมาตรา 76 และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช. หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร โดยการประเมินดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ และต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย คณะกรรมการอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงาน

รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 ฉบับนี้ ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำขึ้นเพื่อติดตามนโยบาย และแผนงาน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อ โทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ ภายใต้แผนแม่บท กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อกิจการโทรทัศน์ หลังวิกฤตการณ์โควิด 19

มิติเชิงเทคโนโลยี มุ่งเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน เพื่อการกำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัล หลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 บทบาทของ กสทช. ในการกำกับดูแล และแผนงานเพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรร การใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่สัญญาได้รับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง

มิติเชิงคุณภาพ สนใจการกำกับดูแลตนเอง ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ให้ครอบคลุมกลุ่มคนพิการและกลุ่มเปราะบาง ติดตามและตรวจสอบการให้บริการแพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม (OTT) ทั้งวีดิทัศน์ตามคำขอ (Video-on-Demand: VOD) และแพลตฟอร์มแบ่งปันวิดีโอ (Video Sharing Platform: VSP) เป็นผู้ให้บริการ (Service Provider) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช.

มิติเชิงเศรษฐกิจ มุ่งศึกษาความสอดคล้องของ การสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหาสร้างสรรค์ ติดตามและตรวจสอบผลการวัดเรตติงของกิจการโทรทัศน์ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบกิจการภาคเอกชนในอนาคต

การศึกษาในครั้งนี้ ที่ปรึกษาใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิล้วนมาจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย กสทช. สำนักงาน กสทช. ผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ นักวิชาการ กลุ่มเปราะบาง ภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอิสระที่เกี่ยวข้อง ด้วยการสังเกตการณ์จากการจัดรวบรวมข้อมูลของ กสทช. การประชุมกลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ส่วนข้อมูลทุติยภูมิรวบรวมเอกสาร การทบทวนวรรณกรรม จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. นโยบายและแผนปฏิบัติการของ สำนักงาน กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น บทความวิจัย รายงานประจำปี บทความวิจัย และข่าว รวมถึงข้อมูลเปรียบเทียบกับแนวทาง และรูปแบบการดำเนินการในประเทศที่สำคัญที่ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับ ประเทศไทย

ผลการวิจัยสามารถสรุปในมิติเชิงเทคโนโลยี คุณภาพ และเศรษฐกิจได้ดังนี้

มิติเชิงเทคโนโลยี

1. กสทช. ยังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการให้ใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน หลังสิ้นสุดสัญญาในปี 2572 แม้ว่า กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์มีแนวคิดให้แก่พระราชบัญญัติฯ เพื่อให้สามารถรับใบอนุญาตได้โดยไม่ต้องประมูล แต่การแก้กฎหมายใช้เวลานาน นอกจากนี้ใบอนุญาตโครงข่าย และสถานีส่งสัญญาณ (MUX) ก็จะหมดลงในเวลาใกล้เคียงกับทีวีดิจิทัล กสทช. สมควรพิจารณาเร่งด่วน เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีผลกระทบกับประชาชนทั้งประเทศที่ยังคงชมรายการโทรทัศน์ผ่านทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน และในระหว่างที่ยังไม่ได้แก้กฎหมาย กสทช. ควรขยายใบอนุญาตทีวีดิจิทัลออกไปก่อน

2. ความไม่แน่นอนของนโยบายของ กสทช. ในการต่อใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน ทำให้ทีวีดิจิทัลจำเป็นต้องสร้างช่องทางออกอากาศผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ทั้งแบบฟรีและบอกรับสมาชิก ทำให้ผู้บริโภคมีตัวเลือกในการชมรายการโทรทัศน์มากขึ้น และยังเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการด้วย เทคโนโลยีเอื้อให้เกิดการส่งสัญญาณภาพและเสียงได้ด้วยโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งแบบมีสายและไร้สาย ประกอบกับเทคโนโลยีทำให้โทรศัพท์มือถือมีความสามารถเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้การชมภาพยนตร์และวีดิทัศน์ในอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกสบายมากขึ้นเรื่อย ๆ ผลการสำรวจชี้ว่าผู้ชมบริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) มากกว่าครึ่งชมรายการขณะเดินทางด้วยโทรศัพท์มือถือ และประชาชนที่ชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังคงนิยม แพลตฟอร์ม (Platform) ที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย

3. การนำคลื่นความถี่ 3500 MHz มาใช้งานและจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงานผู้รับใบอนุญาต และประชาชน เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศยังชมทีวีดิจิทัลผ่านจานดาวเทียม เนื่องจากการรับสัญญาณในชนบท หรือที่ห่างไกลสถานีส่งสัญญาณ อาจไม่สามารถติดตั้งเสาสัญญาณ หรือโครงข่ายได้สะดวกเหมือนในเมือง กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ได้เสนอแนวทางในการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบหากต้องนำคลื่นความถี่ 3500 MHz ไปใช้ในกิจการโทรคมนาคมจริง ๆ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะเป็นไปในรูปแบบใด ดังนั้น กสทช. ควรมีข้อยุติ และมีความชัดเจนกับแผนปฏิบัติการ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการ และประชาชนจะได้รับข้อมูลและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้

4. การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ในประเด็นนี้เกิดขึ้นเนื่องจากผู้รับใบอนุญาตชี้ว่าในสัญญามีข้อกำหนดเกี่ยวกับการผลิตรายการเพื่อกลุ่มเปราะบาง ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วพบว่าการผลิตรายการสำหรับคนพิการให้ได้ตามข้อกำหนดนั้นมีความยากลำบากและมีต้นทุนสูง ในขณะที่

ที่ความต้องการของกลุ่มเปราะบางที่ใช้บริการก็ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ทั้งประเภทของรายการ ช่วงเวลาการออกอากาศ ประเภทของบริการ และอุปกรณ์ที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้บริการเท่าที่ควร กสทช. และผู้ประกอบการมีความเห็นตรงกันว่าควรใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ามาแก้ปัญหา ปัจจุบันปัญญาประดิษฐ์มีความเฉลียวฉลาดและสามารถลดเวลาในการผลิตรายการสำหรับกลุ่มเปราะบางลงมาได้มาก ซึ่งในอนาคตอาจสามารถจะสร้างบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ในทันที (Real Time) ได้

มิติเชิงคุณภาพ

1 จากการศึกษาพบว่าผู้ชมต้องการรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ ทั้งจำนวนรายการที่มีสาระความรู้ และเนื้อหาที่มีประโยชน์ ปราศจากความรุนแรง มีความน่าเชื่อถือ หรือคำหยาบคาย ในประเด็นนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นตรงกันว่า กสทช. จึงควรผ่อนปรนการกำกับดูแล และนำเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) มาสนับสนุนให้ผู้ผลิตสร้างรายการที่มีสาระเพิ่มมากขึ้น

2. กสทช. และสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนมีบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการดูแลเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ แต่ยังไม่สามารถสร้างกลไกการกำกับดูแลเนื้อหาข่าวร่วมกับสมาคมวิชาชีพสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีช่องทางร้องเรียนหลายช่องทางและการส่งต่อเรื่องร้องเรียนไม่เป็นระบบ กสทช. ต้องส่งเสริมให้สมาคมวิชาชีพสื่อมีความเข้มแข็ง สามารถกำกับดูแลกันเองได้บนความพอดี ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ ที่ประชุม กสทช. ได้ผ่านร่างประกาศมาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาตและผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์แล้ว และจะมีผลเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

3. นโยบายแพลตฟอร์มออกอากาศบนอินเทอร์เน็ตแห่งชาติ (National Streaming Platform) อาจสร้างความยุ่งยากต่อผู้บริโภคที่รับชมรายการภาคพื้นดินเกินความจำเป็น และความเป็นไปได้ในการสร้างแพลตฟอร์มให้สำเร็จก็เป็นไปได้ยาก เนื่องจากการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ในประเทศไทยมีหลายระบบ

4. การที่จะทำให้รายการโทรทัศน์มีคุณภาพนั้น อาจต้องมีกฎระเบียบหรือกลไกในการผลิตที่ดี ด้วยการสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ผลิตสร้างรายการที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยการใช้เงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ของ กสทช. และกองทุนสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

5. กสทช. ควรให้แรงจูงใจให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ควรมีการคัดกรองเนื้อหาที่ให้เยาวชนเสพ และควรปลูกฝังเยาวชนให้ตระหนักถึงความร้ายแรงของสื่อที่รุนแรง สื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง หรือการหลอกลวงในเรื่องเพศ ควรกำกับดูแลให้มีเนื้อหาเป็นไปตามที่มาตรฐานรายการกำหนด นอกจากนี้ควรจำกัดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของเยาวชนที่อายุน้อย รวมถึงระยะเวลาในการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อชมรายการโทรทัศน์หรือเล่นเกม เพื่อให้เยาวชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จะทำให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเยาวชนดีขึ้น

มิติเชิงเศรษฐกิจ

1. การวัดเรตติ้ง (Rating) ในปัจจุบันไม่สะท้อนภาพจริงของอุตสาหกรรม และไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร ผู้รับใบอนุญาตที่มีพันธกิจของตนเอง มีความเห็นว่าเรตติ้ง (Rating) ไม่ได้เป็นตัวแสดงถึงความสำเร็จที่เหมาะสม และควรมีวิธีการอื่นที่เหมาะสมในการวัดความสำเร็จของผู้รับใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ

2. การใช้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ของ กสทช. ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กสทช. ควรนำเงินส่วนนี้มาสนับสนุนการรวมตัวกันขององค์กรสื่อ เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลทางจรรยาบรรณ สนับสนุนการสร้างรายการสำหรับเด็ก รายการให้ความรู้ หรือรายการสารคดี มากกว่าการซื้อลิขสิทธิ์รายการเพื่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ควรเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชน และสังคมโดยรวม

3. ทิวทัศน์ที่มีการแข่งขันสูง เพราะต้องแข่งขันในการผลิตรายการที่ทำให้เรตติ้ง (Rating) สูง เพื่อที่จะขายโฆษณาได้ และในขณะเดียวกันก็ต้องแข่งขันกับผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่ผู้ผลิตสินค้าหันไปใช้บริการโฆษณา ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินกิจการต่ำกว่ามาก ผลจึงทำให้ผู้รับใบอนุญาตที่ผลิตสินค้าขาดทุน และยุติการออกอากาศไปในที่สุด

จากการผลการศึกษา ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อ กสทช. ดังต่อไปนี้

มิติเชิงเทคโนโลยี

1. อนาคตของทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน หลังใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินสิ้นสุดลงในปี 2572 กสทช. ควรออกประกาศขยายใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินออกไป จนกว่าจะมีนโยบายอย่างชัดเจน ในระยะยาวควรมีการแก้ไขกฎหมายให้สามารถรับใบอนุญาตได้ด้วยวิธีอื่น นอกเหนือจากการประมูล กสทช. ควรใช้นโยบายผ่อนปรนสำหรับผู้ประกอบการเก่า ซึ่งเคยเสียค่าธรรมเนียมในอัตราสูง เพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในสถานะที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง

2.ในอนาคต ความนิยมของทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินมีความสำคัญลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ กลุ่ม Gen Y และ Gen Z ที่ปัจจุบันเลือกดูรายการโทรทัศน์ผ่าน OTT ในรูปแบบ มือถือ tablet และเป็นการดูย้อนหลัง ดังนั้น กสทช. ควรเป็นเจ้าภาพในการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ETDA การไฟฟ้า กระทรวงวัฒนธรรม สมาคมสื่อ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้รายการโทรทัศน์ ทั้งในระบบภาคพื้นดินและผ่าน OTT มีเสถียรภาพในด้านสัญญาณ การควบคุมคุณภาพรายการที่มีการร้องเรียนให้เท่าเทียมกันทั้งที่ผ่านระบบภาคพื้นดินและ OTT

3. กสทช. ควรกำหนดมาตรการเยียวยากับผู้ชมที่ได้รับผลกระทบจากการนำคลื่นความถี่ 3500 MHz ไปใช้ในงานโทรคมนาคม และควรมีความชัดเจนในการกำหนดแผนปฏิบัติการ

4. กสทช. ควรสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) หรืออื่น ๆ เพื่อให้กลุ่มเปราะบางสามารถชมรายการได้ใกล้เคียงกับผู้ชมปกติ

มิติเชิงคุณภาพ

5. กสทช. ควรปรับปรุงช่องทางรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงช่องทางการร้องเรียน รวมถึงสร้างกลไกในการจัดเรื่องร้องเรียนร่วมกับสมาคมวิชาชีพอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการกำกับดูแลกันเองอย่างแท้จริง

6. กสทช. ควรศึกษาแบบอย่างในต่างประเทศเพื่อสร้างกลไกในการกำกับดูแลรายการที่ออกอากาศบนอินเทอร์เน็ต อย่างจริงจัง เพื่อให้รายการโทรทัศน์ที่ผู้บริโภคชมในช่องทางต่าง ๆ มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

7. กสทช. ควรทบทวนกฎระเบียบ และวัตถุประสงค์ของการใช้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) รวมถึงกลไกในการใช้กองทุนให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการ กสทช. และกรรมการกองทุนฯ

8. กสทช. สมควรที่จะกำกับดูแลผู้ผลิตรายการให้จัดทำรายการให้มีมาตรฐานของประเภทรายการตามที่กำหนด ผู้ปกครองควรสละเวลาให้กับบุตรหลานของตนเอง ในการให้ความรู้ในเนื้อหาที่เยาวชนควรทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

9. กสทช. ควรมีความจริงจังและออกระเบียบกฎเกณฑ์ที่ป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าถึงสื่อที่ไม่ปลอดภัย ความรุนแรง หรือการล่อลวงทางระบบอินเทอร์เน็ต ป้องกันปัญหา การเข้าถึงสื่อที่ไม่

เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน โดนปรับจากรูปแบบในต่างประเทศ ในการป้องกันการเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

10. กสทช. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตรายการผลิตรายการที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น ให้ทุนสนับสนุน หรือให้ส่วนลดสำหรับช่องหรือผู้ผลิตที่จัดทำรายการคุณภาพ หรือสร้างสถานีพิเศษขึ้นมาสำหรับรับรายการคุณภาพจากผู้ผลิต หรือสร้างหน่วยงานแบบที่สหราชอาณาจักรหรืออินเดียขึ้นมาเพื่อผลิตรายการคุณภาพป้อนสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ เป็นต้น

11. กสทช. ควรสนับสนุนให้เกิดกฎหมายในการส่งเสริมจริยธรรมสื่อมวลชน และการกำกับดูแลกันเองอย่างเร่งด่วน และควรมีความชัดเจนในการให้อำนาจในการดูแลสื่อมวลชนต่อสภาวิชาชีพสื่อมวลชน ในการให้ใบอนุญาต การลงโทษ การกำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณ การอบรม การส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสวัสดิการต่าง ๆ ที่สื่อมวลชนวิชาชีพควรได้รับการคุ้มครองเทียบเท่ากับวิชาชีพอื่นในสังคม

มิติเชิงเศรษฐกิจ

12. กสทช. ควรพิจารณาให้มีการวัดเรตติง (Rating) ที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้รับใบอนุญาต และภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไป

13. กสทช. ควรพิจารณาวางแผนในการพัฒนากิจการโทรทัศน์ให้สร้างรายการที่มีคุณภาพ สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยการสนับสนุนเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้สร้างข้อความบรรยายภาพ หรือข้อความภาษาต่างประเทศ หรือสร้างเสียงเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อเอื้อให้รายการของผู้ผลิตไทยสามารถไปสู่ตลาดเพื่อนบ้านหรือต่างประเทศอื่นได้

14. กสทช. ควรมีนโยบายในการสนับสนุน และช่วยเหลือผู้ผลิต และผู้รับใบอนุญาตที่ประสบปัญหาในการดำเนินกิจการ เช่น การปรับลดค่าใบอนุญาต หรือ การขยายเวลาในการจ่ายค่าใบอนุญาต

ບຫຼ້ 1

ບຫນຳ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 มาตรา 4 กำหนดนิยามของ “กิจการโทรทัศน์” หมายความว่า กิจการวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งให้บริการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับที่สามารถรับชมและฟังการให้บริการนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าจะส่งผ่านระบบคลื่นความถี่ ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือ ระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบรวมกัน หรือกิจการอื่นทำนองเดียวกันที่ กสทช. กำหนดให้เป็น “กิจการโทรทัศน์” โดยกิจการโทรทัศน์ เป็นหนึ่งภารกิจสำคัญตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ หรือ กสทช. ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรม หรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวน ป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมถึงป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนที่อาจเกิดจากการใช้คลื่นความถี่ ตลอดจนการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ สร้างความกังวลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. โดยมาตรา 70 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยกรรมการ 5 ด้าน ตามความเชี่ยวชาญ ได้แก่ (1) ด้านกิจการกระจายเสียง (2) ด้านกิจการโทรทัศน์ (3) ด้านกิจการโทรคมนาคม (4) ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค และ (5) ด้านการส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และให้มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 72 คือ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. แล้วแจ้งผลให้ กสทช. ทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้ กสทช. นำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภา พร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ กสทช. ตามมาตรา 76 และเปิดเผยรายงานดังกล่าวให้ประชาชนทราบทางระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช. หรือวิธีการอื่นที่เห็นสมควร โดยการประเมินดังกล่าวต้องอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงและข้อมูลต่าง ๆ และต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้

เสียประกอบด้วย คณะกรรมการอาจมอบหมายให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเป็นผู้รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และประเมินผลเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงาน

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบายสำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ประจำปี 2567 นั้น ดำเนินการติดตามนโยบาย และแผนงาน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ภายใต้แผนแม่บท กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อกิจการโทรทัศน์ หลังวิกฤตการณ์การโควิด 19 เกิดบริบททางสังคมวิถีใหม่ (New Normal) ทำให้ระบบนิเวศสื่อทั้งระบบเปลี่ยนไป มีการยุติการให้บริการเดิม ควบรวม บูรณาการ เกิดสายการผลิตและบริการในรูปแบบใหม่ เกิดรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายแพลตฟอร์ม (Platform) เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างไม่จำกัดเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ (Anytime, Anywhere, Any Device)

การทำงานของ กสทช. ภายใต้บริบทใหม่นี้มีความท้าทายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะต้องสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างการกำกับดูแล และส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน และเพื่อให้การดำเนินการของ กสทช. ดังกล่าว เป็นไปตามแผนแม่บท กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง จึงต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนดังกล่าว ว่ามีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงข้างต้นหรือไม่ โดยเน้นที่มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ

มิติเชิงเทคโนโลยี มุ่งเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน เพื่อการกำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัล หลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 บทบาทของ กสทช. ในการกำกับดูแล และแผนงานเพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) การติดตามตรวจสอบการจัดเรียงช่อง ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรร การใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่สัญญาได้รับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง

มิติเชิงคุณภาพ สนใจการกำกับดูแลกันเอง ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ให้ครอบคลุมกลุ่มคนพิการ ติดตามและตรวจสอบการให้บริการแพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม (OTT) ในลักษณะผู้ให้บริการ (Service Provider)

วิดีโอตามคำขอ (Video-on-Demand: VOD) และแพลตฟอร์มแบ่งปันวิดีโอ (Video Sharing Platform: VSP) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช.

มติเชิงเศรษฐกิจ มุ่งศึกษาความสอดคล้องของ การสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรม โทรทัศน์ ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์ คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหาสร้างสรรค์ ติดตามและตรวจสอบผลการวัดเรตติ้งของกิจการโทรทัศน์ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบกิจการภาคเอกชนในอนาคต

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน การ ดำเนินการเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการ และการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลอย่างรอบด้าน ครบถ้วน สมบูรณ์ บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่สามารถสะท้อน ให้เห็นถึงการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ผ่าน กระบวนการวิเคราะห์และสรุปผลตามหลักวิชาการ ระบียบวิธีการวิจัย ที่เหมาะสม จึงเห็นควรจ้างที่ ประึกษา หรือองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อดำเนินการซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นองค์กรที่มี บุคลากรที่มีความสามารถและหน่วยงานมีประสบการณ์ในการเป็นที่ปรึกษาดำเนินการในลักษณะ ดังกล่าวมาเป็นระยะเวลานานกว่า 40 ปี และเคยมีประสบการณ์การทำงานกับคณะกรรมการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของ กสทช. ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะ สามารถดำเนินการตามข้อกำหนดขอบเขตงานที่ปรึกษา เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อจ้างที่ปรึกษาดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญใน ด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567

1.2.2 เพื่อการรวบรวม วิเคราะห์ สรุปผล และการจัดทำรายงานติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้อง ต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ใน สภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิง เศรษฐกิจ

1.2.3 เพื่อนำเสนอผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญใน ด้านกิจการโทรทัศน์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการ กำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุนกิจการโทรทัศน์ของประเทศ

1.3 กลุ่มเป้าหมาย

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 กำหนดกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1.3.1 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 25 ตัวอย่าง คือ 1) กสทช. สำนักงาน กสทช. เลขาธิการ กสทช. 2) ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 3) นักวิชาการ 4) ภาคประชาสังคม 5) ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่เป็นผู้ที่เข้าร่วมการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) แต่อาจเป็นรายชื่อซึ่งได้มาจากผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และมีความน่าสนใจ

1.3.2 การจัดการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ที่ปรึกษาออกแบบให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ตามความเห็นชอบจากกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ครั้งละ 15 คน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มที่ 1 ได้แก่ นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้ที่พัฒนาด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2) กลุ่มที่ 2 ได้แก่ องค์กรผู้บริโภค องค์กรวิชาชีพ และ สมาคม/มูลนิธิ/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์
- 3) กลุ่มที่ 3 ได้แก่ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
- 4) กลุ่มที่ 4 ได้แก่ ผู้บริหารสื่อผู้ประกอบการ ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์
- 5) กลุ่มที่ 5 ได้แก่ บุคคลระดับปฏิบัติงาน และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้เสีย จำนวน 2 ครั้ง

1) การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเป้าหมาย 1) ผู้ผลิตสื่อ 2) ผู้สร้างเนื้อหา 3) องค์กรภาคประชาชน 4) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง 5) นักวิชาการ 6) ผู้บริโภคในกลุ่มต่าง ๆ จำนวน ไม่น้อยกว่า 120 คน

2) ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) พื้นที่ภาคเหนือ โดยกำหนดให้จัดที่ อ. เมือง จ. เชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมาย 1) ผู้ผลิตสื่อ 2) ผู้สร้างเนื้อหา 3) องค์กรภาค

ประชาชน 4) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง 5) นักวิชาการ 6) ผู้บริโภคในกลุ่มต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

1.3.4 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจ และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามระเบียบวิธีวิจัย โดยทำการออกแบบ จัดทำแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ และแจกแบบสอบถามโดยตรงให้กับกลุ่มตัวอย่าง และสำรวจข้อมูล/ข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ประชาชนทั่วไป ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ นักวิชาการและภาคประชาสังคม จำนวนไม่น้อยกว่า 1,200 คน โดยแบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชนที่มีผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์

1.4 ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาการดำเนินงาน ภายใน 210 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา เริ่มตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2567 – 9 มกราคม 2568

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการ โทรทัศน์ ประจำปี 2567

1.5.2 รายงานผลติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ใน การส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้ง มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ

1.5.3 เผยแพร่ผลการ ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการ กำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุนกิจการโทรทัศน์ของประเทศ

บทที่ 2

ขอบเขตการดำเนินงาน

บทที่ 2

ขอบเขตการดำเนินงาน

เพื่อให้การติดตามและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์จึงได้กำหนดขอบเขตการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงาน (Inception Report)

การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ

2.1.1 สรุปผลการจัดประชุมร่วมกัน (Kick Off Report)

ที่ปรึกษาได้จัดการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting) ระหว่างที่ปรึกษากับกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ กรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา กรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจในรายละเอียดขั้นต้น ก่อนการจัดทำแผนการดำเนินงาน (Project Plan) เมื่อวันจันทร์ที่ 1 กรกฎาคม 2567 เวลา 10.00 – 12.00 น. ณ สำนักงาน กสทช. อาคารไอทิวเวอร์ ห้องประชุม ชั้น 5 ดังแสดงในรูปที่ 2.1 และรูปที่ 2.2

รูปที่ 2.1 การประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting)

รูปที่ 2.2 ภาพหมู่หลังการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting)

2.1.2 แผนการดำเนินงาน (Project Plan)

หลังการประชุมเริ่มงาน ที่ปรึกษาได้จัดทำแผนการดำเนินงาน (Project Plan) ซึ่งบรรยายรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 ประกอบไปด้วย

- ก. การจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) ที่ได้จากการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting)
- ข. การวางแผนการดำเนินการศึกษา (Planning)
- ค. การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา และขอบเขตการดำเนินงาน
- ง. หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและประเมินผล โดยพิจารณากรอบการประเมินจากอำนาจหน้าที่ของ กสทช. สำนักงาน กสทช. เลขาธิการ กสทช. แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. แผนปฏิบัติการของสำนักงาน กสทช. แผนงาน/โครงการ ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและดิจิทัล รายงานผลการตรวจสอบภายในของ กสทช. และอื่น ๆ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการเป็นองค์กรกำกับดูแลที่ดี เป็นต้น

- จ. รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงาน
- ฉ. โครงสร้างบุคลากรของทีปรีक्षा
- ช. รูปแบบการดำเนินการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ตามความเห็นชอบของกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์
- ซ. กรอบระยะเวลาการส่งมอบงาน

2.2 ประเด็นสำคัญในการศึกษา

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญในด้านการกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 มุ่งเน้นที่ความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแล อุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ ดังนี้

2.2.1 มิติเชิงเทคโนโลยี ภูมิทัศน์สื่อและพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน เนื่องจาก Disruption การศึกษาจึงมุ่งเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน ในประเด็นดังต่อไปนี้

- กสทช.มีวิสัยทัศน์และนโยบาย เกี่ยวกับความพลิกผันของภูมิทัศน์สื่อ (Disruptive Media Landscape) อย่างไร และการกำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัล หลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 อย่างไร

- บทบาทของ กสทช ในการกำกับดูแล และแผนงาน เพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) การติดตามตรวจสอบการจัดเรียงช่อง ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรรการใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่สัญญา์รับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง

- ผู้ประกอบการโทรทัศน์มองการเปลี่ยนผ่านของธุรกิจตนเองอย่างไร ประสงค์จะให้ กสทช. ส่งเสริม สนับสนุน ในประเด็นใดบ้าง

- ความเป็นไปได้ของการจัดทำ National Streaming Platform ใครควรเป็นเจ้าของในการจัดทำหรือกำกับดูแล ควรมีโมเดลทางธุรกิจอย่างไร และความสามารถในการแข่งขันกับการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) นานาชาติ

- ความจำเป็นในการกำกับดูแลการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) นานาชาติ และรูปแบบของการกำกับดูแลที่เป็นไปได้

2.2.2 มิติเชิงคุณภาพ การแข่งขันอย่างรุนแรงส่งผลต่อคุณภาพสื่อ เช่น การโฆษณาเกินจริง การขาดแคลนคอนเทนต์และฟิงข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น หรือเรียกเรตติ้ง ด้วยการใส่ความคิดเห็นในการรายงานข่าว หรือจงใจสร้างเนื้อหาเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้ชม

- มาตรการของ กสทช. ในการกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอยู่รอดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (สร้างสมดุลระหว่างคุณภาพกับความอยู่รอด)

- การกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) ที่มีประสิทธิภาพ

- การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม มีการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ (ข่าว ความบันเทิง และโฆษณา)

- ธรรมชาติของสื่อ เช่น โฆษณาแฝง การชวนเชื่อ การใส่ความรู้สึกอคติในข่าวยานข่าว การชักจูงประชาชนให้ลงมายุกับความสำเร็จ หรือการสร้างข่าวจากเนื้อหาที่ไม่มีคุณค่าความเป็นข่าว

- การกำกับดูแลคอนเทนต์แบบ Cross Platform หรือ Multi-Platform

- ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) การให้บริการล่ามภาษามือ (SL) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) สำหรับผู้บกพร่องที่มีความต้องการพิเศษ (กลุ่มเปราะบาง เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ)

- ติดตามและตรวจสอบการให้บริการแพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม หรือ OTT ในลักษณะ Service Provider (VOD+VSP) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช.

- การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริโภคมีสิทธิของตนเอง มีความระแวดระวังต่ออันตรายที่เกิดจากสื่อ เช่น ข่าวปลอม โฆษณาชวนเชื่อสินค้า สิทธิและวิธีการร้องเรียน การแจ้งเตือนจากผู้กำกับดูแล และการรักษาสิทธิ

2.2.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ การแข่งขันที่รุนแรง ทำให้เกิดช่องทางใหม่ ๆ เป็นทางเลือกแทนช่องทางหลักการโฆษณาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบจาก Mass เป็นส่งตรงถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยสื่อสังคมออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ความท้าทายของผู้ประกอบการจึงอยู่ที่การสร้างคอนเทนต์คุณภาพ ภายใต้ต้นทุนที่จำกัด อย่างไรก็ตามประเทศไทยสามารถใช้ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ สร้างและส่งออกเนื้อหาที่มีคุณภาพไปยังตลาดต่างประเทศ นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากต่อปี

- กสทช. มีบทบาทและนโยบายเพื่อส่งเสริมการอยู่รอดของสื่อโทรทัศน์อย่างไร เช่น การผ่อนปรนเรื่องการโฆษณา การวัดเรตติ้งทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ การลดภาระการบริการกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ และ Business Model ของสื่อชุมชน/ท้องถิ่น/ภูมิภาค
- การกำกับดูแล ส่งเสริมคุณภาพสื่อเพื่อการส่งออก การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ความสอดคล้องของ การสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหาสร้างสรรค์
- ติดตามและตรวจสอบผลการวัดเรตติ้งของกิจการโทรทัศน์ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบกิจการภาคเอกชนในอนาคต
- ความคาดหวังของผู้ประกอบการ ในแง่ความอยู่รอดทางธุรกิจ ถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุน จาก กสทช.
- ผู้ประกอบการโทรทัศน์มีความพร้อมในการส่งออกสื่อหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคต้องการให้ กสทช. สนับสนุนอย่างไร คาดหวังว่า กสทช. จะมีบทบาทอย่างไรในการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการสร้างสื่อที่มีคุณภาพ
- สามารถนำบทเรียนจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ สร้างแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อที่มีคุณภาพได้อย่างไร

โดยข้อมูลจากการศึกษาในมิติทั้ง 3 คือ มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแผนการทำงานหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ของ กสทช. ในอนาคต เพื่อส่งเสริมให้การทำงานของ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมโทรทัศน์มีความราบรื่น การควบคุมดูแลเนื้อหาให้มีคุณภาพสูงสุด การแข่งขันของผู้ประกอบการโทรทัศน์เป็นไปด้วยความยุติธรรม สร้างรายได้ให้กับตนเองและรัฐ ไปพร้อม ๆ กับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพเพื่อผู้บริโภค

2.3 การจัดทำรายงานผลการศึกษาระยะกึ่งกลาง (Interim Report)

การจัดทำรายงานผลการศึกษาระยะกึ่งกลางประกอบไปด้วย

2.3.1 การเตรียมการ และการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย รายละเอียดเรื่องการติดตาม การตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการ โทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินการของ กสทช. ในการส่งเสริม พัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิง เทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ (TOR ข้อ 4.2)

2.3.1.1 การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง บริบท และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยที่ปรึกษาต้องรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและการศึกษา เรื่อง การติดตาม การตรวจสอบและ ประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อ การดำเนินการของ กสทช. ในการส่งเสริม พัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะ หลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ (TOR ข้อ 4.2.1) จาก

ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูป ประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข. พระราชบัญญัติองค์กรการจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการ วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทตาม อำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ แผนแม่บทกิจการ โทรคมนาคม แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บท กทปส. เป็นต้น

ค. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. นโยบายและแผนปฏิบัติการของสำนักงาน กสทช. ด้าน กิจการโทรทัศน์

ง. รวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัยที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่ง สำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผลและไม่ได้นำมาปฏิบัติก็ตาม (ถ้ามี)

จ. รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ฉ. เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลดังกล่าว เช่น ข่าว บทความวิชาการ เป็นต้น (ถ้ามี)

2.3.1.1 การรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการติดตาม การตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ก. วางแผนในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสำรวจข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง

- กำหนดกลุ่มตัวอย่าง
- ระบุประเด็นสำคัญในการสำรวจข้อมูล ข้อเท็จจริงฯ
- ระบุเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- จัดทำร่างเอกสาร/แบบสำรวจข้อมูล ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- กำหนดรูปแบบ/วิธีการจัดประชุมให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

และผู้ที่เกี่ยวข้องที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้รับข้อมูล ข้อเท็จจริงครอบคลุมทุกมิติ

ข. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น หรือที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินงานของกิจการโทรทัศน์ หรือที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บข้อมูลในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว

ค. เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สำนักงาน กสทช. หรือผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการ หรือภาคประชาสังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 25 ตัวอย่าง

ง. การจัดการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ที่ปรึกษาออกแบบให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ตามความเห็นชอบจากกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ครั้งละ 15 คน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จ. การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ครั้ง ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือ โดยมีบุคลากรหลัก 2 คน และบุคลากรสนับสนุน 2 คน ณ สถานที่ภายนอกสำนักงาน กสทช. มีผู้เข้าร่วมประชุม ครั้งละจำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน โดยที่ปรึกษานำเสนอวัน เวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ต่อ กตป. ด้านกิจการโทรทัศน์ เพื่อพิจารณาก่อนดำเนินการ และเป็นผู้ประสานงานเชิญหน่วยงานหรือบุคคลเข้าร่วมการประชุม บริหารจัดการดูแลความเรียบร้อยตลอดจนเสร็จสิ้นการประชุม

ฉ. การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจ และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามระเบียบวิธีวิจัย โดยทำการออกแบบ จัดทำแบบสอบถาม และสำรวจข้อมูล/ข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 1,200 ชุด โดยแบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน ที่มีผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์

2.3.2 Review Document การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเปรียบเทียบแนวทางและรูปแบบการดำเนินการในประเทศที่สำคัญที่ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับประเทศไทย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ประเทศ ในทวีปสหรัฐอเมริกา และ/หรือ ทวีปยุโรป และ/หรือ ทวีปออสเตรเลีย และ/หรือ ทวีปเอเชีย

2.3.3 รายงานผลและนำเสนอความก้าวหน้าในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม แนวทางที่กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ ให้ ความเห็นชอบ โดยครอบคลุม ดังนี้

2.3.3.1 ผลการสำรวจข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้อง (จากแบบสอบถาม) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) และผลการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

2.3.3.2 นำข้อเสนอ ข้อเท็จจริง หรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์โดยรายงานดังกล่าวต้องครอบคลุมในด้านกิจการโทรทัศน์ ตามที่ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และข้อเท็จจริงตามข้อ 2.3.1 และ 2.3.2 (ขอบเขตของงานข้อ 4.2 และ 4.3)

2.4 การจัดทำ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)

การจัดทำร่าง รายงานฉบับสมบูรณ์ จะต้องมีการรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อมูลทางวิชาการ ผลการศึกษาริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการวิเคราะห์และสรุปผลตามหลักวิชาการ และระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และข้อเสนอแนะ โดยมีข้อมูลประกอบอย่างถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และต้องเป็นข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลของการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง และเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงานให้ กสทช. รัฐสภา หรือประชาชนทราบ

โดยจัดทำในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ให้มีสีสันทที่สวยงาม จำนวน 10 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) รูปกิจกรรมทั้งหมด และ กฤตภาคข่าว (News Clipping) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 2 ชุด เสนอต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา และดำเนินการปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้ว จึงจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ต่อไป

2.5 เผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาจัดเป็นการประชุมเสวนาวิชาการ (Seminar Forum) และที่ปรึกษานำเสนอผลการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 และการแถลงผลการศึกษาต่อสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดการรับรู้ของประชาชน ตามประเด็นที่ได้ศึกษาข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กสทช. หรือ นักวิชาการ หรือ ผู้ประกอบการ หรือ นักเรียน นักศึกษา หรือ ประชาชนผู้สนใจ จำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน โดยจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 1 ครั้ง เพื่อนำเสนอผลการศึกษา บริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ

ปรึกษาเป็นผู้กำหนดวัน เวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอให้สำนักงาน กสทช. พิจารณาเห็นชอบก่อนดำเนินการใด ๆ โดยที่ปรึกษาเป็นผู้บริหารจัดการ ดูแล เตรียมการจัดกิจกรรม กระทั่งเสร็จสิ้น เช่น ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมกิจกรรม การประสานงานเชิญหน่วยงานหรือบุคคลเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเตรียมเอกสาร สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจัดเตรียมของที่ระลึก เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ในกิจกรรม การสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าว โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวให้จัดเตรียม และดำเนินการ ถ่ายทอดสดผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น Facebook Live หรือช่องทางอื่น ๆ เป็นต้น

2.6 การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

รายงานฉบับสมบูรณ์จัดทำในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ จำนวน 100 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 4 ชุด โดยที่ปรึกษาต้องดำเนินการออกแบบรูปเล่ม พร้อม ภาพประกอบให้น่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหา และจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ให้มีสีสัน สวยงาม เนื้อหาจำนวนไม่น้อยกว่า 100 หน้า ปกใช้กระดาษอาร์ต เคลือบ PVC ใช้กระดาษถนอมสายตา ขนาดไม่ต่ำกว่า 75 แกรม และเข้าเล่มด้วยวิธีไสกาว

บทที่ 3

แผนการดำเนินงาน (Project Plan)

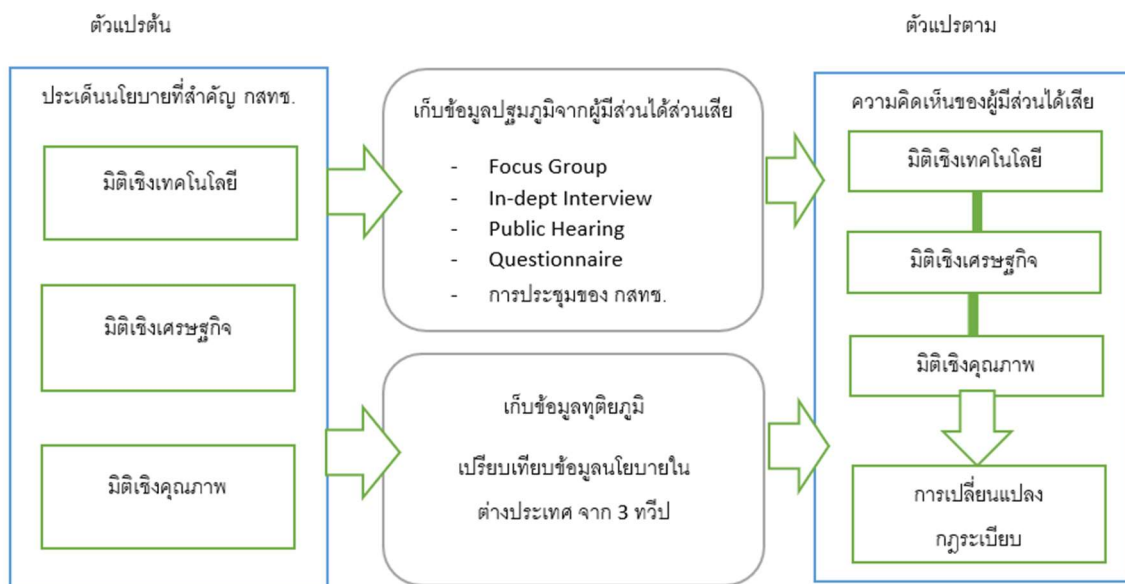
บทที่ 3

แผนการดำเนินงาน (Project Plan)

แผนการดำเนินงานของทีปรีक्षा มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) ที่ได้จากประชุมเริ่มงาน (Kick-off Meeting)

จากการประชุมเริ่มงาน ได้มีการวางกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดัง แสดงใน รูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

3.2 การวางแผนการดำเนินการศึกษา (Planning)

การศึกษาในครั้งนี้มีเก็บรวบรวม วิเคราะห์และเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษาที่ทีปรีक्षाวางแผนการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 วางแผนในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.1

3.2.2 ออกแบบคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

3.2.3 ออกแบบและตั้งประเด็นสำหรับใช้ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group)

3.2.4 ออกแบบ จัดทำแบบสอบถาม และสำรวจข้อมูลข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1,200 ชุด กระจายตามสัดส่วนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

3.2.5 วางแผนเพื่อจัดประชุมต่าง ๆ ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ และตามตารางการจัดประชุมในหัวข้อ 3.5 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

3.2.6 ดำเนินการเก็บข้อมูลตามที่ได้วางแผนไว้ โดยวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 3.1

3.2.7 รวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงและศึกษาบริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการติดตามตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์

3.2.8 ศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document)

3.2.9 ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

3.2.10 จัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

3.2.11 จัดการประชุมเพื่อเผยแพร่ความรู้

3.2.12 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
1. เรื่องการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการ และการบริหารของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และ เลขานุการ กสทช. ด้านนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้าน กิจการโทรทัศน์	1. ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการและการบริหารของ กสทช. ด้านนโยบาย กสทช. ที่สำคัญใน ด้าน กิจการโทรทัศน์	1. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุม รับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือ การประชุมรับฟังความคิดเห็น เฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น 2. แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์หรือแจกโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง	1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขานุการ กสทช. 4. ผู้ประกอบการ/ผู้บริหาร 5. ผู้ปฏิบัติงาน 6. สมาคมวิชาชีพ 7. ผู้เกี่ยวข้อง 1. ประชาชนทั่วไปจำนวน 1,200 คน แบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน	1. แบบบันทึกจาก การสังเกตการณ์
2. เรื่องการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรม สื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวม สื่อ (Media Convergence) มิติเชิงเทคโนโลยี	2.1 กสทช. มีวิสัยทัศน์และนโยบาย เกี่ยวกับความพลวัตใหม่ของภูมิทัศน์ สื่อ (Disruptive Media Landscape) อย่างไร และการ กำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัลหลัง การสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 อย่างไร	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขานุการ กสทช.	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
	2.2 บทบาทของ กสทช. ในการกำกับดูแล และแผนงานเพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น ในการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต OTT TV การติดตามตรวจสอบการจัดเรียงช่อง ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรรการใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่ยุติการรับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขาธิการ กสทช. (การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องมีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 25 ตัวอย่าง)	แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
	2.3 ผู้ประกอบการโทรคมนาคมเองการเปลี่ยนผ่านของธุรกิจตนเองอย่างไร ประสงค์จะให้ กสทช. ส่งเสริมสนับสนุน ในประเด็นใดบ้าง	1. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing)	1. สำนักงาน กสทช. 2. ตัวแทนกลุ่มประเภทบาง 3. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ 6. ผู้ที่พัฒนาด้านนวัตกรรม	1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม 2. แบบบันทึกจากการสังเกตการณ์

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
		หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น	7. ผู้ประกอบการและการจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้เสีย มี 2 ครั้ง ในกรุงเทพและเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 120 คน	
	2.4 ความเป็นไปได้ของการจัดทำ National Streaming Platform ใครควรเป็นเจ้าภาพในการจัดทำ หรือกำกับดูแล ควรมีโมเดลทางธุรกิจอย่างไร และความสามารถในการแข่งขันกับ OTT นานาชาติ	1. จัดการประชุมสมมติชนากลุ่ม (Focus Group) 2. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น	1. สำนักงาน กสทช. 2. ตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย 3. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ 6. ผู้พัฒนาด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง 7. ผู้ประกอบการ (การประชุมสมมติชนากลุ่มจัดขึ้น 5 ครั้ง ในกรุงเทพและปริมณฑล และมีผู้เข้าร่วมครั้งละไม่ต่ำกว่า 15 คน)	1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม 2. แบบบันทึกจากการสังเกตการณ์

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
	2.5 ความจำเป็นในการกำกับดูแล OTT นานาชาติ และรูปแบบของการกำกับดูแลที่เป็นไปได้	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 2. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)	1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขาธิการ กสทช. (การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องมีผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 25 ตัวอย่าง) 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ 6. หน่วยงานราชการ (การประชุมสนทนากลุ่มจัดขึ้น 5 ครั้ง ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และมีผู้เข้าร่วมครั้งละไม่ต่ำกว่า 15 คน)	1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม
3. เรื่องการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริม พัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ	3.1 มาตรการของ กสทช. ในการกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอยู่รอดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (สร้างสมดุลระหว่างคุณภาพกับความอยู่รอด)	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขาธิการ กสทช. (การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องมี	1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
(Media Convergence) เชิงคุณภาพ	3.2 การกำกับดูแลคอนเทนต์แบบ Cross Platform หรือ Multi-Platform		ผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 25 ตัวอย่าง	
	3.3 ติดตามและตรวจสอบการให้บริการแพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม หรือ OTT ในลักษณะ Service Provider (VOD+VSP) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช. 3.4 การกำกับดูแลตนเอง (Self-Regulation) ที่ประสิทธิภาพ 3.5 ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาระบบ นวัตกรรม เทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) การให้บริการล่ามภาษามือ (SL) และ บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) สำหรับผู้บริโภคที่มีความต้องการ พิเศษ (กลุ่มประชาชนเด็กผู้พิการ และผู้พิการ)	1. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) 3. การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์หรือแจกโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง	1. สำนักงาน กสทช. 2. ตัวแทนกลุ่มเป้าหมาย 3. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ 6. ผู้ที่พัฒนาด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง 7. ผู้ประกอบการ (การประชุมสนทนากลุ่มจัดขึ้น 5 ครั้ง ในกรุงเทพและปริมณฑล และมีผู้เข้าร่วมครั้งละไม่ต่ำกว่า 15 คน) 1. ประชาชนทั่วไปจำนวน 1,200 คน แบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน	1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม 2. แบบบันทึกจาก การสังเกตการณ์ 3. แบบบันทึกข้อคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็น

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
หัวข้อที่ทำการศึกษา	3.6 การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม มีการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ (ข่าว ความบันเทิง และโฆษณา) 3.7 การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริโภคมีสิทธิของตน มีความระแวดระวังต่ออันตรายที่เกิดจากใช้สื่อ เช่น ข่าวปลอมโฆษณาชวนเชื่อสินค้าสิทธิและวิธีการร้องเรียน การแจ้งเตือนจากผู้กำกับดูแล และการรักษาสีทธิ	1. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น 3. การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์หรือแจกโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง	1. สำนักงาน กสทช. 2. ตัวแทนกลุ่มเป้าหมายบาง 3. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ 6. ผู้พัฒนาด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง 7. ผู้ประกอบการ (การประชุมสนทนากลุ่มจัดขึ้น 5 ครั้ง ในกรุงเทพและปริมณฑล และมีผู้เข้าร่วมครั้งละไม่ต่ำกว่า 15 คน) 1. ประชาชนทั่วไป จำนวน 1,200 คน แบ่งตามช่วงอายุและการเลือกใช้สื่อของประชาชน	1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม 2. แบบบันทึกจากการสังเกต 3. แบบบันทึกข้อคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ 4. แบบสอบถาม
	3.8 ธรรมชาติของสื่อ เช่น การปลดพนักงานเพื่อลดต้นทุน หรือลดงบประมาณในการทำข่าวภูมิภาค	1. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group)	1. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 2. นักวิชาการ 3. ภาคประชาสังคม สมาคมวิชาชีพ	1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
4. เรื่องการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรม สื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวม สื่อ (Media Convergence) มิติเชิงเศรษฐกิจ	4.1 กสทช. มีบทบาทและนโยบาย เพื่อส่งเสริมการอยู่รอดของสื่อ โทรทัศน์อย่างไร เช่น การผ่อนปรน เรื่องการโฆษณา การวัดเรตติ้ง ทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ การลด ภาระการบริการกลุ่มที่มีความ ต้องการพิเศษ และ Business Model ของสื่อชุมชน/ ท้องถิ่น/ ภูมิภาค	1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)	3. ภาคประชาสังคม สมาคม วิชาชีพ 4. ผู้ประกอบการ 1. กสทช. 2. สำนักงาน กสทช. 3. เลขาธิการ กสทช. 4. ผู้ที่เกี่ยวข้อง(การสัมภาษณ์เชิง ลึก (In-depth Interview ต้องมี ผู้เข้าร่วมไม่ต่ำกว่า 25 ตัวอย่าง)	1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก
	4.2 การกำกับดูแล ส่งเสริมคุณภาพ สื่อเพื่อการส่งออก 4.3 ความสอดคล้องของ การ สนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรม โทรทัศน์ ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์	1. จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) 2. สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการ ประชุมรับฟังความคิดเห็น สาธารณะ(Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความ คิดเห็นเฉพาะกลุ่มที่สำนักงาน	1. สำนักงาน กสทช. 2. ตัวแทนกลุ่มประาษบาง 3. ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง 4. นักวิชาการ 5. ภาคประชาสังคม สมาคม วิชาชีพ 6. ผู้พัฒนาด้านนวัตกรรมที่ เกี่ยวข้อง	1. ประเด็นสำหรับการเสวนา กลุ่ม 2. แบบบันทึกจากการ สังเกตการณ์ 3. แบบบันทึกข้อคิดเห็นจาก การรับฟังความคิดเห็น สาธารณะ

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
	คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหา สร้างสรรค์	กสทช. จัดขึ้น 3. การจัดการประชุมเพื่อรับ ฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing)	7. ผู้ประกอบการ (การประชุมสนทนากลุ่มจัดขึ้น 5 ครั้งในกรุงเทพและ	
	4.4 ติดตามและตรวจสอบผลการ วัดเรตติ้งของกิจการโทรทัศน์ ซึ่ง ส่งผลต่อการประกอบการกิจการ ภาคเอกชนในอนาคต		ปริมาณพลและมีผู้เข้าร่วมครั้งละ ไม่ต่ำกว่า 15 คน)	
	4.5 ความคาดหวัง ของ ผู้ประกอบการ ในแง่ความอยู่รอด ทางธุรกิจ ถึงการส่งเสริมหรือ สนับสนุนจาก กสทช.	ศึกษาเปรียบเทียบข้อมูล จากต่างประเทศ	เลือกประเทศที่มีบริบทใกล้เคียง กับประเทศไทย 3 ประเทศ จาก 3 ทวีป	แบบรวบรวมข้อมูลชุดเดียว
	4.6 ผู้ประกอบการโทรทัศน์มีความ พร้อมในการส่งออกสื่อหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรค ต้องการให้ กสทช. สนับสนุนอย่างไร คาดหวัง ว่า กสทช. จะมีบทบาทอย่างไรใน การสร้างภาพรวมเชิงให้กับการ ผู้ประกอบการสร้างสื่อที่ มีคุณภาพ			

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
	4.7 สามารถนำบทเรียนจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้สร้างแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อที่มีคุณภาพได้อย่างไร			
5. เรื่องการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence)	5.1 ทำให้การเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมโทรทัศน์มีความราบรื่น 5.2 การควบคุมดูแลเนื้อหาให้มีคุณภาพสูงสุด 5.3 การแข่งขันของผู้ประกอบการโทรทัศน์เป็นไปด้วยความยุติธรรม สร้างรายได้ให้กับตนเองและรัฐไปพร้อม ๆ กับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพเพื่อผู้บริโภค			1. ประเด็นสำหรับการเสวนากลุ่ม 2. แบบบันทึกจากการสังเกตการณ์ 3. แบบบันทึกข้อคิดเห็นจากการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ 4. แบบสอบถาม

หัวข้อที่ทำการศึกษา	ประเด็นที่ศึกษา	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ
		3. การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4. แบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์หรือแจกโดยตรงกับกลุ่มตัวอย่าง	1. ประชาชนทั่วไปจำนวน 1,200 คน แบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน	

3.3 การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology) และขอบเขตการดำเนินงาน

3.3.1 การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา (Methodology)

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิจะเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จากกลุ่มตัวอย่าง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ประกอบไปด้วย สำนักงาน กสทช. หรือผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการ หรือภาคประชาสังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ได้มาจากการรวบรวมข้อมูล การสำรวจและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งจะมีคำถามอันประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลพฤติกรรมในการรับชมโทรทัศน์ Platform ต่าง ๆ ข้อมูลความคิดเห็นต่อนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในปี 2567 ใน 3 มิติ คือมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ

ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. นโยบายและแผนปฏิบัติการของ สำนักงาน กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลเปรียบเทียบกับแนวทาง และรูปแบบการดำเนินการในประเด็นสำคัญที่ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับประเทศไทย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ประเทศ ในทวีปสหรัฐอเมริกา และ/หรือ ทวีปยุโรป และ/หรือ ทวีปออสเตรเลีย และ/หรือ ทวีปเอเชีย

ข้อมูลเชิงปริมาณจะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ประกอบกับการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2555) จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดไปตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ และความเที่ยงตรงของข้อมูล ก่อนจะนำไปสรุปผล

3.3.2 ขอบเขตการดำเนินงาน (Scope of Work)

1) การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานขั้นต้น (Inception Report) ประกอบด้วย รายละเอียด ดังต่อไปนี้

- สรุปผลการจัดประชุมเริ่มงาน
- แผนการดำเนินงาน (Project Plan)

2) การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานขั้นกลาง (Interim Report) ประกอบด้วย รายละเอียด ดังต่อไปนี้

- การเตรียมการและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้อง
- สรุปผลการเก็บข้อมูล ข้อเท็จจริง และบริบทในประเทศ
- การวิเคราะห์และสรุปผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช.

ที่สำคัญในด้าน กิจกรรมโทรทัศน์ ประจำปี 2567

- การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document)

3) สรุปผลการศึกษาและการทำงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โดย

- จัดทำ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)
- จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ภายหลังจากที่คณะกรรมการตรวจรับ

พัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา เห็นชอบ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์

4) เผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินการดังต่อไปนี้

- จัดกิจกรรมการประชุมเสวนาวิชาการ (Seminar Forum)

3.4 หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและประเมินผล

พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 27 กำหนดอำนาจหน้าที่ กสทช. ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ ดังนี้

3.4.1 ให้ กสทช. จัดทำแผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยแผนดังกล่าวนี้ต้องสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่ประกอบกิจการโทรทัศน์ กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้มี

ประสิทธิภาพ ไม่รบกวนกัน วินิจฉัยปัญหาและแก้ไขการใช้คลื่นความถี่ เรียกคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือไม่คุ้มค่าขึ้น เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าขึ้น (มาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

3.4.2 พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรทัศน์

3.4.3 กำหนดโครงสร้าง อัตราค่าธรรมเนียม และโครงสร้างอัตราค่าบริการกิจการโทรทัศน์ให้เป็นธรรม สอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ แบบประโยชน์สาธารณะ

3.4.4 กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางเทคนิคในการประกอบกิจการโทรทัศน์

3.4.5 กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการโทรทัศน์ (มาตรา 27 อนุมาตรา 11 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) และกำหนดลักษณะการควบรวม (มาตรา 27 อนุมาตรา 17) และห้ามการครองสิทธิข้ามสื่อหรือการครอบงำกิจการโทรทัศน์ ระหว่างสื่อมวลชนกันเองหรือบุคคลอื่น (มาตรา 31 และ 32)

3.4.6 ให้ กสทช. ทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้บริโภคที่จะไม่ถูกผู้ประกอบการโทรทัศน์เอาเปรียบ และส่งเสริมสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของประชาชนในการเข้าถึง และใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ในกิจการโทรทัศน์ ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการโทรทัศน์เพื่อไม่ให้เกิดการเอาเปรียบผู้บริโภค และให้ กสทช. ตั้งอนุกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ทำหน้าที่พิจารณาและให้ความคิดเห็นในเรื่องร้องเรียน และปฏิบัติงานอื่นตามที่ กสทช. กำหนด นอกจากนี้ กสทช. ยังมีอำนาจในการสั่งระงับการดำเนินการที่ทำให้มีลักษณะเอาเปรียบผู้บริโภค คำกล่าวเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ (มาตรา 27 อนุมาตรา 13)

3.4.7 ติดตาม ตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการประกอบกิจการโทรทัศน์ ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ เพื่อมากำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพ และควบคุมการกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรมนั้น

3.4.8 ออกระเบียบ หรือประกาศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการโทรทัศน์ และในการจัดทำร่างกฎหมาย จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชนทั่วไป เพื่อนำมาปรับปรุงร่างกฎหมาย

3.4.9 พิจารณาและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดสรรเงินกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (มาตรา 52)

เพื่อให้การกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กสทช. อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 27(1) และมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่น ความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2562 จัดให้มีแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) โดยกำหนดให้มีการบังคับใช้เป็นเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หลักการพื้นฐานในการจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นไป ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่อย่างน้อยต้องคำนึงถึงแนวทางที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการอนุญาตประกอบกิจการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการคลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการอนุญาต ใช้คลื่นความถี่สำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่ ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชนและมลภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่

2) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งเน้นการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อป้องกัน การผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน รวมถึงป้องกันมิให้มีการครอบงำในลักษณะที่เป็นการจำกัดโอกาส ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

3) มาตรการจัดให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชนในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งส่งเสริมภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีความ

พร้อมให้สามารถขอรับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชน รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการในการให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 3.2 ยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บท
ที่มา: สำนักงาน กสทช.

โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศให้เหมาะสมกับบริบทใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทด้านต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้การกำกับดูแลสอดคล้องกับนิเวศของสื่อ และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยกระดับกิจการโทรทัศน์ให้มีมาตรฐาน ซึ่งมีตัวชี้วัด ดังนี้

1. มีการอนุญาตให้หน่วยงานที่มีภารกิจสามารถมีบริการโทรทัศน์สาธารณะสำหรับภูมิภาค
2. มีการสื่อสารให้สาธารณะรับทราบถึงความพร้อมในการอนุญาตการทดลองเทคโนโลยีใหม่ใน กิจการโทรทัศน์
3. มีกฎระเบียบในการกำกับดูแลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบนิเวศของอุตสาหกรรมและ การแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป
4. มีการเสนอรายงานการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เอื้อต่อระบบนิเวศของอุตสาหกรรมที่ เปลี่ยนแปลงไป
5. การลดลงของการกระทำความผิดด้านกิจการโทรทัศน์
6. การเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ที่ได้มาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน เพื่อให้การกำกับดูแลเนื้อหามีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความหลากหลาย ป้องกันไม่ให้ผู้บริโภคถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบการโทรทัศน์ และส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงเนื้อหา และใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม ในยุทธศาสตร์นี้มีตัวชี้วัด 8 ข้อ ดังนี้

1. ระบบและกลไกในการกำกับดูแลด้านเนื้อหา
2. มีความร่วมมือกับหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจตามกฎหมายซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการนำเนื้อหา รายการไปเผยแพร่สู่สาธารณะ
3. การพิชิตสัญญาการให้บริการของผู้ประกอบการมีจำนวนลดลง
4. ระยะเวลาแก้ปัญหาและจัดการเรื่องร้องเรียนรวดเร็วขึ้นเป็นไปตามกำหนดเวลา
5. มีช่องทางการร้องเรียนและติดตามความคืบหน้าของเรื่องร้องเรียนเพิ่มขึ้น

6. มีผลการประเมินประสิทธิภาพและคุณภาพของบริการอย่างทั่วถึงทั้งในมิติพื้นที่ และในมิติของเนื้อหาที่หลากหลาย เข้าถึงง่าย สำหรับประชาชนทุกกลุ่ม ที่เป็นที่น่าพอใจ
7. มีบริการการเข้าถึงสำหรับผู้พิการตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. ประกาศกำหนด
8. มีเงื่อนไขการอนุญาตที่มีให้ผู้รับใบอนุญาตจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของ ผู้ประกอบวิชาชีพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการกำกับดูแลกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ โดยมีตัวชี้วัด 4 ข้อคือ

1. ความสำเร็จในการพัฒนาระบบการอนุญาตด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
2. มีฐานข้อมูลกลางที่พร้อมให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงในรูปแบบออนไลน์เพื่อใช้ประโยชน์ในการกำกับ ดูแลร่วมกัน
3. ระบบฐานข้อมูลกลางต้องมียุทธศาสตร์ประกอบตามมาตรฐานความถูกต้อง ความปลอดภัย ง่ายต่อการใช้งาน
4. บุคลากรสามารถปฏิบัติงานภายใต้ระบบการให้บริการและระบบการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัลได้ตามเป้าหมาย

จากยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) และตัวชี้วัดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการติดตามการและประเมินผลนั้นอยู่บนกรอบของนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ ใน 3 มิติหลัก คือ

มิติเชิงเทคโนโลยี ภูมิทัศน์สื่อและพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน เนื่องจาก Disruption การศึกษาจึงมุ่งเน้น ที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน

มิติเชิงคุณภาพ การแข่งขันอย่างรุนแรงส่งผลต่อคุณภาพสื่อ เช่น การโฆษณาเกินจริง การขาดแคลนคอนเทนต์และพึ่งพาข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น หรือเรียกเรตติ้งด้วยการใส่ความคิดเห็นในการรายงานข่าว หรือจงใจสร้างเนื้อหาเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้ชม

มิติเชิงเศรษฐกิจ การแข่งขันที่รุนแรง ทำให้เกิดช่องทางใหม่ ๆ เป็นทางเลือกแทนช่องทางหลักการโฆษณาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบจาก Mass เป็นส่งตรงถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยสื่อสังคมออนไลน์และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ความท้าทายของผู้ประกอบการจึงอยู่ที่การสร้างคอนเทนต์คุณภาพ ภายใต้ต้นทุน

ที่จำกัด อย่างไรก็ตามประเทศไทยสามารถใช้ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ สร้างและส่งออกเนื้อหาที่มีคุณภาพไปยังตลาดต่างประเทศ นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากต่อปี

ซึ่งการศึกษาใน 3 มิติ จะนำไปสู่การศึกษาระเบียบข้อบังคับที่มีและควรที่จะมี ที่ส่งเสริมให้การทำงานของ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสะท้อนมาจากการศึกษา มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ

โดยหลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและประเมินผลในครั้งนี้จะยึดตามตัวชี้วัดข้างต้น โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิที่ และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่หลากหลาย ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ นำมาวิเคราะห์และสรุปผลอิงกับปัจจัยความสำเร็จ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บทดังกล่าว

3.5 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงาน

3.5.1 รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการดำเนินโครงการ ออกเป็น 5 ระยะ 9 กิจกรรม ดังนี้

ระยะที่ 1 Inception Report ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 1 Kick Off Meeting เป็นการประชุมกันระหว่างที่ปรึกษากับกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ และ/หรือ คณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา และ/หรือ กรรมการตรวจรับพัสดุในการจ้างที่ปรึกษา และ/หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ก่อนการจัดทำแผนการดำเนินงาน (Project Plan) เพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน ตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.1.2 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน ไม่น้อยกว่า 20 คน ซึ่งดำเนินการแล้วเสร็จไปเมื่อ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567

กิจกรรมที่ 2 Project Planning เป็นการวางแผนงานอย่างละเอียด โดยกำหนดกรอบการดำเนินงาน ประกอบด้วย

ก. การจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework) ที่ได้จากการประชุมเริ่มงาน (Kick-off Meeting)

ข. การวางแผนการดำเนินการศึกษา (Planning)

ค. การกำหนดระเบียบวิธีการศึกษา และขอบเขตการดำเนินงาน

ง. หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและประเมินผล โดยพิจารณากรอบการประเมินจากอำนาจหน้าที่ของ กสทช. สำนักงาน กสทช. เลขาธิการ กสทช. แผนแม่บทกิจการกระจาย

เสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. แผนปฏิบัติการของสำนักงาน กสทช. แผนงาน/โครงการ ที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและดิจิทัล รายงานผลการตรวจสอบภายในของ กสทช. และอื่น ๆ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการเป็น องค์การกำกับดูแลที่ดี เป็นต้น

จ. รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงาน และระยะเวลาการดำเนินงาน

ฉ. โครงสร้างบุคลากรของที่ปรึกษา

ช. รูปแบบการดำเนินการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมรับฟังความคิดเห็น สาธารณะ (Public Hearing) ตามความเห็นชอบของกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้าน กิจการโทรทัศน์

ซ. กรอบระยะเวลาการส่งมอบงาน

ระยะที่ 2 การรวบรวมข้อมูล ของการกำกับดูแลอุตสาหกรรม TV ในยุคหลอมรวม ใน 3 มิติ ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรมคือ

กิจกรรมที่ 3 การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง บริบท และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ หัวข้อที่จะศึกษา โดยที่ปรึกษาจะต้องรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และการศึกษา เรื่องการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อ โทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิง เศรษฐกิจ ดังนี้

ก. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แผนแม่บทตาม อำนาจหน้าที่ของ กสทช. ที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ แผนแม่บทกิจการ โทรคมนาคม แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บท กทปส. เป็นต้น

ค. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. นโยบายและแผนปฏิบัติการของสำนักงาน กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์

ง. รวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัย ที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผล และไม่ได้นำมาปฏิบัติก็ตาม (ถ้ามี)

จ. รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

ฉ. เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลดังกล่าว เช่น ข่าว บทความวิชาการ เป็นต้น (ถ้ามี)

กิจกรรมที่ 4 รวบรวมข้อมูลจากการติดตามและประเมินผล จาก Stakeholders มีกิจกรรมย่อย 5 กิจกรรม

กิจกรรมย่อย 4.1 สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุม รับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น หรือที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินงานของกิจการโทรทัศน์ หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อเก็บข้อมูลในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าว

กิจกรรมย่อย 4.2 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ สำนักงาน กสทช. หรือผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง หรือนักวิชาการ หรือภาคประชาสังคม หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 25 ตัวอย่าง

กิจกรรมย่อย 4.3 การจัดการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ที่ปรึกษาออกแบบให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ตามความเห็นชอบจากกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ครั้งละ 15 คน ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กิจกรรมย่อย 4.4 การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ครั้ง ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และพื้นที่ภาคเหนือ โดยมีบุคลากรหลัก 2 คน และบุคลากรสนับสนุน 2 คน ณ สถานที่ภายนอกสำนักงาน

กสทช. มีผู้เข้าร่วมประชุม ครั้งละจำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน โดยที่ปรึกษานำเสนอวัน เวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อ กตป. ด้านกิจการโทรทัศน์ เพื่อพิจารณาก่อนดำเนินการ และเป็นผู้ประสานงานเชิญหน่วยงานหรือบุคคลเข้าร่วมการประชุม บริหารจัดการดูแลความเรียบร้อยตลอดจนเสร็จสิ้นการประชุม

กิจกรรมย่อย 4.5 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจ และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามระเบียบวิธีวิจัย โดยทำการออกแบบ จัดทำแบบสอบถาม และสำรวจข้อมูล/ข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 1,200 ชุด โดยแบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน ที่มีผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์

ระยะที่ 3 Interim Report ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 5 Review Document การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเปรียบเทียบแนวทางและรูปแบบการดำเนินการในประเทศที่สำคัญที่ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับประเทศไทย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ประเทศ ในทวีปสหรัฐอเมริกา และ/หรือ ทวีปยุโรป และ/หรือ ทวีปออสเตรเลีย และ/หรือ ทวีปเอเชีย

กิจกรรมที่ 6 รายงานผลและนำเสนอความก้าวหน้าในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ ให้ความเห็นชอบ โดยครอบคลุม ดังนี้

ก. ผลการสำรวจข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่เกี่ยวข้อง (จากแบบสอบถาม) ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) และผลการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจและเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

ข. นำข้อเสนอ ข้อเท็จจริง หรือข้อสังเกตจากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์โดยรายงานดังกล่าวต้องครอบคลุมในด้านการโทรทัศน์ ตามที่ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และข้อเท็จจริงตามข้อ 3.2 และ 3.3 (ขอบเขตของงานข้อ 4.2 และ 4.3)

ระยะที่ 4 Draft Final Report

กิจกรรมที่ 7 จัดทำ Draft Final Report (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ มีเนื้อหาประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร การรวบรวมข้อมูล สถิติ ข้อมูลทางวิชาการ ผลการศึกษาริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ รวมทั้งมีการวิเคราะห์และสรุปผลตามหลักวิชาการ และระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องเหมาะสม และข้อเสนอแนะ โดยมีข้อมูลประกอบอย่างถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ และต้องเป็นข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงผลของการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง และเรื่องอื่น ๆ ที่เห็นสมควรรายงานให้ กสทช. รัฐสภา หรือประชาชนทราบ

โดยจัดทำในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ให้มีสีสันที่สวยงาม จำนวน 10 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) รูปกิจกรรมทั้งหมด และ กฤตภาคข่าว (News Clipping) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 2 ชุด เสนอต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างที่ปรึกษา และดำเนินการปรับปรุงตามความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานที่จ้างที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อผ่านความเห็นชอบแล้ว จึงจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ต่อไป

ระยะที่ 5 เผยแพร่ผลการศึกษา ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรม คือ

กิจกรรมที่ 8 จัด Seminar Forum จัดกิจกรรมการประชุมเสวนาวิชาการ (Seminar Forum) ที่ปรึกษาจะดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อนำเสนอผลการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 และการแถลงผลการศึกษาต่อสื่อมวลชน เพื่อให้เกิดการรับรู้ของประชาชน ตามประเด็นที่ได้ศึกษาข้างต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กสทช. หรือนักวิชาการ หรือ ผู้ประกอบการ หรือ นักเรียน นักศึกษา หรือ ประชาชนผู้สนใจ จำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน โดยจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 1 ครั้ง เพื่อนำเสนอผลการศึกษา ริบทที่สำคัญต่อการดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรม สื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาเป็นผู้กำหนดวัน เวลา สถานที่ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำเสนอให้สำนักงาน กสทช. พิจารณาเห็นชอบก่อนดำเนินการใด ๆ โดยที่ปรึกษาเป็นผู้บริหารจัดการ ดูแลเตรียมการจัดกิจกรรม กระทั่งเสร็จสิ้น เช่น ประชาสัมพันธ์การเข้าร่วมกิจกรรม การประสานงานเชิญหน่วยงานหรือบุคคลเข้าร่วมกิจกรรม การจัดเตรียมเอกสาร สิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้อง ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจัดเตรียมของที่ระลึก เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าว โดยการจัดกิจกรรมดังกล่าวให้จัดเตรียม และดำเนินการถ่ายทอดสดผ่านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น Facebook Live หรือช่องทางอื่น ๆ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 9 จัดทำ Final Report จัดทำในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์ จำนวน 100 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 4 ชุด โดยที่ปรึกษาต้องดำเนินการออกแบบรูปเล่ม พร้อมภาพประกอบให้น่าสนใจสอดคล้องกับเนื้อหา และจัดพิมพ์รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ให้มีสีสันสวยงาม เนื้อหาจำนวนไม่น้อยกว่า 100 หน้า ปกใช้กระดาษอาร์ตเคลือบ PVC ใช้กระดาษถนอมสายตา ขนาดไม่ต่ำกว่า 75 แกรม และเข้าเล่มด้วยวิธีไสกาว

ตารางที่ 3.2 รายละเอียดแผนการดำเนินงานการจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการโทรคมนาคม ประจำปี 2567

ลำดับ	รายละเอียด/กิจกรรม	วันที่	ร้อยละ ความสำเร็จ	มิถุนายน 67				กุมภาพันธ์ 67				สิงหาคม 67				ตุลาคม 67				พฤศจิกายน 67				ธันวาคม 67				มกราคม 68			
				1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	ลงนามสัญญา	13 มิ.ย. 67	100																												
1	การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานต้น (Inception Report)		21.4																												
	1.1 จัดการประชุมเริ่มงาน (Kick Off Meeting)	1 ก.ค. 67																													
	1.2 จัดทำแผนการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการตรวจสอบและพิจารณาในรายงานที่ปรึกษา	28 มิ.ย. 67																													
	ส่งมอบรายงานผลการศึกษารายงานต้น (Inception Report)	28 ก.ค. 67																													
2	การจัดทำรายงานผลการศึกษารายงานกลาง (Interim Report)		42.9																												
	2.1 การเตรียมการ และการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง																														
	2.1.1 การรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับบริบท และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะศึกษา																														

ลำดับ	รายละเอียด/กิจกรรม	วันที่	ร้อยละ	มิถุนายน 67				กรกฎาคม 67				สิงหาคม 67				กันยายน 67				ตุลาคม 67				พฤศจิกายน 67				ธันวาคม 67				มกราคม 68			
				1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4				
	2.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการติดตามตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการบริหารโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง		ความสำราญ																																
	(1) วางแผนในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อสำรวจข้อมูลข้อเท็จจริงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง																																		
	- กำหนดกลุ่มตัวอย่าง																																		
	- ระบุประเด็นสำคัญในการสำรวจข้อมูลข้อเท็จจริงฯ																																		
	- ระบุเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล																																		
	- จัดทำร่างเอกสาร/แบบสำรวจข้อมูลข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย																																		
	- กำหนดรูปแบบ/วิธีการจัดประชุมให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและผู้ที่เกี่ยวข้อง																																		
	(2) สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น																																		

ลำดับ	รายละเอียด/กิจกรรม	วันที่	ร้อยละ ความสำเร็จ	มิถุนายน 67				สิงหาคม 67				กันยายน 67				ตุลาคม 67				พฤศจิกายน 67				ธันวาคม 67				มกราคม 68			
				1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	หรือที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินงาน ของกิจการโทรทัศน์หรือที่เกี่ยวข้อง เพื่อ เก็บข้อมูลในการติดตามประเมินผล																														
	(3) สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวนไม่น้อยกว่า 25 ตัวอย่าง																														
	(4) จัดการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ในกรุงเทพฯและปริมณฑล																														
	ครั้งที่ 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร	6 ส.ค. 67																													
	ครั้งที่ 2 จังหวัดกรุงเทพมหานคร	7 ส.ค. 67																													
	ครั้งที่ 3 จังหวัดกรุงเทพมหานคร	22 ส.ค. 67																													
	ครั้งที่ 4 จังหวัดกรุงเทพมหานคร	23 ส.ค. 67																													
	ครั้งที่ 5 จังหวัดกรุงเทพมหานคร	4 ก.ย. 67																													
	(5) จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น สาธารณะ (Public Hearing)																														
	ครั้งที่ 1 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน	19,20 ก.ย. 67																													

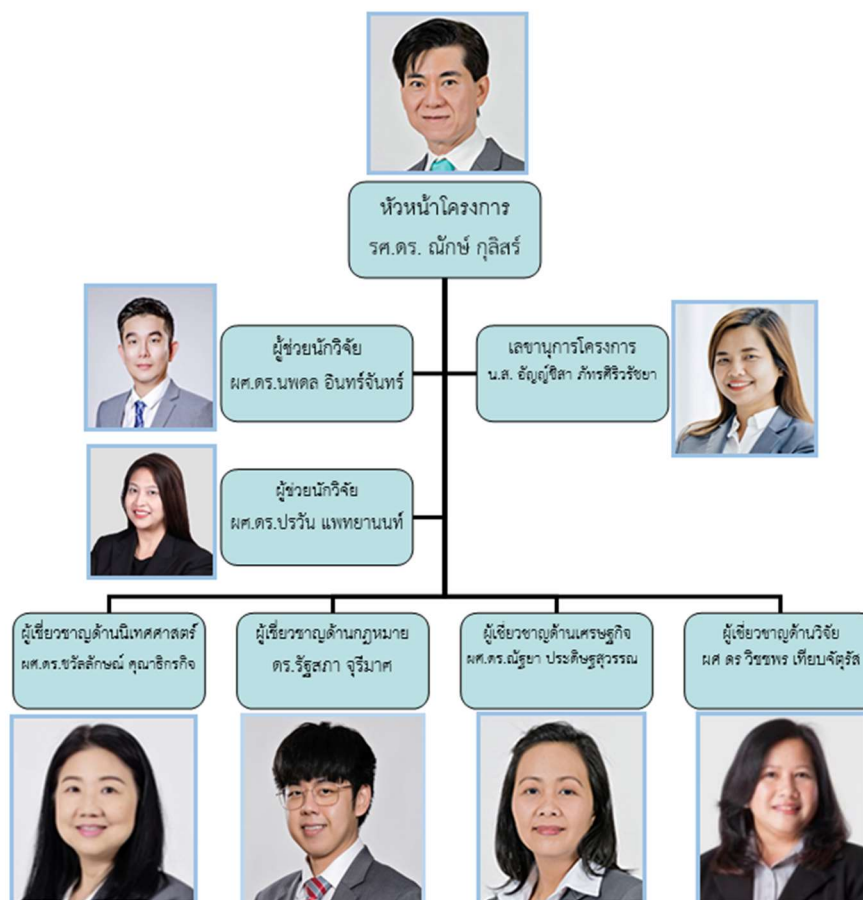
ลำดับ	รายละเอียด/กิจกรรม	วันที่	ร้อยละ	มิถุนายน 67				สิงหาคม 67				กันยายน 67				ตุลาคม 67				พฤศจิกายน 67				ธันวาคม 67				มกราคม 68			
				1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	ครั้งที่ 2 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน	25 กย. 67																													
	6) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวนไม่น้อยกว่า 1,200 ชุด																														
	2.1.3 ศึกษาเปรียบเทียบแนวทางگردการดำเนินงานไม่น้อยกว่า 3 ประเทศ																														
	2.1.4 สรุปรายงานผลและนำเสนอความก้าวหน้าในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล																														
	ส่งมอบรายงานผลการศึกษากลาง (Interim Report)	11 ต.ค. 67																													
3	จัดทำ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)		21.4																												
	ส่งมอบ (ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)	10 ธ.ค. 67																													
4	รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)		14.3																												
	4.1 จัดกิจกรรมการประชุมเสวนาวิชาการ (Seminar Forum)	11 ธ.ค. 67																													
	4.2 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์																														
	ส่งมอบรายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)	9 ม.ค. 67																													

3.5.2 ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาการดำเนินงาน ภายใน 210 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา เริ่มตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2567 – 9 มกราคม 2568

3.6 โครงสร้างบุคลากรของทีมที่ปรึกษา (Project Team)

โครงการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ของ สำนักงาน กสทช. ประจำปี 2567 มีโครงสร้างของทีมที่ปรึกษาดังนี้

รูปที่ 3.3 โครงสร้างทีมที่ปรึกษา

โดยที่ปรึกษาแต่ละคนมีหน้าที่ตามตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 หน้าที่ความรับผิดชอบของที่ปรึกษา

ลำดับ	ตำแหน่ง	ชื่อ-นามสกุล	รายละเอียดการทำงาน
1	หัวหน้าโครงการ	รศ. ดร. ณ์กษ กุลิสร์	- บริหารโครงการวางแผนและติดตามความคืบหน้าโครงการ - บริหารความเสี่ยง และการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของโครงการ - ศึกษาปัญหา และควบคุมคุณภาพของงาน และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมาย - บริหารทรัพยากรและควบคุมคุณภาพของงานทั้งโครงการ
2	ผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์หรือสื่อสารมวลชน	ผศ. ดร. ชวัลลักษณ์ คุณาธิกรกิจ	- ศึกษาวิเคราะห์ และดำเนินการตามขอบเขตงาน - ดำเนินการแก้ปัญหาความเสี่ยงของการดำเนินงาน เพื่อช่วยให้โครงการบรรลุเป้าประสงค์ และวิเคราะห์
3	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย	ดร.รัฐสภา จุริมาศ	ประเมินผล รายงานความคืบหน้าและผลการดำเนินงานของโครงการ
4	ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ	ผศ. ดร. ณ์ฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ	
5	ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ติดตามและประเมินผล	ผศ. ดร. วิชพร เทียบจัตุรัส	- บริหารงบประมาณโครงการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
6	ผู้ช่วยนักวิจัย	ผศ.ดร.นพดล อินทร์จันทร์	- สนับสนุนการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล - แก้ไขปรับปรุงคุณภาพของรายงานให้สอดคล้องและผ่านความเห็นชอบ
7	ผู้ช่วยนักวิจัย	ผศ.ดร.ปรวิ้น แพทยานนท์	- ประสานงานระหว่างหน่วยงานและคณะที่ปรึกษา
8	เลขานุการโครงการ	นางสาวอัญญชิสสา ภัทรศิริวิรัชยา	- สนับสนุนงานด้านเอกสารต่าง ๆ ของรายงาน และประสานงานกับที่ปรึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของโครงการ

3.7 รูปแบบการดำเนินการ

รูปแบบการดำเนินการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ตามความเห็นชอบของกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.7.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 25 ตัวอย่าง ได้แก่

- 1) กสทช. สำนักงาน กสทช. เลขาธิการ กสทช.
- 2) ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้อง
- 3) นักวิชาการ
- 4) ภาคประชาสังคม
- 5) ผู้ที่เกี่ยวข้อง

โดยไม่เป็นผู้ที่เข้าร่วมการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) แต่อาจเป็นรายชื่อซึ่งได้มาจากผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมการจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) และมีความน่าสนใจ โดยจะมีการนัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ล่วงหน้า และเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใน 3 ประเด็นสำคัญโดยการสัมภาษณ์อาจเกิดขึ้นในสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างสะดวก หรืออาจจะเป็นการสัมภาษณ์ออนไลน์ ตามความเหมาะสม

3.7.2 การจัดการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) เพื่อรับทราบข้อมูล ข้อคิดเห็นที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยให้ที่ปรึกษาออกแบบให้เหมาะสม และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง ตามความเห็นชอบจากกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานด้านกิจการโทรทัศน์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ครั้ง ครั้งละ 15 คน จะจัดขึ้นที่ห้องประชุมในโรงแรม ที่อยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายไว้ ดังนี้

- 1) กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสื่อ ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตรายการที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์
- 2) กลุ่มที่ 2 ได้แก่ องค์กรผู้บริโภค องค์กรวิชาชีพ และ สมาคม/มูลนิธิ/องค์กรที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์
- 3) กลุ่มที่ 3 ได้แก่ บุคคลระดับปฏิบัติงาน และหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- 4) กลุ่มที่ 4 ได้แก่ นักวิชาการ นักกฎหมาย ผู้ที่พัฒนาด้านนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง

5) กลุ่มที่ 5 ได้แก่ หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

การจัดงานในแต่ละครั้งจะเริ่มจากการเปิดงาน การบรรยายหรือเสวนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการชี้แจงกลุ่มตัวอย่างถึงวัตถุประสงค์และวิธีการในการเก็บข้อมูล จากนั้นจะใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้างในรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.7.3 การจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 2 ครั้ง

1) ประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) พื้นที่ภาคเหนือ โดยกำหนดให้จัดที่ อ. เมือง จ. เชียงใหม่ กลุ่มเป้าหมาย 1) ผู้ผลิตสื่อ 2) ผู้สร้างเนื้อหา 3) องค์กรภาคประชาชน 4) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง 5) นักวิชาการ 6) ผู้บริโภคในกลุ่มต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

2) การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มเป้าหมาย 1) ผู้ผลิตสื่อ 2) ผู้สร้างเนื้อหา 3) องค์กรภาคประชาชน 4) หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง 5) นักวิชาการ 6) ผู้บริโภคในกลุ่มต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน

การจัดรับฟังความคิดเห็นจะจัดขึ้นในห้องประชุมภายในโรงแรมที่อยู่ในพื้นที่ ๆ กำหนด โดยการจัดงานในแต่ละครั้งจะเริ่มจากการเปิดงาน การบรรยายหรือเสวนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง การชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง ถึงวัตถุประสงค์และวิธีการในการเก็บข้อมูล จากนั้นจะใช้แบบสอบถามกึ่งโครงสร้างในการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.7.4 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง จากการสำรวจ และเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามระเบียบวิธีวิจัย โดยทำการออกแบบ จัดทำแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ และแจกแบบสอบถามโดยตรงให้กับกลุ่มตัวอย่าง และสำรวจข้อมูล/ข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ประชาชนทั่วไป ผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ นักวิชาการ และภาคประชาสังคม จำนวนไม่น้อยกว่า 1,200 คน โดยแบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน ที่มีผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์

3.8 กรอบระยะเวลาการส่งมอบงาน

การดำเนินงานของที่ปรึกษาเป็นไปตามข้อกำหนดการทำงาน (TOR) ซึ่งแสดงสรุปไว้ในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 3.4 กำหนดส่งมอบงาน

งวดงานที่	วันครบกำหนดส่งมอบงาน	ผลงานที่ต้องส่งมอบ
1	ภายใน 45 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา (ภายใน 28 ก.ค. 67)	รายงานผลการศึกษาระดับต้น (Inception Report) ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.1 จำนวน 10 เล่ม พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 1 ชุด
2	ภายใน 120 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา (ภายใน 11 ต.ค. 67)	รายงานผลการศึกษาระดับกลาง (Interim Report) ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.2 ถึง 4.3 จำนวน 10 เล่ม พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 1 ชุด
3	ภายใน 180 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา (ภายใน 10 ธ.ค. 67)	(ร่าง) รายงานฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.4 จำนวน 10 ชุด พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 2 ชุด
4	ภายใน 210 วัน นับถัดจากวันลงนามในสัญญา (ภายใน 9 ม.ค. 68)	จัดกิจกรรมการประชุมเสวนาวิชาการ (Seminar Forum) ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.5 จำนวน 1 ครั้ง
		รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) ครอบคลุมเนื้อหาตามขอบเขตการดำเนินงาน ข้อ 4.6 จำนวน 100 เล่ม พร้อมอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ (.doc .pdf) บรรจุลงยูเอสบีแฟลชไดรฟ์ จำนวน 4 ชุด

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

บทที่ 4

ผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ โดยแยกเป็น การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารข้อเท็จจริง จากเอกสารต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตั้งแต่การสังเกตการณ์ การประชุมกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์เชิงลึก การสำรวจด้วยแบบสอบถาม ดังบรรยายไว้ในบทนี้

4.1 การรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่จะศึกษา

ในส่วนนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลและข้อเท็จจริง บริบท และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ ดังนี้

4.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.1.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดหน้าที่ของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และ มิติเชิงเศรษฐกิจ ไว้โดยตรงและโดยอ้อมในหลายมาตรา ดังนี้

มาตรา 3 วรรคสอง แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่บัญญัติว่า รัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล องค์กรอิสระ และหน่วยงานของรัฐ ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม

มาตรา 35 บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความคิดเห็นตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ

การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นเพื่อลิดรอนเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง กระทำมิได้

การให้นำข่าวสารหรือข้อความใด ๆ ที่ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนจัดทำขึ้นไปให้เจ้าหน้าที่ตรวจก่อนนำไปโฆษณาในหนังสือพิมพ์หรือสื่อใด ๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะกระทำในระหว่างเวลาที่ประเทศอยู่ในภาวะสงคราม

เจ้าของกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย

การให้เงินหรือทรัพย์สินอื่นเพื่ออุดหนุนกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่นของเอกชน รัฐจะกระทำมิได้ หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินให้สื่อมวลชน ไม่ว่าเพื่อประโยชน์ในการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อการอื่นใดในทำนองเดียวกัน ต้องเปิดเผยรายละเอียดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินทราบตามระยะเวลาที่กำหนด และประกาศให้ประชาชนทราบด้วย

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพตามวรรคหนึ่ง แต่ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์และการกิจของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ด้วย

มาตรา 35 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกันไม่ว่าในทางใด ๆ

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน รวมทั้งการกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 41 บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(1) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

(2) เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว

(3) ฟ้องหน่วยงานของรัฐให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา 56 รัฐต้องจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงสร้างหรือโครงข่ายขั้นพื้นฐานของกิจการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานของรัฐอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนหรือเพื่อความมั่นคงของรัฐ รัฐจะกระทำด้วยประการใดให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชนหรือทำให้รัฐเป็นเจ้าของน้อยกว่าร้อยละห้าสิบเอ็ดมิได้

การจัดหรือดำเนินการให้มีสาธารณูปโภคตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง รัฐต้องดูแลมิให้มีการเรียกเก็บค่าบริการจนเป็นภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

การนำสาธารณูปโภคของรัฐไปให้เอกชนดำเนินการทางธุรกิจไม่ว่าด้วยประการใด ๆ รัฐต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างเป็นธรรม โดยคำนึงถึงการลงทุนของรัฐ ประโยชน์ที่รัฐและเอกชนจะได้รับ และค่าบริการที่จะเรียกเก็บจากประชาชนประกอบกัน

มาตรา 60 รัฐต้องรักษาไว้ซึ่งคลื่นความถี่และสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมอันเป็นสมบัติของชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน

การจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะ รวมตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

รัฐต้องจัดให้มีองค์กรของรัฐที่มีความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อรับผิดชอบและกำกับการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ให้เป็นไปตามวรรคสอง ในกรณีนี้ องค์กรดังกล่าวต้องจัดให้มีมาตรการป้องกันมิให้มีการแสวงหาประโยชน์จากผู้บริโภคโดยไม่เป็นธรรมหรือสร้างภาระแก่ผู้บริโภคเกินความจำเป็น ป้องกันมิให้คลื่นความถี่รบกวนกัน รวมตลอดทั้งป้องกันการกระทำที่มีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้หรือปิดกั้นการรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารที่ถูกต้องตามความเป็นจริงของประชาชน และป้องกันมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่โดยไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนทั่วไป รวมตลอดทั้งการกำหนดสัดส่วนขั้นต่ำที่ผู้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่จะต้องดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา 61 รัฐต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่มีประสิทธิภาพในการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภคด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้ข้อมูลที่เป็นจริง ด้านความปลอดภัย ด้านความเป็นธรรมในการทำสัญญา หรือด้านอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภค

มาตรา 70 รัฐพึงส่งเสริมและให้ความคุ้มครองชาวไทยกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ให้มีสิทธิดำรงชีวิตในสังคมตามวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตดั้งเดิมตามความสมัครใจได้อย่างสงบสุข ไม่ถูก

รบกวน ทั้งนี้ เท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือสุขภาพอนามัย

มาตรา 71 รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

มาตรา 77 รัฐพึงส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและความสามารถสูงขึ้น

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรงหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟู และเยียวยาผู้ถูกระทำการดังกล่าว

ในการจัดสรรงบประมาณ รัฐพึงคำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพของบุคคล ทั้งนี้ เพื่อความเป็นธรรม

รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่สำคัญ พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

- ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม โดยการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

- ประเด็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม

- ประเด็นการตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย ด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย

3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายในการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม ซึ่งใน 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) คือ

- ประเด็นการเสริมสร้างพลังสังคม ด้วยการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

- ประเด็นการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดยการสร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน

4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งยึดหลัก ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ใน 8 ประเด็นยุทธศาสตร์ มีที่เกี่ยวข้องกับ หน้าที่ของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) คือ ประเด็นภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ด้วยการให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค

4.1.1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) มีสถานะเป็นแผนระดับที่ 2 ซึ่งเป็นกลไกที่สำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และใช้เป็นกรอบสำหรับการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้การดำเนินงานของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ภายในกรอบเวลาที่คาดหวังได้

รูปที่ 4.2 แผนที่มีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

หมายเหตุ : จาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

โดยแผนที่ 13 นี้สร้างขึ้นบนแนวคิด 4 ประการ คือ

- 1) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสืบสาน รักษา ต่อยอดการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ความพอประมาณ ภูมิคุ้มกัน บนฐานของความรู้ คุณธรรม และความเพียร
- 2) การสร้างความสามารถในการ ล้มแล้ว ลุกไว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาใน 3 ระดับ คือ
 - การพร้อมรับ หรือ ระดับ อยู่รอด
 - การปรับตัว หรือ ระดับ พอเพียง
 - การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน หรือ ระดับ ความยั่งยืน
- 3) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ โดยกำหนดทิศทางการพัฒนาอยู่บนแนวคิด ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
- 4) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ พลิกโฉมประเทศไทยสู่ สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน ประกอบไปด้วย 5 เป้าหมายหลัก และ 13 หมายเหตุ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกันดังแสดงในภาพที่ 4.3

รูปที่ 4.3 ความเชื่อมโยงระหว่างหมายเหตุการพัฒนา กับเป้าหมายหลัก

หมายเหตุ : จาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

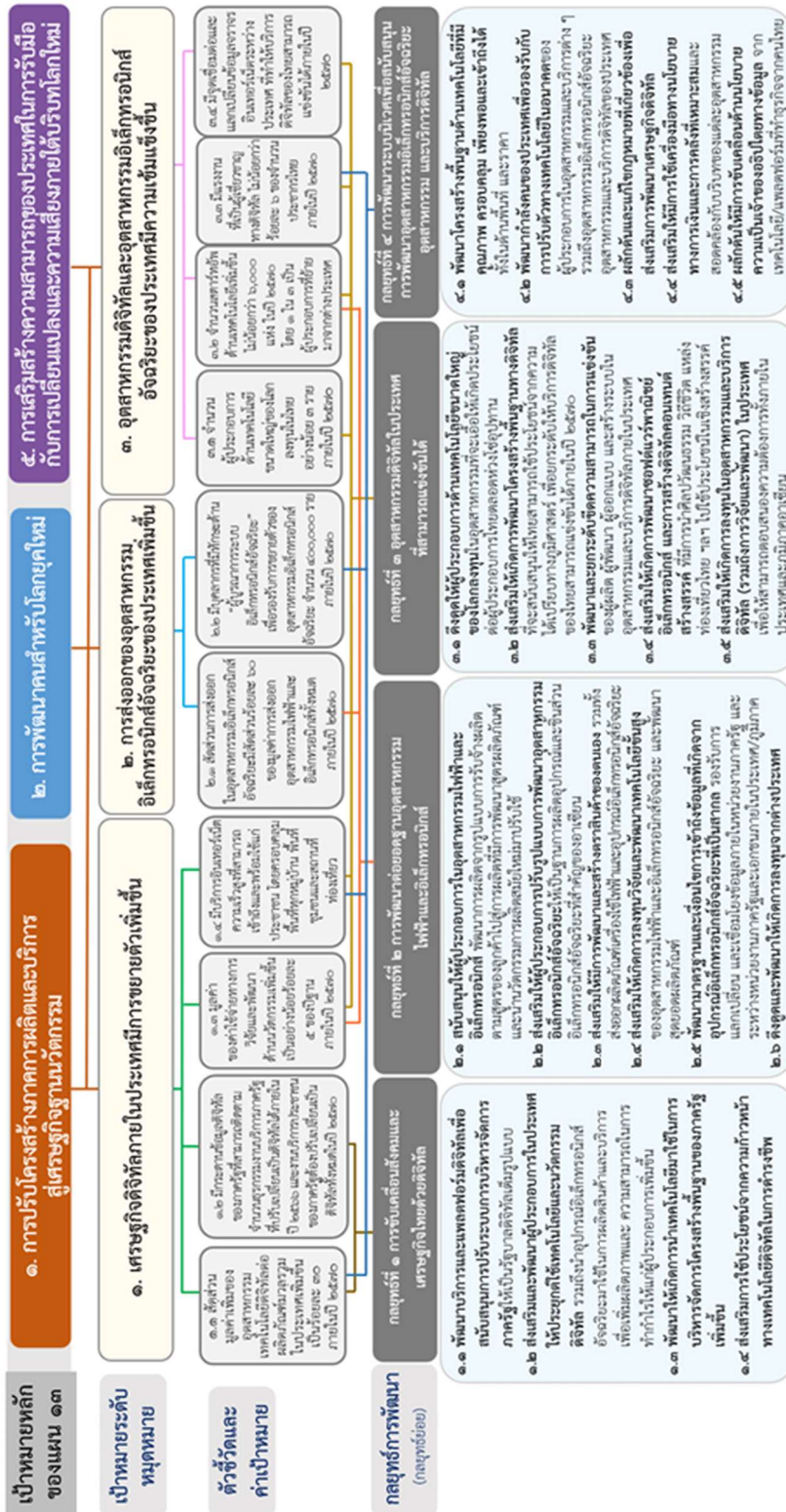
โดยหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. และการดำเนินกิจการโทรทัศน์ กำหนดไว้ในหมายเหตุที่ 6 ซึ่งสนับสนุนเป้าหมายหลัก 3 เป้าหมาย คือ

เป้าหมายหลักที่ 1 การปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม

เป้าหมายหลักที่ 2 การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ และ

เป้าหมายหลักที่ 3 อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น

และในหมวดหมู่นี้มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายของการพัฒนาระดับหมวดหมู่ที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. และกิจการด้านโทรทัศน์ คือ เป้าหมายที่ 1 เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น และเป้าหมายที่ 3 อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น ซึ่งแสดงไว้ในแผนที่กลยุทธ์ ภาพที่ 4.4

รูปที่ 4.4 แผนที่ยกยุทธ์ ในการพัฒนาจุดหมายที่ 6

หมายเหตุ : จาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13

จากภาพที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าเป้าหมายหลักและเป้าหมายระดับหมวดหมู่ ถูกขับเคลื่อนด้วยกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ

- กลยุทธ์ที่ 1 การขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจไทยด้วยดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 การพัฒนาบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เป็นรัฐบาลดิจิทัลเต็มรูปแบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการในประเทศให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมดิจิทัล รวมถึงนำอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อเพิ่มผลิตภาพ และ ความสามารถในการทำกำไรให้ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 พัฒนาให้เกิดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐาน และการให้บริการสาธารณะของภาครัฐเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีพ

กลยุทธ์ที่ 3 อุตสาหกรรมดิจิทัลในประเทศที่สามารถแข่งขันได้

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ดึงดูดให้ผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของโลก ลงทุนในอุตสาหกรรม ที่จะเอื้อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยตลอดห่วงโซ่อุปทาน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่จะสนับสนุนให้ไทย สามารถใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์เพื่อยกระดับให้บริการดิจิทัลของไทยสามารถแข่งขันได้ ภายในปี 2570

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.3 พัฒนาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ผลิต ผู้พัฒนา ผู้ออกแบบและสร้างระบบในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลภายในประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.4 ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาซอฟต์แวร์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และการสร้างดิจิทัล คอนเทนต์สร้างสรรค์ที่มีการนำศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวไทย ฯลฯ ไปใช้ประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.5 ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล รวมถึงการวิจัย และพัฒนาในประเทศ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการทั้งภายในประเทศและภูมิภาคอาเซียน

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาระบบนิเวศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรม และบริการดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่มีคุณภาพครอบคลุม เพียงพอและเข้าถึงได้ ทั้งในด้านพื้นที่ และราคา

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 พัฒนากำลังคนเพื่อรองรับกับการปรับตัวทางเทคโนโลยีในอนาคตของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมและบริการต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอุตสาหกรรม และบริการดิจิทัลของประเทศ

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 ผลักดันและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.4 ส่งเสริมให้มีการใช้เครื่องมือทางนโยบายทางการเงินและการคลังที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของแต่ละอุตสาหกรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.5 ผลักดันให้มีการพัฒนาระบบป้องกันความเสี่ยงด้านไซเบอร์ของประเทศ ที่สอดคล้องกับหลักสากล พร้อมทั้งขับเคลื่อนด้านนโยบายความเป็นเจ้าของอัติโนมัติทางข้อมูล

การทำงานของ กสทช. มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศมาก เพราะนอกจากจะขับเคลื่อนในหมวดหมู่หลักที่ 6 แล้ว ยังเป็นส่วนสำคัญต่อความสำเร็จในหมวดหมู่อื่น ๆ ทั้ง 13 หมวดหมู่ด้วย เนื่องจาก กสทช. มีขอบเขตการกำกับดูแล การจัดสรรคลื่นความถี่ และโครงสร้างชั้นพื้นฐานของกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งเป็นช่องทางพื้นฐานหลักที่ขับเคลื่อนการทำงานของรัฐบาลในยุคดิจิทัล และส่งข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ไปยังผู้ประกอบการ และประชาชนอย่างทั่วถึง

4.1.1.4 พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และวางโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน และส่งเสริมกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน โดยพระราชบัญญัตินี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. และการดำเนินงานด้านโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่งหรือสัญลักษณ์อื่น มาแทนค่าสิ่งทั้งปวง เพื่อใช้สร้าง หรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม” หมายความว่า ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีการติดต่อสื่อสาร การผลิต การอุปโภคบริโภค การใช้สอย การจำหน่ายแจก การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกรรม ทางอิเล็กทรอนิกส์ การคมนาคมขนส่ง การโลจิสติกส์ การศึกษา การเกษตรกรรม การอุตสาหกรรม การสาธารณสุข การเงินการลงทุน การภาษีอากร การบริหารจัดการข้อมูล และเนื้อหาหรือกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นใด หรือการใด ๆ ที่มีกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม กิจการโทรคมนาคม กิจการสื่อสารดาวเทียม และการบริหารคลื่นความถี่ โดยอาศัยโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร รวมทั้งเทคโนโลยีที่มีการหลอมรวม หรือเทคโนโลยีอื่นใดในทำนองเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน

มาตรา 15 ให้คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา 13 (1) และ (2) แต่ละคณะ ประกอบด้วย

(1) กรรมการคนหนึ่ง ในคณะกรรมการ ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง เป็นประธานกรรมการ

(2) กรรมการซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้หน่วยงาน

ละหนึ่งคน

(ก) คณะกรรมการเฉพาะด้านตามมาตรา 13 (1) ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนกระทรวงพลังงาน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนสำนักงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้แทนคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) และผู้แทนสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)

มาตรา 24 กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(3) เงินที่ได้รับจากการจัดสรรคลื่นความถี่ ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้อัตราร้อยละสิบห้าของรายได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าว

(4) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรายได้ของสำนักงาน กสทช. ตามมาตรา 65(1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 เว้นแต่ในส่วนที่เกี่ยวกับดอกเบี้ย โดยให้สำนักงาน กสทช. จัดสรรให้อัตราร้อยละสิบห้าของเงินรายได้ของสำนักงาน กสทช. ดังกล่าว

(5) เงินที่ กสทช. โอนให้กองทุนตามมาตรา 25

มาตรา 25 ให้ กสทช. มีอำนาจมอบหมายให้สำนักงานเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐาน โดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งหมดหรือบางส่วนแทน กสทช. ได้ และเมื่อ กสทช. ได้มอบหมายดังกล่าว แล้วให้โอนเงินที่เรียกเก็บจากผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมเพื่อนำไปใช้ดำเนินการสนับสนุนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการ เพื่อสังคมดังกล่าวให้กองทุนตามความจำเป็น และให้สำนักงานใช้เงินดังกล่าวเฉพาะเพื่อค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับกิจการที่ได้รับมอบหมาย

4.1.1.4 ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 - 2580) ถูกสร้างขึ้นตามมาตรา 5 และต้องมียกประกอบตามมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560 ดังนี้

มาตรา 5 เพื่อให้การพัฒนาดิจิทัลเกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นส่วนรวม ให้คณะรัฐมนตรีจัดให้มีนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมขึ้นตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

การประกาศใช้และการแก้ไขปรับปรุงนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ให้ทำเป็นประกาศพระบรมราชโองการและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เมื่อมีการประกาศใช้นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้ว หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าว

มาตรา 6 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีเป้าหมายและแนวทางอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1) การดำเนินการและการพัฒนาให้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้สามารถใช้ร่วมกันหรือเชื่อมโยงกันได้หรือวิธีอื่นใดที่เป็นการประหยัดทรัพยากรของชาติและเกิดความสะดวกต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี

(2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องครอบคลุมโครงข่ายการติดต่อสื่อสาร แพร่เสียง แพร่ภาพในทุกรูปแบบไม่ว่าจะอยู่ในภาคพื้นดิน พื้นน้ำ ในอากาศ หรืออวกาศ และเป้าหมายในการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และประโยชน์ของประชาชน

(3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบการให้บริการหรือแอปพลิเคชันสำหรับประยุกต์ใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล

(4) การส่งเสริมให้เกิดมาตรฐานหรือกฎเกณฑ์ในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกัน เพื่อให้การทำงานระหว่างระบบสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้อย่างมีความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมตลอดทั้งทำให้ระบบหรือการให้บริการมีความน่าเชื่อถือ และแนวทางการส่งเสริมให้เกิด การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และมีหลักประกัน การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ของประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และเป็นธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ

(5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดอุตสาหกรรมและนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาให้เกิดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสร้างหรือเผยแพร่เนื้อหาผ่านทางสื่อที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและความมั่นคงของประเทศ

(6) การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคน ให้เกิดความพร้อมและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งสร้างความตระหนักและรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอื่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

(7) การพัฒนาคลังข้อมูลและฐานข้อมูลดิจิทัล การบริหารจัดการความรู้ รวมทั้งการส่งเสริม เพื่อให้มีระบบที่เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้และให้บริการข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย ซึ่งเอื้อต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่เหมาะสมกับยุคสมัย

นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 - 2580) ถูกแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ดังแสดงในรูปที่ 4.5

รูปที่ 4.5 ภูมิทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทยใน 20 ปี

หมายเหตุ : จาก นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 - 2580)

ซึ่งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 - 2580) ทุกระยะจะมีความเกี่ยวข้องกับ กสทช. ในแง่ของการพัฒนาโครงข่ายโทรคมนาคม โครงข่ายการสื่อสาร จะมีที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์อยู่ใน ระยะที่ 2 Digital Thailand Inclusion ทุกภาคส่วนของประเทศไทยมีส่วนร่วมในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัลตามแนวประชารัฐ มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยแผนกำหนดว่า ประเทศไทยมีโครงข่ายความเร็วสูงแบบใช้สายและแบบไร้สายเข้าถึง ทุกหมู่บ้านและครอบคลุมทั่วประเทศ โดยประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อและแลกเปลี่ยนข้อมูลในภูมิภาค ที่มีศูนย์ข้อมูลที่ได้มาตรฐานกระจายอยู่ทุกภูมิภาค และมีศูนย์ข้อมูลของผู้ให้บริการข้อมูลรายใหญ่ ที่สำคัญตั้งอยู่ในประเทศ นอกจากนี้การแพร่ภาพและกระจายเสียงทางวิทยุและ

โทรทัศน์จะต้องเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกมาเป็นระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีโครงข่ายแพร่สัญญาณภาพและกระจายเสียง ระบบดิจิทัลที่ครอบคลุมพื้นที่บริการได้อย่างทั่วถึง

อีกระยะที่ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์เกี่ยวข้อง คือในระยะที่ 3 Transformation ประเทศไทยก้าวสู่การเป็น “ดิจิทัลไทยแลนด์” ที่ขับเคลื่อน และใช้ประโยชน์จากนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเต็มศักยภาพ มีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่ทันสมัยทัดเทียมประเทศ ที่พัฒนาแล้วและโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะกลายเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับถนน ไฟฟ้า ประปา ด้วยโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบใช้สายที่เข้าถึงทุกบ้าน และรองรับการหลอมรวม (Convergence) ผู้ให้บริการระบบการแพร่ภาพและกระจายเสียงแบบดิจิทัลจะถูกหลอมรวม โดยส่งผ่านสื่อหลายรูปแบบด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลายครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ

อีกส่วนหนึ่งที่ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์เกี่ยวข้องโดยตรงคือในส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย 6 ยุทธศาสตร์หลัก ดังแสดงในรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุ : จาก นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2561 - 2580)

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ด้านโทรทัศน์ คือยุทธศาสตร์ที่ 1 และยุทธศาสตร์ที่ 3 โดยยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลประสิทธิภาพสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่สำคัญ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โทรคมนาคม และการแพร่ภาพกระจายเสียงที่มีความทันสมัย มีคุณภาพ ขนาดเพียงพอครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการติดต่อสื่อสาร การเชื่อมต่อ การแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศการค้าและพาณิชย์ การบริการภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการใช้งานรูปแบบต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงทางสังคมของประเทศ รวมทั้งเพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางด้านดิจิทัลในอนาคต

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างสังคมคุณภาพที่ทั่วถึงเท่าเทียมด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ในยุทธศาสตร์นี้เป็นการสร้างสังคมดิจิทัลที่มีคุณภาพ (Digital Society) มุ่งหวังที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางโอกาสของประชาชนที่เกิดจากการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน การขาดความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องเทคโนโลยีดิจิทัล หรือการไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ยังมีราคาแพงเกินไป และให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลเมืองที่ฉลาดรู้เท่าทันข้อมูลและมีความรับผิดชอบ

4.1.2 พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ กสทช.

กฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของ กสทช. ด้านโทรทัศน์ ในการส่งเสริมพัฒนา และการกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ดังนี้

4.1.2.1 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เกิดองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และอำนาจหน้าที่ โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. ด้านโทรทัศน์ ในมาตราต่อไปนี้

มาตรา 4

“คลื่นความถี่” หมายความว่า คลื่นวิทยุหรือคลื่นแอมพลิจูดมอดูเลชันซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ต่ำกว่าสามล้านเมกะเฮิรตซ์ลงมาที่ถูกแพร่กระจายในที่ว่างโดยปราศจากสื่อที่ประดิษฐ์ขึ้น

“โทรคมนาคม” หมายความว่า การส่ง การแพร่ หรือการรับเครื่องหมายสัญญาณตัวหนังสือตัวเลข ภาพ เสียง รหัส หรือสิ่งอื่นใดซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้ โดยระบบคลื่นความถี่ ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือระบบอื่น

“วิทยุโทรทัศน์” หมายความว่า วิทยุคมนาคมที่แพร่ภาพและเสียงเพื่อให้บุคคลทั่วไปรับได้โดยตรง

“กิจการโทรทัศน์” หมายความว่า กิจการวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งให้บริการการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการไปยังเครื่องรับที่สามารถรับชมและ ฟังการให้บริการนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าจะส่งโดยผ่านระบบคลื่นความถี่ระบบสาย ระบบแสง ระบบแม่เหล็กไฟฟ้า หรือระบบอื่น ระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบรวมกัน หรือกิจการอื่นทำนองเดียวกันที่ กสทช. กำหนดให้เป็นกิจการโทรทัศน์

“ตารางกำหนดคลื่นความถี่” หมายความว่า การกำหนดย่านความถี่ วิทยุ ของวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุคมนาคม โทรคมนาคม และการอื่นเพื่อใช้งาน ภายใต้เงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด

“จัดสรรคลื่นความถี่” หมายความว่า การอนุญาตให้สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุคมนาคม ใช้ความถี่วิทยุหรือช่องความถี่วิทยุตามตารางกำหนดคลื่นความถี่หรือแผนความถี่วิทยุเพื่อใช้งานภายใต้เงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด

“ชุมชน” หมายความว่า กลุ่มประชาชนที่มีพื้นที่อาศัยในแหล่งเดียวกันไม่ว่าจะในเมืองหรือในชนบท และให้หมายความรวมถึงกลุ่มประชาชนที่มีความสนใจ ร่วมกันและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน หรือสื่อสารถึงกันได้โดยมีผลประโยชน์ด้านสังคม และวัฒนธรรมเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ทำกิจกรรมอันชอบด้วยกฎหมายและศีลธรรม ร่วมกัน มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการและการแสดงเจตนาแทนกลุ่มได้

มาตรา 27 กำหนดอำนาจหน้าที่ กสทช. ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ ดังนี้

(1) จัดทำแผนแม่บทบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุ แผนการบริหารสิทธิในการเข้าใช้วงโคจรดาวเทียมและแผนเลขหมายโทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(2) กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุคมนาคม และกิจการโทรคมนาคม

(3) กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(4) พิจารณานุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาตเงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช.จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนดก็ได้

(5) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการรบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท

(6) พิจารณานุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ รวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว

(8) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการใช้หรือเชื่อมต่อ และหลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่ายในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการ ผู้ให้บริการและผู้ลงทุน หรือระหว่างผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

(9) กำหนดโครงสร้างอัตราค่าธรรมเนียมและโครงสร้างอัตราค่าบริการในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เป็นธรรมต่อผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการโดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

(10) กำหนดมาตรฐานและลักษณะพึงประสงค์ทางด้านเทคนิคในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และในกิจการวิทยุคมนาคม

(11) กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดอันเป็นการผูกขาดหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขันในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(12) กำหนดมาตรการให้มีการกระจายบริการด้านโทรคมนาคมให้ทั่วถึง และเท่าเทียมกันตามมาตรา 50

(12/1) เรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าหรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตาม (1) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมา

จัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนด วิธีการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย

(13) คู่ครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการ และคู่ครองสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพของบุคคลในการสื่อสารถึงกันโดยทางโทรคมนาคม และ ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชน ในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ที่ใช้ใน กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(16) ติดตามตรวจสอบและให้คำปรึกษาแนะนำการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

(17) กำหนดลักษณะการควบรวม การครองสิทธิข้ามสื่อ หรือการครอบงำ กิจการ กระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ ระหว่างสื่อมวลชนด้วยกันเอง หรือโดยบุคคลอื่นใด ซึ่ง จะมีผลเป็นการขัดขวางเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารหรือ ปิดกั้นการได้รับข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย ของประชาชน

(18) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบวิชาชีพ สื่อสารมวลชนที่เกี่ยวกับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำ หน้าที่จัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพและการควบคุมการประกอบ อาชีพหรือวิชาชีพกันเองภายใต้มาตรฐานทางจริยธรรม

(19) ออกระเบียบหรือประกาศตามมาตรา 58

(22) ให้ข้อมูลและร่วมดำเนินการในการเจรจาหรือทำความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่ง ราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารคลื่น ความถี่ กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม หรือกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง

(22/1) ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ กสทช. และผู้ประกอบการที่ได้รับอนุญาต จาก กสทช. ทั้งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลตามที่สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติร้องขอเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และ จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(23) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงหรือยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่และการดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคลื่นความถี่ กิจกรรมกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคม

มาตรา 29 การกำหนดอัตราค่าใช้หรือค่าเชื่อมต่อโครงข่าย ค่าธรรมเนียมใด ๆ หรือค่าบริการในการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการ กระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ให้ กสทช. คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและภาระของผู้บริโภคความสอดคล้องกับต้นทุนการให้บริการ ความคุ้มค่า และการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพด้วย

มาตรา 31 เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภคให้ถูกเอาเปรียบจาก ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมให้ กสทช. มีหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ และกิจกรรมโทรคมนาคมให้มีการดำเนินการใด ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค ทั้งนี้ โดยให้ กสทช. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นสองคณะ ประกอบด้วย ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของ กสทช. ในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และในการคุ้มครองผู้บริโภคด้านกิจการโทรคมนาคมโดยให้อำนาจหน้าที่ในการพิจารณา และเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ทั้งนี้ ตามที่ กสทช. กำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ หรือกิจกรรมโทรคมนาคมดำเนินการใด ๆ ในประการที่น่าจะเป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณา อันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควรหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ ไม่ว่าด้วยวิธีการใดตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. กำหนดให้ กสทช. มีอำนาจสั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวได้

มาตรา 41 ผู้ใดประสงค์จะใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจกรรมโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมต้องได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด โดยประกาศดังกล่าวต้องระบุกิจการที่สามารถใช้คลื่นความถี่ที่จะมีการอนุญาตนั้นประกอบกิจการได้ตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่

การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ กสทช. อาจกำหนดให้มีการอนุญาตในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับท้องถิ่น โดยแยกการอนุญาตในแต่ละระดับได้

ภายใต้บังคับมาตรา 42 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้ดำเนินการโดยวิธีการประมูล คลื่นความถี่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด

คลื่นความถี่ที่ กสทช. อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตใช้ตามวรรคหนึ่ง กสทช. อาจอนุญาตให้ บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่องความถี่จากคลื่นความถี่ที่ได้อนุญาตไว้แล้วนั้นได้ แต่การ อนุญาตนั้นจะต้องไม่เป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ของผู้ได้รับใบอนุญาต โดย กสทช. จะต้องประกาศ เงื่อนไขดังกล่าวให้ทราบเป็นการทั่วไปในการขออนุญาตนั้นด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และ ค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตและการอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมใช้ประโยชน์ในย่านความถี่หรือช่อง ความถี่ ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

เงินรายได้ที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ตามวรรคสามเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการประมูล และเงินต้องนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคมแล้วเหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 42 คลื่นความถี่ในกรณีดังต่อไปนี้ กสทช. อาจอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่โดย วิธีการอื่นนอกจากการประมูล

(1) คลื่นความถี่ที่มีเพียงพอต่อการใช้งาน

(2) คลื่นความถี่ที่ กสทช. ประกาศกำหนดให้นำไปใช้ในกิจการเพื่อบริการสาธารณะ ความมั่นคงของรัฐ หรือกิจการอื่นที่ไม่แสวงหากำไร

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด

มาตรา 43 ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการ กระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ที่สามารถใช้คลื่น ความถี่ดังกล่าวประกอบกิจการได้ตามที่กำหนดในประกาศตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ต่อ กสทช. ภายใน ระยะเวลาสามสิบวัน นับแต่วันได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

ผู้ใดได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่อาจยื่นคำขออนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมที่สามารถใช้คลื่นความถี่นั้นประกอบกิจการตามที่กำหนดใน ประกาศตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง เพิ่มเติมได้

เมื่อ กสทช. อนุญาตให้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้ใช้เครื่องวิทยุคมนาคมและติดตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมด้วย ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเครื่องวิทยุคมนาคมที่ระบุไว้ในคำขออนุญาต

มาตรา 44 การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ก่อให้เกิดหรืออาจเกิดการรบกวนคลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตอยู่ก่อนแล้วจะกระทำมิได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าเกิดการรบกวนของคลื่นความถี่ใด ๆ อันเป็นผลจากการละเมิดกฎหมาย กสทช. ต้องดำเนินการระงับการรบกวนนั้นโดยเร็ว

มาตรา 44/1 ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์หรือกิจการโทรคมนาคมต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง จะมอบการบริหารจัดการทั้งหมดหรือบางส่วน หรือยินยอมให้บุคคลอื่นเป็นผู้มีอำนาจประกอบกิจการแทนมิได้

การให้บุคคลอื่นเช่าเวลาดำเนินรายการบางช่วงเวลาสำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ให้กระทำได้ แต่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. ประกาศกำหนด

มาตรา 44/2 ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ต้องเสียค่าธรรมเนียมการขออนุญาตและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตซึ่งต้องชำระเมื่อได้รับใบอนุญาตตามที่ กสทช. ประกาศกำหนด และให้ถือว่าเงินที่ได้จากการประมูลตามมาตรา 41 เป็นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตามมาตรา

บรรดาหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งด้วย แต่ กสทช. จะลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควรก็ได้ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกิจการของหน่วยงานนั้น

มาตรา 44/3 ใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นสิทธิเฉพาะตัวจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจาก กสทช. และเสียค่าธรรมเนียมการโอน ทั้งนี้หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าธรรมเนียมในการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้รับโอนตามลักษณะ ประเภท และขอบเขตของใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมของผู้โอนดังกล่าว

มาตรา 44/5 ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ผู้ใด

(1) ไม่ดำเนินการกิจการตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง

(2) ไม่ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม ที่สามารถใช้คลื่นความถี่นั้นประกอบกิจการตามที่ตนได้รับใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่ กสทช. กำหนด หรือ

(3) นำคลื่นความถี่ไปใช้ในกิจการนอกวัตถุประสงค์ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการประกอบกิจการที่ใช้คลื่นความถี่ หรือกระทำการอันมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในมาตรา 27(11)

ให้ กสทช. ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้องหรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน

มาตรา 45 ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม ต้องเสียค่าธรรมเนียมการขออนุญาต และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการรายปี ตามอัตราที่ กสทช. ประกาศกำหนด

อัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการรายปีตามวรรคหนึ่งให้คำนวณถึงรายจ่ายในการกำกับดูแลการประกอบกิจการอย่างมีประสิทธิภาพในอัตรารวมทั้งสิ้นไม่เกินร้อยละสองของรายได้ก่อนหักค่าใช้จ่ายของผู้รับใบอนุญาต และให้นำส่งเป็นรายได้ของสำนักงาน กสทช.

บรรดาหน่วยงานที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งด้วย แต่ กสทช. จะลดหย่อนให้ตามที่เห็นสมควรก็ได้ โดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกิจการของหน่วยงานนั้น

มาตรา 46 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์สังคม หรือรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ให้ กสทช. กำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียง หรือ กิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ให้ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดเวลาให้รายการดังกล่าวได้ออกอากาศในช่วงเวลาที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มเป้าหมาย

มาตรา 48 ให้มีแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(1) รายละเอียดเกี่ยวกับตารางกำหนดคลื่นความถี่ทั้งหมดที่ประเทศไทยสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

(2) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับคลื่นความถี่ระหว่างประเทศ

(3) รายละเอียดเกี่ยวกับคลื่นความถี่ที่กำหนดให้ใช้ในกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม และกิจการอื่น

(4) แนวทางในการคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่หรือการปรับปรุงการใช้คลื่นความถี่

แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้ใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเบื้องต้นในการอนุญาตและการดำเนินกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับการใช้คลื่นความถี่

ให้ กสทช. ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ และต้องปรับปรุงแผนแม่บทดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการบริหารคลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ให้ กสทช. รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการที่ใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ให้คำนึงถึงการใช้งานด้านความมั่นคงของรัฐตามความจำเป็น

มาตรา 49 ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการให้ กสทช. จัดให้มีแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการระยะห้าปี โดยในแผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับแผนแม่บท การบริหารคลื่นความถี่ และอย่างน้อยต้องมีแนวทางการพัฒนาและการส่งเสริมแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบกิจการ แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการอนุญาตให้ประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและมลภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ในส่วนกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต้องจัดให้มีการใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือสำหรับภาคประชาชนรวมกันในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละสิบห้าของความสามารถในการส่งสัญญาณที่จะอนุญาตในแต่ละครั้ง

เพื่อให้การบริหารจัดการคลื่นความถี่เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะในกรณีที่ไม่มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ที่จัดให้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชนตามวรรคสอง หรือคลื่นความถี่เพื่อกิจการตามประเภทอื่นที่กำหนดไว้จนพ้นกำหนดสามปี นับตั้งแต่วันที่ได้มีการประกาศขออนุญาต หาก กสทช. เห็น

ว่าการนำคลื่นความถี่ดังกล่าวไปใช้เพื่อกิจการประเภทอื่นจะเกิดประโยชน์ในกิจการประเภทอื่นได้ แต่จะต้องไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ที่จัดให้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชน ในกรณีที่การดำเนินการดังกล่าวทำให้สัดส่วนตามวรรคสองลดลง ให้ กสทช. จัดให้มีคลื่นความถี่ตามสัดส่วนดังกล่าวโดยเร็ว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. ประกาศกำหนด

ในการจัดทำแผนแม่บทตามวรรคหนึ่ง ให้ กสทช. รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

ในกรณีที่ กสทช. วินิจฉัยเรื่องใดไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการ หรือหน่วยงานของรัฐตามที่ปรากฏในการรับฟังความคิดเห็นตามวรรคสี่ กสทช. ต้องชี้แจงและแสดงเหตุผลให้ประชาชน ผู้ประกอบกิจการ หรือ หน่วยงานของรัฐทราบ

ประชาชน ผู้ประกอบกิจการ หรือหน่วยงานของรัฐตามวรรคห้า ผู้ใดเห็นว่าแผนแม่บทที่ กสทช. กำหนดขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง โดยให้ถือว่าแผนแม่บทดังกล่าวเป็นกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง และให้ศาลปกครองพิจารณาพิพากษาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันยื่นฟ้องคดี

แผนแม่บทตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ผูกพัน กสทช. และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 51 เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนได้ใช้คลื่นความถี่ตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในมาตรา 49 วรรคหนึ่ง ให้ กสทช. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการส่งเสริมชุมชนที่มีความพร้อมให้เป็นผู้มีคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ประเภทบริการชุมชน การหารายได้ และการสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนที่มีคุณภาพ ทั้งนี้ โดยให้รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

รายได้ของผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนต้องเป็นรายได้จากการบริจาค การอุดหนุน สถานีหรือรายได้ทางอื่นซึ่งมิใช่การโฆษณาหรือการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์

การสนับสนุนผู้ประกอบกิจการบริการชุมชนที่มีคุณภาพต้องเป็นการอุดหนุนการดำเนินการของสถานี มิใช่เป็นการสนับสนุนรายการใดโดยเฉพาะ และมีสัดส่วนไม่เกินกึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมดของผู้ประกอบกิจการบริการชุมชน รวมทั้งต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพการให้บริการและ

ประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการอุดหนุนเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนในแต่ละ
คราว

มาตรา 77 ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ หรือกิจการโทรคมนาคม
โดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดตามมาตรา
66 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 หรือตามมาตรา
67 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2544 แล้วแต่กรณี

4.1.2.2 พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.
2551 มีส่วนสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“กิจการกระจายเสียง” หมายความว่า กิจการกระจายเสียงตามกฎหมายว่าด้วยองค์การ
จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“กิจการโทรทัศน์” หมายความว่า กิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรร
คลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่” หมายความว่า กิจการ
กระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ซึ่งต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การจัดสรร
คลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่” หมายความว่า กิจการ
กระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ซึ่งไม่ต้องขอรับการจัดสรรคลื่นความถี่ตามกฎหมายว่าด้วยองค์การ
จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“โครงข่าย” หมายความว่า ระบบการเชื่อมโยงของกลุ่มเครื่องส่ง หรือถ่ายทอด
สัญญาณเสียง หรือภาพที่ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ใช้ในการส่งข่าวสาร
สาธารณะหรือรายการจากสถานีไปยังเครื่องรับ ไม่ว่าจะโดยสื่อตัวนำที่เป็นสาย คลื่นความถี่ แสง คลื่น
แม่เหล็กไฟฟ้า หรือสื่อตัวนำอื่นใด

“เจ้าของโครงข่าย” หมายความว่า บุคคลที่มีโครงข่ายเป็นของตนเองหรือผู้มีสิทธิในการ
ดำเนินกิจการโครงข่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์หรือไม่ก็ตาม

“สถานี” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้สำหรับทำการส่งข่าวสารสาธารณะหรือรายการของการประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ ไม่ว่าจะเป็นการส่งผ่านโครงข่ายของตนเองหรือของผู้อื่นก็ตาม

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์” หมายความว่า แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม

“คลื่นความถี่” หมายความว่า คลื่นวิทยุหรือคลื่นแอมพลิจูดมอดูเลชันซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความถี่ต่ำกว่าสามล้านเมกะเฮิรตซ์ลงมาที่ถูกแพร่กระจายในที่ว่างโดยปราศจากสื่อที่ประดิษฐ์ขึ้น

มาตรา 7 ผู้ใดประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการตามความในหมวดนี้

ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดลักษณะกิจการที่ไม่ถือเป็นการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 ผู้ขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ต้องเป็นบุคคลสัญชาติไทย และไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตมาแล้วยังไม่ครบสามปี

มาตรา 9 ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจะโอนแก่กันมิได้

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องประกอบกิจการด้วยตนเอง การแบ่งเวลาให้ผู้อื่นดำเนินรายการให้กระทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด

กฎหมายฉบับนี้แบ่งการประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ๆ คือ กลุ่มที่ใช้คลื่นความถี่ และกลุ่มที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ โดยกลุ่มที่ใช้คลื่นความถี่ จะมีใบอนุญาต 3 ประเภท ดังแสดงในมาตรา 10

มาตรา 10 ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์โดยใช้คลื่นความถี่มีสามประเภทดังนี้

(1) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ได้แก่ ใบอนุญาตที่ออกให้สำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการบริการสาธารณะ แบ่งเป็นสามประเภท

(ก) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่หนึ่ง ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการส่งเสริมความรู้ การศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม การเกษตร และการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ สุขภาพ อนามัย กีฬา หรือการส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน

(ข) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่สอง ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อความมั่นคงของรัฐหรือความปลอดภัยสาธารณะ

(ค) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่สาม ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชนและรัฐสภากับประชาชน การกระจายข้อมูลข่าวสารเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนในการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะแก่คนพิการ คนด้อยโอกาส หรือกลุ่มความสนใจที่มีกิจกรรมเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบริการข้อมูลข่าวสารอันเป็นประโยชน์สาธารณะอื่น

(2) ใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการที่มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับการประกอบกิจการบริการสาธารณะ แต่ต้องเป็นประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน หรือท้องถิ่นที่รับบริการ

(3) ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจ ได้แก่ ใบอนุญาตสำหรับการประกอบกิจการตามวัตถุประสงค์ของผู้ประกอบกิจการเพื่อแสวงหากำไรในทางธุรกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด อย่างน้อยแบ่งเป็นสามประเภท

(ก) ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับชาติ ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมทุกภาคของประเทศ

(ข) ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับภูมิภาค ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่มีพื้นที่การให้บริการในกลุ่มจังหวัด

(ค) ใบอนุญาตประกอบกิจการทางธุรกิจระดับท้องถิ่น ออกให้สำหรับกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ที่มีพื้นที่การให้บริการในจังหวัด

นอกจากนี้ยังมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาตดังแสดงไว้ในมาตรา 11 -24 และมาตรา 18 กำหนดอายุของใบอนุญาตไว้ในวรรค 3

มาตรา 11 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะ ต้องเป็น

(1) กระทรวง ทบวง กรม องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือมีความจำเป็นต้องดำเนินการกิจการกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(2) สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ ซึ่งมีความเหมาะสมกับการประกอบกิจการบริการสาธารณะตามลักษณะและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

(3) สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านการเรียนการสอน หรือการเผยแพร่ความรู้สู่สังคมตามลักษณะและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา 12 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการชุมชน ต้องเป็นสมาคม มูลนิธิ นิติบุคคลอื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของรัฐและมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ หรือกลุ่มคนในท้องถิ่นที่ไม่เป็นนิติบุคคล ซึ่งรวมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ทั้งนี้ ต้องมีความเหมาะสมกับการประกอบกิจการบริการชุมชนตามลักษณะที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในการกำหนดลักษณะตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงประโยชน์ในการส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชนในชุมชนหรือในท้องถิ่น รวมทั้งป้องกันการครอบงำการประกอบกิจการดังกล่าว

มาตรา 18 การกำหนดอายุใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่คุ้มกับการลงทุน วัตถุประสงค์ของการประกอบกิจการ แนวทางการพัฒนากิจการของผู้ขอรับ

ใบอนุญาต ความต้องการของผู้บริโภค ความเสมอภาคกันในการแข่งขันของผู้ประกอบการ รวมทั้งผลการประเมินคุณภาพรายการ

ใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงให้มีอายุไม่เกินเจ็ดปี

ใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ให้มีอายุไม่เกินสิบห้าปี

ในกรณีที่ใบอนุญาตตามวรรคสองสิ้นอายุ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่อย่างน้อยเก้าสิบวันแต่ไม่เกินหนึ่งปีก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุแต่ในกรณีที่ใบอนุญาตตามวรรคสามสิ้นอายุ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่อย่างน้อยเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ เมื่อได้รับคำขอตามวรรคสี่แล้วให้คณะกรรมการพิจารณามีคำสั่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ ในระหว่างนั้นให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าคณะกรรมการจะสั่งไม่อนุญาต ในการสั่งไม่อนุญาตให้คณะกรรมการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการตามส่วนด้วย การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและการพิจารณามีคำสั่งตามวรรคสี่และวรรคห้า ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สำหรับกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ จะบัญญัติไว้ในมาตรา 25 - มาตรา 28 โดยสาระสำคัญจะอยู่ที่มาตรา 27 คือ

มาตรา 27 เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ ไม่ว่าจะมีการบอกรับสมาชิกหรือเรียกเก็บค่าบริการหรือไม่ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (1) สัดส่วนรายการและผังรายการ
- (2) การหารายได้
- (3) การบันทึกรายการที่ออกอากาศไปแล้ว และระยะเวลาในการเก็บรักษาบันทึกนั้น

สำหรับการหารายได้จากการโฆษณากำหนดไว้ใน มาตรา 28

มาตรา 28 ในการประกอบกิจการของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ที่มีการบอกรับสมาชิกหรือเรียกเก็บค่าบริการอื่น ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การเรียกเก็บค่าบริการ ระยะเวลาสูงสุดในการโฆษณาและการบริการธุรกิจ และเงื่อนไขในการให้บริการได้

ในการหารายได้จากการโฆษณาและการบริการธุรกิจตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดระยะเวลาสูงสุดเกี่ยวกับการโฆษณาและการบริการธุรกิจได้ไม่เกินชั่วโมงละหนาที่ โดยเมื่อรวมเวลาโฆษณาและการบริการธุรกิจ ตลอดทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละหนาที่

การกำหนดระยะเวลาสูงสุดตามวรรคสอง ให้คณะกรรมการคำนึงถึงการคุ้มครองผู้บริโภค สภาพการแข่งขันของตลาด ต้นทุนในการประกอบกิจการ และการให้ความเป็นธรรมระหว่างผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่กับผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ที่ไม่ใช้คลื่นความถี่ประกอบด้วย ให้นำความในมาตรา 22 มาตรา 23 วรรคหนึ่ง วรรคสี่ และมาตรา 24 มาใช้บังคับกับผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 25 โดยอนุโลม

กฎหมายฉบับดังกล่าว ยังกล่าวถึงสาระสำคัญของแนวทางป้องกันการผูกขาด ไว้ในส่วนที่ 4 มาตรา 31 - มาตรา 32 การกำหนดรายการ ในมาตรา 33 - 38 โดยจะมีการแบ่งสัดส่วนของรายการที่เป็นข่าว รายการสำหรับเด็กและเยาวชน การดำเนินการในกรณีที่มีภัยพิบัติ และส่งเสริมสิทธิประโยชน์ของคนพิการและคนด้อยโอกาสไว้ด้วย

การส่งเสริมจริยธรรมวิชาชีพและการคุ้มครองผู้เสียหายจากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ บัญญัติไว้ในส่วนที่ 3 มาตรา 39 - มาตรา 40

ส่วนการใช้และเชื่อมโยงโครงข่ายพื้นฐาน อยู่ในมาตรา 41 - 50 ที่เหลือตั้งแต่มาตรา 51 เป็นต้นไปจะเป็นการประเมินผลเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ การกำกับดูแล บทลงโทษ โดยเป็นการบริหารกิจการตามแนวทางในแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

4.1.3 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการของ กสทช.

4.1.3.1 แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) กสทช. ดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันคือ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) โดยกำหนดให้มีการบังคับใช้เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งคำนึงถึงแนวทางที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการอนุญาตประกอบกิจการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการคลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการอนุญาต ใช้คลื่นความถี่สำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและกิจการ โทรทัศน์ได้อย่าง

เหมาะสม รวมถึงการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่ ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชนและมลภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่

ในประเด็นนี้ กสทช. ยังทำได้ไม่เต็มที่ ดูได้จากการคืนคลื่นความถี่ของช่องดิจิทัลที่เคยประมูลได้เมื่อ 10 ปีก่อน และบางคลื่นยังไม่ได้มีรายการออกอากาศ อีกทั้ง กสทช. ยังไม่มีนโยบายในการให้ช่องทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินซึ่งเป็นโครงข่ายสาธารณะบิโคมหลักของประชาชนว่าเมื่อสิ้นสุดการในปี 2572 แล้ว ยังคงมีอยู่หรือไม่อย่างไร

2) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งเน้นการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อป้องกัน การผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน รวมถึงป้องกันมิให้มีการครอบงำในลักษณะที่เป็นการจำกัดโอกาส ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

ในประเด็นนี้ กสทช. ได้เอื้อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีก็จริง แต่พบว่าการแข่งขันของโทรทัศน์ดิจิทัลมีมากจนเกินไป นอกจากจะแข่งขันเองแล้วยังต้องแข่งขันกับการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่าโทรทัศน์ดิจิทัลมากด้วย จึงทำให้โทรทัศน์ดิจิทัลตกอยู่ในภาวะขาดทุน และมีความไม่แน่นอนสูง บางช่องต้องหยุดการดำเนินกิจการ คืนช่อง และ/หรือ ย้ายไปแพร่ภาพและเสียงในอินเทอร์เน็ตแทน ในขณะที่บางกลุ่มผู้บริโภครู้สึกว่าได้ไม่ได้รับโอกาสในการรับข่าวสารผ่านทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินเท่าที่ควร เช่นกลุ่มผู้พิการ และกลุ่มชาติพันธุ์ บางกลุ่มสะท้อนว่า กสทช. ยังไม่สามารถทำให้ทีวีดิจิทัลมีรายการเด็กที่มีคุณภาพและเพียงพอ

3) มาตรการจัดให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชนในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งส่งเสริมภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีความพร้อมให้สามารถขอรับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชน รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการในการให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินกิจการด้านวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์คือยุทธศาสตร์ที่ 2 -4 ดังนี้

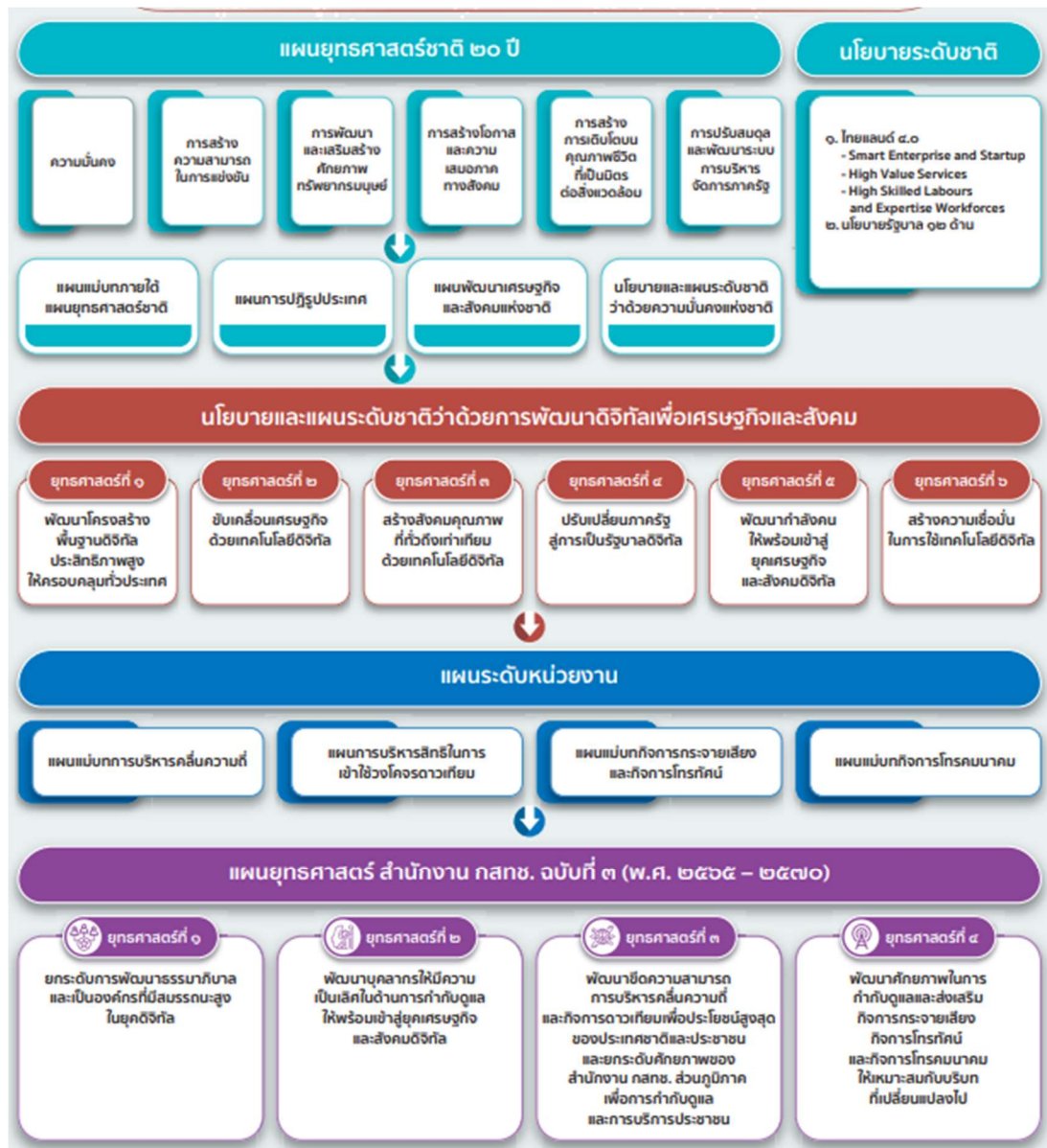
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตที่สอดคล้องกับบริบทดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในโลกดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การให้บริการและการกำกับดูแลที่มุ่งสู่ความเป็นดิจิทัล

4.1.3.2 แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 - 2570) จัดทำขึ้นโดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ สำนักงาน กสทช. เป็นองค์กรกำกับดูแลชั้นนำในระดับสากลเพื่อพัฒนากิจการสื่อสาร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และประเทศอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการปฏิรูปประเทศ ดังแสดงในรูปที่ 4.7 ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลักคือ

- (1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับการพัฒนาธรรมาภิบาลและเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงในยุคดิจิทัล
- (2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้มีความเป็นเลิศ ในด้านการกำกับดูแลให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล
- (3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาขีดความสามารถการบริหารคลื่นความถี่และกิจการดาวเทียม เพื่อประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชน และยกระดับศักยภาพของสำนักงาน กสทช. ส่วนภูมิภาค เพื่อการกำกับดูแล และการบริการประชาชน
- (4) พัฒนาศักยภาพในการกำกับดูแลและส่งเสริมกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

รูปที่ 4.7 ความเชื่อมโยงแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช ฉบับที่ 3 กับนโยบายของชาติ

หมายเหตุ : ที่มา สำนักงาน กสทช.

แม้ว่าสำนักงาน กสทช. จะมีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. แต่ก็มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่ต้องปรับปรุงในเรื่องของการรายงานผลการดำเนินงานสู่สาธารณชน

การปฏิบัติงานของสำนักงาน กสทช. นั้นจะถูกประเมินโดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) ตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กตป., 2566)

อย่างไรก็ดี สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และเป็นหน่วยงานที่สำนักงาน ปปช. (2567) ประกาศว่ามีผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ 2567 สูงที่สุดในกลุ่มหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยได้คะแนน 97.27 คะแนน และอยู่ในระดับ ผ่านดีเยี่ยม

4.1.4 รวบรวม ศึกษา และทบทวนรายงานผลการศึกษาวิจัย ที่มีประเด็นเกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงาน กสทช. เคยดำเนินการศึกษามาแล้ว ทั้งที่ได้นำมาปฏิบัติจนเกิดผล และไม่ได้นำมาปฏิบัติตาม (ถ้ามี)

ในระหว่างปีที่ผ่านมา มีการศึกษาและทบทวนรายงานผลการวิจัย ซึ่งสำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการ โดยมีทั้งการประเมินผลการทำงานของ กสทช. โดยรวม และ กสทช. ด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะรายงานการติดตามและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการด้านโทรทัศน์หรือที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์เท่านั้น

4.1.4.1 นิเวศสื่อโทรทัศน์ไทยกับแนวทางการกำกับดูแลในยุคสตรีมมิง (2566) เป็นหนังสือที่จัดทำโดยศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเผยแพร่บทสรุปที่สำคัญของงานวิจัยภายใต้โครงการศึกษาแนวทางในการพัฒนาหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์ไทยให้สอดคล้องกับระบบนิเวศของอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหนังสือเล่มนี้ประกอบไปด้วย 4 บท คือ

(1) บทที่ 1 ทิศทางของอุตสาหกรรมแพร่ภาพกระจายเสียงในประเทศไทย ซึ่งเป็นการเก็บสถิติการใช้บริการกิจการโทรทัศน์แบบ OTT และแบบอื่น ๆ ชี้ให้เห็นว่า OTT TV มีการเติบโตขึ้นในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา แต่ประชาชนของประเทศไทยถึง 25.48 ล้านคนก็ยังชมโทรทัศน์แบบดั้งเดิมอยู่ (Statista, 2022)

(2) บทที่ 2 ผลการวิเคราะห์ต้นทุน และความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียในกิจการโทรทัศน์ไทย

(3) บทที่ 3 การปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งมีการรวบรวมการกำกับดูแลในประเทศสหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ เกาหลี และสหราชอาณาจักร มาเพื่อเปรียบเทียบ บทสรุปใน

ภาพรวมชี้ให้เห็นว่า กสทช. ควรเป็นผู้กำกับดูแลการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ในลักษณะการกำกับดูแลร่วม (Co-regulation)

(4) บทที่ 4 การพัฒนาหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์แบบบริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยไม่ควรจะเคร่งครัดกับการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) มากนัก และควรเลือกกำกับดูแลเฉพาะบริการวิดีโอออนไลน์ที่มีลักษณะเป็น TV-like เป็นหลัก ผู้ประกอบกิจการควรมีการแจ้งประกอบกิจการ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้มีตารางสรุปข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงประกาศที่มีอยู่ในปัจจุบัน

4.1.4.2 รายงานผลการศึกษาผลกระทบของบริการประเภท Over-the-top (OTT) ที่มีต่ออัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (ม.ป.ป.) เป็นการศึกษาสภาพตลาด และการกำกับดูแลบริการประเภท OTT Communications ในต่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศอินเดีย ประเทศเยอรมนี ประเทศเวียดนาม ประเทศชิลี ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแอฟริกาใต้ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับสภาพตลาดในประเทศไทย ประกอบกับการสำรวจความคิดเห็นจากประชากรและผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่สาม จากนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการกำกับดูแลอัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่

ผลการศึกษาที่น่าสนใจพบว่าในระหว่างปี 2552 – 2560 การใช้บริการโทรศัพท์ด้วยเสียงแบบดั้งเดิมในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ด้วยอัตราการเติบโตสะสมร้อยละ 3.89 ต่อปี เนื่องจากการบริการโทรด้วยเสียงผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT Communications) มีข้อจำกัดในการโทรไปยังหมายเลขโทรศัพท์พื้นฐาน นอกจากนี้ยังพบด้วยว่าการโทรด้วยเสียงแบบข้ามประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราสะสมรายปีในอัตราร้อยละ 2.92 ในขณะที่ การบริการโทรด้วยเสียงในรูปแบบ OTT Communications มีอัตราการเติบโตสะสมรายปี ร้อยละ 39.81

4.1.4.3 รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562 - 2566) โดยสำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ม.ป.ป.) ได้ติดตามและประเมินผลแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 ด้วย CIPP Evaluation Model โดยมีประเด็นที่สำคัญอยู่ 6 ประเด็นคือ

(1) การพัฒนากิจการโทรคมนาคมและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

- (2) การอนุญาตและกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมและกิจการวิทยุคมนาคม
- (3) การบริหารทรัพยากรโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ
- (4) การบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม
- (5) การคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม และการให้บริการเพื่อประโยชน์สังคม

และสาธารณะ

- (6) สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ผลการศึกษาได้เสนอให้สำนักงาน กสทช. ปรับปรุงการทำงานในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 5G การพัฒนาระบบ Internet of Things (IoT) การเยียวยาประชาชนที่จะได้รับผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่ 3500 MHz การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ไปประยุกต์ใช้ และการรับเรื่องร้องเรียน

4.1.4.4 การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำปี 2563 โดย วีรชัย อโณทัยไพบูลย์ (2563) ศึกษาประเด็นหลัก 4 ประเด็นคือ

- (1) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการในปี 2563
- (2) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการรับเรื่องร้องเรียน
- (3) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองผู้บริโภค
- (4) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชน

และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิด Impact Value Chain พบว่าสำนักงาน กสทช. มีการดำเนินโครงการที่ไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์สำนักงาน กสทช. ฉบับที่ 2 แต่สามารถเชื่อมโยงและเป็นประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนยุทธศาสตร์ โดยโครงการที่ไม่อยู่ในแผนได้แก่ โครงการจัดทำแนวปฏิบัติในการกำกับโฆษณาแฝงในรายการโทรทัศน์ โครงการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของประชาชนในการใช้บริการโทรทัศน์ ในยุคภูมิทัศน์สื่อใหม่ โครงการเผยแพร่ผังรายการ (TV Guide) และเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ในการรับชมโทรทัศน์ดิจิทัลของประชาชน และโครงการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย และหลักเกณฑ์ การกำกับดูแล การประกอบกิจการกระจายเสียงสำหรับผู้ประกอบกิจการ

หน่วยงานของรัฐ และประชาชนทั่วไป ส่วนเรื่องร้องเรียนนั้นพบว่าจำนวนเรื่องร้องเรียนในระยะเวลา 5 ปี ลดลงอย่างต่อเนื่อง

4.1.4.5 บทความน่ารู้ เรื่อง บริการ Over-the-top (OTT) ความท้าทายในการจัดเก็บรายได้ (Revenue collection challenges) และการผสมกลมกลืน ((Harmonisation) ระหว่างประเทศ ในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) โดย ฉัตรชัย กองอรุณ (2565) ชี้ให้เห็นว่าการกำกับดูแล OTT ยังไม่มีความชัดเจน และมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ สมควรที่ภูมิภาคอาเซียนควรเริ่มวางกรอบนโยบายในการกำกับดูแลร่วมกัน เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

4.1.4.6 การศึกษาเรื่อง สภาพการแข่งขันและแนวทางการกำกับดูแลกิจการ Over The Top: OTT โดย บริษัท ไทม์ คอนซัลตัง จำกัด (2560) ชี้ให้เห็นว่า Over The Top ยังอยู่ในระยะเริ่มต้น มีการให้บริการหลากหลายรูปแบบ และจากการศึกษาได้ให้ข้อเสนอที่สำคัญคือประเทศไทย ควรกำหนดนโยบายในการควบคุมคุณภาพเนื้อหาสำหรับเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ควรมีนโยบายในการส่งเสริมให้การสร้างเนื้อหาที่มีคุณภาพ การดูแลปัญหาลิขสิทธิ์ และการกำหนดมาตรการให้เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

4.1.4.7 รายงานวิเคราะห์พฤติกรรมการแข่งขันในกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง Q1/ 2024 The Future of Thai TV Landscape: Fact and Foresight จัดทำโดยสำนักส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลกันเอง (2567) สะท้อนให้เห็นว่า กสทช. จำเป็นต้องคาดการณ์ธุรกิจและออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และสภาพการแข่งขันในปัจจุบัน โดยเฉพาะหลักเกณฑ์ที่ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันของตลาดในกิจการโทรทัศน์

4.1.5 รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการจากแหล่งอื่นที่เกี่ยวข้อง

ในระหว่างปีที่ผ่านมา มีการติดตามและประเมินผลโครงการจากหลากหลายหน่วยงาน โดยมีทั้งการประเมินผลการทำงานของ กสทช. โดยรวม และ กสทช. ด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก แต่ในที่นี้จะนำเสนอเฉพาะรายงานการติดตามและประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการด้านโทรทัศน์เท่านั้น

4.1.5.1 การสำรวจการเข้าถึงสื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ พ.ศ. 2566 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566) สำรวจประชาชนอายุ 18 – 76 ปี จำนวน 47,100 คน ทั่วประเทศ ด้วยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Two-stage Sampling โดยส่งเจ้าหน้าที่ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้

ผลการสำรวจพบว่าประชาชนร้อยละ 85.6 ชมรายการโทรทัศน์ ในขณะที่ร้อยละ 14.4 ไม่รับชมรายการโทรทัศน์ กลุ่มผู้ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี ชมรายการโทรทัศน์ในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 30 ปี โดยร้อยละ 68.3 ระบุว่าชมรายการโทรทัศน์ด้วยเครื่องรับโทรทัศน์ธรรมดา ร้อยละ 37.4 ดูในโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน ร้อยละ 27.7 ดูจาก Smart TV ที่เหลือชมรายการโทรทัศน์จากแท็บเล็ต และอุปกรณ์อื่น ๆ เช่นคอมพิวเตอร์ หรือโน้ตบุ๊ก สำหรับช่องทางการรับชมรายการ พบว่า ร้อยละ 47.4 ใช้กล่องรับสัญญาณดาวเทียม ร้อยละ 43.1 ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 38.5 ผ่านกล่องรับสัญญาณทีวีดิจิทัล/โครงข่ายภาคพื้นดิน มีประชาชนร้อยละ 8.8 รับสัญญาณ IPTV และร้อยละ 4.2 ใช้เคเบิลทีวี

ข้อมูลยังแสดงว่าร้อยละ 52.9 ของกลุ่มตัวอย่างชมรายการตามผังรายการโทรทัศน์ทุกวัน โดยรายการที่ชมมาก 5 อันดับแรกคือ รายการข่าว ละคร วาไรตี้ ภาพยนตร์ และกีฬา นอกจากนี้ยังพบว่ามียุค Gen Z อายุระหว่าง 18 – 24 ปี โดยรายการที่ชมย้อนหลังมากที่สุดคือ ละคร/ซีรีส์ รายการข่าว วาไรตี้ ภาพยนตร์ และกีฬา โดยช่องทางการชมรายการย้อนหลังร้อยละ 92.5 คือ Application ของช่องทีวี เช่น 3+ Bugaboo เป็นต้น

รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงาน และการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2566 โดยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำการติดตามและประเมินผลโดยใช้ CIPPI Model ซึ่งประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ พบว่าพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการโทรทัศน์เปลี่ยนไปจากเดิม ผู้ชมตามผังรายการลดลงและหันไปชมย้อนหลังบนอินเทอร์เน็ตแทน บุคลากรในส่วนภูมิภาคมีไม่เพียงพอและขาดเครื่องมือที่ทันสมัยทำให้มีปัญหาความไม่เสถียรของสัญญาณ ในส่วนกระบวนการ กสทช. ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนสำหรับแนวทางโทรทัศน์ดิจิทัลหลังปี 2572 การทำงานของ กสทช. ขาดการบูรณาการและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก การปฏิบัติงานเน้นการควบคุม ด้านผลผลิตพบว่ากลุ่มเฉพาะยังไม่สามารถเข้าถึงข่าวสารได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รายการที่มีสาระหายไป รายการมีเนื้อหาที่รุนแรงและมีการฉายซ้ำบ่อยครั้ง และสุดท้าย กสทช. มีความขัดแย้งภายใน ทำให้การทำงานล่าช้า

รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2566 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการติดตามและประเมินผล นโยบายของ กสทช. ด้านการส่งเสริมพหุนิยมในมิติต่าง ๆ และการพัฒนาความ

ยั่งยืนใน 5 ประเด็นย่อย คือ 1. ทิศทางและบริบทแวดล้อมในกิจการโทรทัศน์ ในพหุนิยมของกิจการโทรทัศน์ 2. แผนการดำเนินงานและแนวทางสู่ความยั่งยืนของกิจการโทรทัศน์สำหรับคลื่นความถี่ที่จัดสรรไว้สำหรับภาครัฐ และแนวทางการกำกับดูแล และการจัดสรรคลื่นความถี่บริการชุมชนประเภททีวีชุมชน 3. ทิศทางการสนับสนุนให้เกิดความเท่าเทียมในการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ในกลุ่มผู้พิการและกลุ่มเฉพาะ 4. การติดตามนโยบายบริหารจัดการและการแก้ปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อการรับชมของประชาชน อาทิ กรณีสึกภาพฟุตบอลโลก 2565 และ 5. การติดตามทิศทางแนวโน้มการกำกับดูแล แนวทางการรับมือของ กสทช. ต่อผู้ประกอบการโทรทัศน์หลังการสิ้นสุดใบอนุญาต และศึกษานโยบายรับมือการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี แพลตฟอร์ม และแอปพลิเคชัน โทรทัศน์ภาคพื้นดินเป็นระบบ OTT โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณร่วมกัน ผลการศึกษาพบว่า กสทช. ส่งเสริมให้เกิดความหลากหลายทั้งในด้านโครงสร้างของกิจการโทรทัศน์และเนื้อหา รวมถึงความหลากหลายของช่องทางในการรับชมรายการทีวี

หนังสือมองอนาคตของกิจการโทรทัศน์ไทย (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2565) ซึ่งรวบรวมบทสัมภาษณ์ของผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมโทรทัศน์ดิจิทัล ใน 2 ประเด็นคือ การเตรียมการในการให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลด้วยเทคโนโลยี 4K และการบริหารจัดการกองทุนวิจัยและพัฒนาการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมเพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) สะท้อนให้เห็นว่าการออกอากาศ 4K ไม่เหมาะกับโทรทัศน์ภาคพื้นดินเนื่องจากต้นทุนสูง ในปัจจุบันผู้ชมจะรับชมรายการ 4K ในช่องทางอื่น ส่วนกองทุน กทปส. นั้นประชาชนไม่ค่อยทราบ และมีความยุ่งยากในการขอรับทุน รวมถึงกองทุนมีความซ้ำซ้อนกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

หนังสือ Diversity TY ไทย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2566) ซึ่งรวบรวมบทสัมภาษณ์จากการติดตามและประเมินผล นโยบายของ กสทช. ด้านการส่งเสริมพหุนิยมในมิติต่าง ๆ และการพัฒนาความยั่งยืนของผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรมโทรทัศน์ดิจิทัลจากกลุ่มอาชีพ และกลุ่มเปราะบางที่มีความหลากหลาย สะท้อนให้เห็นความเป็นพหุนิยมและความหลากหลายของสื่อ

4.1.6 เอกสารจากแหล่งอื่นที่อ้างอิงได้ ที่สามารถนำมาใช้ประกอบในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลดังกล่าว เช่น ข่าว บทความวิชาการ เป็นต้น

4.1.6.1 งานวิจัย

วิไลวรรณ จงวิไลเกษม (2566) ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมห้องข่าวโทรทัศน์ไทยกับการตรวจสอบข่าวปลอม พบว่าห้องข่าวโทรทัศน์ยังคงทำงานเหมือนในสมัยอนาล็อกโดยที่ไม่มีตำแหน่ง

ตรวจสอบข่าวปลอมเนื่องจากคิดว่าเป็นหน้าที่ของผู้สื่อข่าวในเบื้องต้น และกองบรรณาธิการต้องตรวจสอบก่อนนำเสนอทุกครั้ง และพบว่าห้องข่าวไม่มีนโยบายโต้ตอบกับข่าวปลอม จนกว่าจะมีประเด็นจึงจะมีการนำเสนอว่าเป็นข่าวปลอม

มนิรัตน์ กำจรกิจการ (2566) ศึกษาหลักเกณฑ์การเข้าสู่ตลาดการให้บริการโทรทัศน์ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลในประเทศไทย ซึ่งให้เห็นว่ายังไม่มีกฎหมายในการกำกับดูแลการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) โดยเฉพาะการกำหนดสัดส่วนของ OTT TV ในประเทศและนานาชาติ นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายในสหราชอาณาจักร สิงคโปร์ และไทย

ศิริวรรณ อนันต์โท (2565) ศึกษาสถานการณ์ ปัญหา และอนาคตของการให้บริการ OTT ในประเทศไทย พบว่า ผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) มีอยู่ 4 ประเภท คือ ผู้ให้บริการอิสระ ผู้ให้บริการช่องโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดิน ผู้ให้บริการช่องโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิก และ ผู้ให้บริการโทรคมนาคม โดยมีรูปแบบการทำธุรกิจ คือ การให้บริการแบบเก็บค่าสมาชิก การให้บริการฟรีแต่มีรายได้จากโฆษณา และการให้บริการโดยผู้ชมจ่ายเป็นรายครั้ง ซึ่งปัญหาในปัจจุบันคือการละเมิดลิขสิทธิ์ การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ในประเทศและต่างประเทศ และการขาดข้อกำหนดเกี่ยวกับเนื้อหาที่อนุรักษ์ความเป็นชาติพันธุ์ ซึ่งผู้ศึกษาได้เสนอวิธีการแก้ปัญหา คือ การสร้างความร่วมมือระหว่างฟรีทีวีกับผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ในและต่างประเทศ ส่งเสริมให้มีการผลิตรายการในประเทศและทำคำบรรยายหรือลงเสียงพากษ์เป็นภาษาต่างประเทศให้มากขึ้น เพื่อให้ต่างชาติได้มีโอกาสในการชมรายการไทย การกำหนดนโยบายเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันในการแข่งขัน การดำเนินการอย่างจริงจังกับผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

วิสาखा เทียมลม (2565) วิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาด้านความรุนแรง เพศ และภาษา กับระดับเรตติ้งในละครหลังข่าว ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่าละครเรื่องกลืนกาสะลองของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีจำนวนฉากความรุนแรง เพศ และภาษามากที่สุด โดยมีจำนวนฉากโดยเฉลี่ย 9.97 ฉากต่อ 1 ตอน เกินระดับความเหมาะสม ท ที่ระบุ รองลงมาคือเรื่องสองนรีของสถานีโทรทัศน์ช่อง 7 เกินระดับความเหมาะสม น13+ ที่ระบุ นอกจากนี้ละครเรื่องเมียน้อย และใบไม้ที่ปลิดปลิวก็มีฉากความรุนแรง เพศ และภาษาเกินระดับความเหมาะสมที่ระบุเช่นกัน

จิตาภา ล้อมพิทักษ์ (2564) ศึกษาเรื่องการสื่อสารความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มผู้ประกอบการโทรทัศน์ไทย ด้วยการวิจัยแบบผสมผสาน พบว่า การสื่อสารความรับผิดชอบต่อสังคม

ของกลุ่มผู้ประกอบการโทรทัศนไทยมีกลุ่มเป้าหมาย 8 กลุ่มคือ ผู้ชม สังคม/ชุมชน ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท ผู้ถือหุ้น ผู้จัดละคร/ผู้ผลิตรายการ/นักแสดง คู่ค้า/เจ้าหนี้ สื่อมวลชน และภาครัฐ/ภาคประชาสังคมและองค์กรการกุศล โดยงานสื่อสารความรับผิดชอบต่อสังคมมีวัตถุประสงค์ 7 ประการคือ 1. เพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีและถูกต้องในการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร 2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีทั้งระหว่างบุคลากรในองค์กร และระหว่างองค์กรกับประชาชน 3. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้สังคม ตระหนักในประเด็นทางสังคมและสิ่งแวดล้อม และนำไปสู่การปฏิบัติ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 4. เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในสังคม 5. เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร 6. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และ 7. เพื่อนำไปสู่การสนับสนุนให้ความร่วมมือในการดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กร โดยมีกลยุทธ์การสื่อสาร 6 ประการ ดังนี้ 1. นำเสนอผ่านละครและรายการ 2. นำเสนอในมุมบันเทิง 3. ใช้ผู้มีชื่อเสียงขององค์กรในการสื่อสาร 4. สื่อสารอย่างชัดเจนและรวดเร็ว 5. สอดแทรกให้กลมกลืนเพื่อให้สามารถเข้าใจง่าย และ 6. ทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

นิลาวัณย์ พาณิชย์รุ่งเรือง และคณะ (2564) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในประเทศไทย ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่าผู้ประกาศข่าวสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในประเทศไทยมีสมรรถนะโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.41 โดยมีสมรรถนะในด้านคุณลักษณะมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.63 รองลงมาคือสมรรถนะในด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.35 และมีสมรรถนะด้านความรู้ความเข้าใจน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.30 โดยแนวทางในการพัฒนามสมรรถนะคือต้องสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง สถานีและหน่วยงานต้องจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กสทช. และสมาคมวิชาชีพต้องกำหนดมาตรฐานจริยธรรม มาตรฐานการทำงาน มีการกำกับดูแลและคัดกรองผู้ประกาศอย่างจริงจัง

วิไลวรรณ จงวิไลเกษม และคณะ (2564) ศึกษาเรื่อง เสียงสะท้อนและข้อเสนอเชิงนโยบายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอุตสาหกรรมโทรทัศนไทย ต่อการปฏิบัติงานด้านกิจการโทรทัศนของ กสทช. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการดำเนินงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ในกิจการด้านโทรทัศนประจำปี พ.ศ. 2562 โดยใช้กรอบคำถาม 3 ข้อ คือ 1 การช่วยเหลือผู้ประกอบการกิจการโทรทัศนภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล 2) การพัฒนาประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมโทรทัศน และ 3) การกำกับดูแลเนื้อหาของอุตสาหกรรมโทรทัศน ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้บริการโทรทัศนภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลได้รับประโยชน์จากความช่วยเหลือของ

กสทช. ทั้งในกรณีสนับสนุนค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และค่าเช่าโครงข่ายในร้อยละ 50 แต่ความช่วยเหลือนั้นล่าช้า จนทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนต้องเลิกกิจการ นอกจากนี้ยังพบว่า กสทช. ควรสนับสนุนให้เกิดรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพมากขึ้น ควรส่งเสริมคุณภาพเนื้อหา และ กสทช. ควรมีความชัดเจนในการกำกับดูแลเนื้อหาที่ล่อแหลม การเซนเซอร์การจัดเรตติ้งให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ไวยวุฒิ วุฒิอรรถสาร (2559) วิจัยเรื่อง เสนอการประเมินการประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแนวทางการประเมินการประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลและทำการประเมินประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของสถานีโทรทัศน์ดิจิทัลในประเทศไทย โดยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบคือ การบริหารจัดการองค์กร การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย กลไกคุ้มครองผู้บริโภค และการมีส่วนร่วมของประชาชน นำไปสอบถามผู้ชมรายการทั่วประเทศ ผลการสำรวจโทรทัศน์ดิจิทัลจำนวน 20 ช่อง พบว่ามีคะแนนอยู่ระหว่าง 3.81 – 4.42 นอกจากนี้ยังพบว่าในช่วงเวลาดังกล่าวมีการเปลี่ยนผ่านการดำเนินกิจการจากแอนะล็อกไปเป็นดิจิทัล จึงทำให้ผลการประกอบกิจการไม่เป็นไปตามแผนที่คาดไว้

อิทธิพล วรานุศุภากุล (2560) ศึกษาเรื่อง การกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เพื่อความหลากหลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เพื่อความหลากหลายในประเทศที่มีแบบแผนปฏิบัติที่ดี 2) สร้างกรอบการกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เพื่อความหลากหลาย และ 3) ศึกษาถึงความหลากหลายของรูปแบบรายการโทรทัศน์ ก่อนและหลังการประมูลโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประเภทบริการทางธุรกิจ ระดับชาติ ผลการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เพื่อความหลากหลาย ต้องมีการกำกับทั้ง มิติในด้านโครงสร้าง และมิติด้านเนื้อหา รวมถึงการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้ชม นอกจากนี้ยังพบว่าความหลากหลายของรายการโทรทัศน์ในช่วงก่อนและหลังการประมูลโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล มีความใกล้เคียงกัน ดังนั้นการมีช่องรายการเพิ่มจึงไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะทำให้รูปแบบของรายการหลากหลายขึ้น แต่หากพิจารณาในช่วง Prime Time พบว่ารูปแบบรายการมีความหลากหลายขึ้น

4.1.6.2 ข่าว

ข่าวในช่วงปี 2567 มีข่าวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ กสทช. ดังต่อไปนี้

วันที่	แหล่งข่าว	เนื้อหาข่าว
27 พ.ย. 2567	กรุงเทพธุรกิจ	สมาคมนักข่าวฯ ห่วงพนักงานช่อง 3 นับ 100 ชีวิต ที่ถูกปลด พร้อมช่วยหากได้รับความไม่เป็นธรรม ที่มา : https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1155507#google_vignette
27 พ.ย. 2567	กรุงเทพธุรกิจ	สมาคมนักข่าวฯ ห่วงพนักงานช่อง 3 นับ 100 ชีวิต ที่ถูกปลด พร้อมช่วยหากได้รับความไม่เป็นธรรม ที่มา : https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1155507#google_vignette
27 พ.ย. 2567	ผู้จัดการออนไลน์	ช่อง 3 ปลดพนักงาน 30% สะเทือนวงการสื่อ ไร้แผนรองรับ คนเก่งเสี่ยงลอยแพ กูรูสื่อตั้งเดดไลน์ 'กสทช.' ออกแผน บอกทิศทางทีวีดิจิทัลภายในต้นปี 68 ที่มา : https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9670000114169
26 พ.ย. 2567	Sanook	ช่อง 3 ปรับโครงสร้าง เลิกจ้างพนักงานที่ไม่ผ่านการประเมิน โดยชดเชยให้ตามกฎหมาย และให้มาลงนามรับทราบในช่วงบ่ายของวันที่ 26-27 พ.ย. 2567 โดยการเลิกจ้างนี้มีเป้าหมายเพื่อลดรายจ่ายลง 30% ที่มา : https://www.sanook.com/money/931439/
26 พ.ย. 2567	ประชาชาติธุรกิจ	ช่อง 3 ปรับโครงสร้าง เลิกจ้างพนักงานที่ไม่ผ่านการประเมิน โดยชดเชยให้ตามกฎหมาย และให้มาลงนามรับทราบในช่วงบ่ายของวันที่ 26-27 พ.ย. 2567 โดยการเลิกจ้างนี้มีเป้าหมายเพื่อลดรายจ่ายลง 30% ที่มา : https://www.prachachat.net/general/news-1702752
26 พ.ย. 2567	มติชนออนไลน์	ช่อง 3 ปรับโครงสร้าง เลิกจ้างพนักงานที่ไม่ผ่านการประเมิน โดยชดเชยให้ตามกฎหมาย และให้มาลงนามรับทราบในช่วงบ่ายของวันที่ 26-27 พ.ย. 2567 ที่มา : https://www.matichon.co.th/economy/news_4920422
18 พ.ย. 2567	เดลินิวส์ออนไลน์	เปิดเอกสารหลุด หนังสือเสนอให้ ประธาน กสทช. ลงนามแต่งตั้งนายไตรรัตน์ วิริยะศิริกุล เป็นรองเลขาธิการ กสทช. และเป็นพนักงานประจำจนเกษียณ ลงนามโดยนายสุทธิศักดิ์ ตามมา ที่มา : https://www.dailynews.co.th/news/4092191/

วันที่	แหล่งข่าว	เนื้อหาข่าว
4 พ.ย. 2567	กสทช.	ที่ประชุม กสทช. ในการประชุมครั้งที่ 23/2567 เมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2567 มีมติเห็นชอบสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป ต่อ (ร่าง) ประกาศ กสทช. เรื่อง มาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชนที่เกี่ยวข้องกับการกระจายเสียงและโทรทัศน์ พ.ศ. ... และแจ้งผลที่ https://broadcast.nbtc.go.th/data/news/doc_other/th/671100000001.pdf
11 กค 2567	ผู้จัดการออนไลน์	ฉาย บุนนาค ประธานเครือเนชั่น ประกาศพักการจ่ายเงินบางส่วนสำหรับพนักงานเงินเดือน 50,000 บาทขึ้นไป 10-30% ตลอดครึ่งหลังปี 2567 ระบุเศรษฐกิจปัจจุบันสุ่มเสี่ยงเกิดปัญหา และเม็ดเงินโฆษณาตกลงจำนวนมาก คาดเริ่มผ่อนเงินคืนปีหน้า ที่มา : https://mgronline.com/online/section/detail/9670000058986
11 กค 2567	กรุงเทพธุรกิจ	‘เนชั่น กรุ๊ป’ ยืนยันพักจ่ายเงินเดือนบางส่วน เฉพาะฝ่ายบริหาร 10% องค์กรไม่ได้วิกฤต แต่เป็นการเตรียมพร้อมเพื่ออนาคต ที่มา: https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1135454
28 พ.ค. 2567	สำนักข่าวอิศรา	ในช่วงเดือน เม.ย.2567 ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) ได้มีหนังสือแจ้งบริษัท บีอีซี-มัลติมีเดีย จำกัด ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ ช่อง 3 เอชดี แจ้งให้ระงับการออกอากาศรายการ "โหนกระแส" เป็นระยะเวลา 1 วัน เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล ตรวจสอบ กลั่นกรองเนื้อหา รายการ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาชีพและจริยธรรม https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/128868-invesmmmds.html
26 เมย 2567	ไทยพีบีเอส	ปิดฉาก15 ปี VOICE TV อำลาผู้ชม พ.ศ.นี้ จ่ายชดเชยพนักงาน โดยนายเมฆินทร์ เพ็ชรพลาย ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท วอยซ์ ทวี จำกัด นัฒนพนักงานทุกคนเพื่อชี้แจงข้อมูลรายละเอียดกรณีการปิดสำนักข่าว VOICETV อย่างเป็นทางการ โดยระบุเบื้องต้นว่าคำสั่งปิดดังกล่าว จะมีผลใน 26 พ.ค.นี้ ที่มา : https://www.thaipbs.or.th/news/content/339437

วันที่	แหล่งข่าว	เนื้อหาข่าว
5 มีค 2567	มติชนออนไลน์.	กสทช.ลงดาบ “ฉกข่มขืนในละคร” ปรับเวลาออกอากาศ-ตัดฉาก หลายละครตั้งรีรัน. มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล ร่วมกับ มูลนิธิเด็กเยาวชนและครอบครัว และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) จัดเสวนา “หยุดฉกข่มขืนผ่านจอ หยุดผลิตซ้ำความรุนแรงในสังคมไทย” พร้อมทำกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ “เสียงจากใจที่ปวดร้าว” เพื่อตีแผ่ปัญหาละครไทยที่ยังคงวนเวียนอยู่กับฉกข่มขืน ความรุนแรงและการมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ พ.อ.เสริมพงษ์ จารุเลิศวุฒิ อนุกรรมการด้านผังรายการและเนื้อหารายการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ลงโทษละคร เรื่องเมียจำเป็น หลังมีการร้องเรียนเข้ามา ที่ผ่านมามีละครประมาณ 7 เรื่อง ที่มีการร้องเรียนเข้ามา ได้ดำเนินการปรับและเปลี่ยนเวลาออกอากาศไปแล้ว และกสทช.ยังได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้รับใบอนุญาตทั้งหมด เพื่อให้เข้าใจในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่มา : https://www.matichon.co.th/entertainment/news_2608759
29 ก.พ. 2567	มติชนออนไลน์	MONO ปรับโครงสร้างปลดพนักงานลดค่าใช้จ่ายลงเดือนละ 11 ล้านบาท หรือร้อยละ 33 เนื่องจากผลขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้น 324.4 ล้านบาท ที่มา: https://www.matichon.co.th/economy/news_4448359
19 ก.พ. 2567	PPTV Online	ตัวแทน กสทช. เผย เตรียมลงดาบ บริษัท โอทาโร เวิลด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด หลังพบทราฟฟิกผิดปกติ แพลงหมายเลขจากเบอร์แอฟริกาใต้ เป็นเบอร์ธนาคารกรุงไทย-SCB ที่มา : https://www.pptvhd36.com/news/ไอที/217472

4.1.6.3 รายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ไม่ใช่ของ กสทช. หนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1). รายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนพัฒนาด้านการพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2566 มีผลผลิตสะท้อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรมจนบรรลุผลตามเป้าหมายชัดเจน โดยเฉพาะการบรรลุผลตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เป็นจำนวน

มากกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การดำเนินงานโครงการและกิจกรรมจำนวนมากถึง 4,103 โครงการ ครอบคลุมยุทธศาสตร์ทุกด้านและทุกตัวชี้วัดในยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และผลผลิตการดำเนินงาน สามารถเข้าถึงผู้รับสารประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายและเป็นวงกว้าง สามารถดำเนินการขับเคลื่อนตาม แผนพัฒนาฯ ตามยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านคือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสนับสนุนการผลิตและเผยแพร่สื่อ ปลอดภัยและสร้างสรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมความรู้เท่าทันสื่อ พฤติกรรมการใช้สื่อเชิงสร้างสรรค์ เฝ้าระวังและตรวจสอบสื่อที่ไม่ปลอดภัยและไม่สร้างสรรค์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบูรณาการกลไกการทำงาน อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างการมีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนผ่านการใช้สื่อสาธารณะ และยุทธศาสตร์ ที่ 4 การพัฒนาและบูรณาการการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์

2) บทความ ฉากทัศน์โทรทัศน์ไทย 2566-2567 โดย ดร. สิขเรศ ศิราภานต์ (2566) ที่ถูกตีพิมพ์ในหนังสือ “ครึ่งทางที่วิดิทัศน์ สู่สมรรถนะแห่งเดียว ชำนาญแพลตฟอร์ม” เสนอ 4 ฉากทัศน์ ของระบบนิเวศอุตสาหกรรมสื่อใหม่ คือ 1) ฉากทัศน์ที่ 1 ถอดบทเรียน 1 ทศวรรษการเปลี่ยนผ่านกิจการ โทรทัศน์ไทยสู่ระบบดิจิทัล 2) ฉากทัศน์ที่ 2 วิทัศน์อนาคตวิวัฒนาการโทรทัศน์ไทย 2566-2572 3) ฉากทัศน์ ที่ 3 แนวโน้มนวัตกรรม: การก้าวสู่ยุค “วารสารศาสตร์ปัญญาประดิษฐ์” และ 4) “โรดแมปโทรทัศน์ ประเทศไทย ภายหลัง 2572” ซึ่งได้เสนอสมมติฐานออกเป็น 3 แนวทางคือ การประมูล การไม่ประมูล และสุดท้ายคือ เงื่อนไขอนุญาตอื่น/ บูรณาการวิธีการต่าง ๆ

3) รายงานประจำปี 2565 สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (2566) ประกอบไปด้วย บทสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักในอุตสาหกรรมทีวีดิจิทัล แลกเปลี่ยน ข้อบังคับ สมาคม ทำเนียบสมาชิก กิจกรรม ในส่วนของบทสัมภาษณ์ กสทช. ด้านโทรทัศน์ เสนอปรับแก้กฎหมาย ตัดคำว่า ประมูลใบอนุญาต ออกจาก พรบ. และวางแนวทางทีวีดิจิทัลร่วมกับผู้รับใบอนุญาต ในขณะที่ ผู้รับใบอนุญาตส่วนใหญ่เชื่อว่าจะไม่มีการประมูลเพื่อรับใบอนุญาตหลังปี 2572

4) บทความนวัตกรรมธุรกิจ “โทรทัศน์ - โอทีที - แพลตฟอร์มวิดีโอสตรีมมิง” ในอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ กรณีศึกษานานาชาติ: วิสัยทัศน์ นโยบาย และแนวทางการพัฒนา โดย สิขเรศ ศิราภานต์ (2566) ชี้ให้เห็นถึงพลใหม่ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ทั้งระบบ 3 ประการ คือ พลวัตด้านการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในด้านนวัตกรรม พลวัตด้านวิสัยทัศน์และนโยบายของ กสทช. และ พลวัตด้านเศรษฐศาสตร์ การเมือง และนโยบายของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม อุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์และเศรษฐกิจดิจิทัล สุดท้ายได้ถอดองค์ความรู้จากแนวคิดที่ดีในต่างประเทศ

ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ โดยมีแนวคิดที่ดีจาก ประเทศสหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และ สหราชอาณาจักร รวมถึงกรณีศึกษาจากผู้ประกอบการนานาชาติ

5) บทความนิเวศวิวัฒน์ โทรทัศน์ไทย 2572 โดย สีขเรศ ศิราภานต์ (2566) ปรากฏอยู่ใน รายงานประจำปี 2565 ของสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย บทความประกอบไปด้วย 3 ภาค คือ ภาค 1 นิเวศวิวัฒน์โทรทัศน์ไทย นวัตกรรมแห่งยุคสมัยและวิถีสื่อแห่งความเปลี่ยนแปลง: 67 ปี ทวีไทย ภาค 2 นิเวศวิวัฒน์โทรทัศน์นานาชาติ ซึ่งยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากต่างประเทศในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และภาค 3 วิสัยทัศน์โทรทัศน์ไทย 2572 ในส่วนนี้ได้เสนอแนวทางการปฏิบัติการโทรทัศน์ 3 ส่วนคือ นโยบายของ กสทช. การบริหารจัดการของธุรกิจโทรทัศน์ และบุคลากรในวิชาชีพ

4.2 การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document)

การศึกษาและเก็บข้อมูลแนวทางการดำเนินการของต่างประเทศ (Review Document) เป็น ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เพื่อเปรียบเทียบแนวทางและรูปแบบการดำเนินการในประเทศที่สำคัญที่ทำการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดยเป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับประเทศไทย จำนวนไม่น้อยกว่า 3 ประเทศ ในทวีปสหรัฐอเมริกา และ/หรือ ทวีปยุโรป และ/หรือ ทวีปออสเตรเลีย และ/หรือ ทวีปเอเชีย

จากการสืบค้นพบว่าการดำเนินกิจการของโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัลของประเทศต่าง ๆ ใน โลกนี้ มีความแตกต่างกัน ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติด้านเนื้อหา และมิติทางด้านเศรษฐกิจ ดังต่อไปนี้

4.2.1 กิจการโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกาโครงข่ายแพร่ภาพและเสียงถือเป็นหนึ่งในโครงสร้างพื้นฐานด้าน โทรคมนาคมที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญ ในฐานะที่เป็นโครงข่ายที่จำเป็นในการให้ข้อมูลข่าวสาร และอาหารทางปัญญาแก่ประชาชนสหรัฐอเมริกาทุกช่วงวัย รวมถึงเป็นหนึ่งในช่องทางเตือนภัยฉุกเฉิน (Emergency Alert System หรือ EAS) แก่ประชาชน (FEMA, n.d.) การสำรวจในปี 2556 พบว่าชาว อเมริกันจะมีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์อย่างน้อยบ้านละ 1 เครื่อง (Statista, 2022)

กิจการโทรทัศน์ในประเทศสหรัฐอเมริกาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอิสระของรัฐที่จัดตั้งด้วย Communication Act of 1934 คือ Federal Communications Commission (FCC) การดำเนินงานของ FCC อยู่ในรูปของคณะกรรมการจำนวน 5 คน ที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธานาธิบดี และรับรองจากสภาสูง มีอายุการทำงาน 5 ปี และประธานาธิบดีแต่งตั้งกรรมการ 1 ใน 5 คน เป็นประธานคณะกรรมการ กฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ FCC กำกับดูแลการสื่อสารระหว่างรัฐและนานาชาติ อันประกอบด้วยวิทยุ โทรทัศน์ การสื่อสารแบบใช้สาย ดาวเทียม และเคเบิล FCC สนับสนุนการแข่งขัน การพัฒนานวัตกรรม และการลงทุนในกิจการกระจายเสียงและ โครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง การวางมาตรการและโครงสร้างตลาดที่เอื้อต่อการแข่งขัน การพัฒนาของกิจการสื่อสาร เพื่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ ปรับกฎหมายเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเป็นผู้นำในการปกป้องโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมของประเทศ (บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด, 2564) นอกจากนี้ American with Disabilities Act (ADA) ยังบัญญัติให้ FCC ดูแลการให้บริการโทรคมนาคมแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและการพูด (Federal Communications Commission, 2008)

4.1.1.1 มิติเชิงเทคโนโลยี

กิจการโทรทัศน์ในสหรัฐอเมริกามีความยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก และรายการที่ผลิตให้กับอเมริกันชนโดยเฉพาะก็แพร่ภาพและเสียงไปยังนานาประเทศ กิจการโทรทัศน์ของอเมริกันมีความเจริญรุ่งเรืองมากในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 และเสื่อมถอยลดลงเมื่อโลกเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์หลักของสหรัฐอเมริกามีอยู่ 4 โครงข่ายด้วยกัน (Brownfield, 2019) คือ National Broadcasting Company (NBC) Columbia Broadcasting System (CBS) American Broadcasting Company (ABC) และ Fox Broadcasting Company (Fox)

ระบบโทรทัศน์ภาคพื้นดินชนิดดิจิทัลของอเมริกาเริ่มต้นใช้มาตรฐาน ATSC (Advanced Television Standards Committee) 1.0 แต่ในปัจจุบัน FCC ได้กำหนดให้ใช้มาตรฐานใหม่ คือ ATSC 3.0 ซึ่งระบบนี้เป็นมาตรฐานการแพร่ภาพและเสียง รวมถึงการส่งสัญญาณโครงข่ายทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน เคเบิล (Cohen and Bizzaco, 2022) ทีวี และดาวเทียม โดยมาตรฐานนี้นิยมใช้ในประเทศเม็กซิโก แคนาดา เกาหลีใต้ และทรินิแดดแอนโทบาโก

4.1.1.2 มิติเชิงคุณภาพ

โครงข่ายทั้ง 4 ของโทรทัศน์อเมริกัน จะออกอากาศรายการ Talk Shows และละคร NBC, CBS และ ABC จะมีข่าวในช่วงเย็น ในขณะที่ CBS จะมีเกมโชว์ โปรแกรมช่วงเช้าวันเสาร์จะจัดไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นการ์ตูน หรือ ละครชุดแบบ live Action ในช่วงบ่ายจะเป็นกีฬา และรายการขายสินค้า หรือมีหน้าที่ได้รับความนิยมในระหว่างสัปดาห์มาฉวย (Statista, 2022) เครือข่ายโทรทัศน์ทั้ง 4 นี้เป็นเครือข่ายหลัก ซึ่งสถานีโทรทัศน์ตามภูมิภาคก็จะมาทำงานร่วมกับเครือข่ายเหล่านี้ในการแพร่สื่อโทรทัศน์ด้วยกันตามการตกลงทางธุรกิจ

สหรัฐอเมริกา มี American Public Television (APT) ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรและผู้ผลิตรายการสำหรับสถานีโทรทัศน์สาธารณะ (American Public Television, 2024) ขึ้นมา ตั้งขึ้นในปี 1961 (พ.ศ.2504) รายการของ ATP จะแพร่ภาพผ่านสถานีที่เป็นสมาชิกของ Public Broadcasting Service (PBS) และสถานีการศึกษาอิสระ เช่น เครือข่ายโทรทัศน์ Create และ World APT จะผลิตรายการใหม่ราว 250 รายการต่อปี และหนึ่งในสามเป็นรายการที่ได้รับความนิยมยอดเยี่ยมจากผู้ชมสหรัฐอเมริกา รายการที่ผลิตมีหลากหลายตั้งแต่สารคดี ละคร รายการ How-to ภาพยนตร์คลาสสิก รายการเด็ก ข่าว และรายการอื่น ๆ ที่ทันสมัย เช่น Doc Martin, Midsomer Murders, America's Test Kitchen, Rick Steves' Europe, The Best of the Joy of Painting with Bob Ross, My Life is Murder, Pati's Mexican Table, Christopher Kimball's Milk Street Television, Legacy List with Matt Paxton, Table for All with Bukie Elegbede, Lidia's Kitchen, Kevin Belton's New Orleans Kitchen, Lucky Chow, NHK Newline, BBC News และ Biz Kid\$

FCC ได้กำหนดให้ ผู้ให้บริการ Over The Top TV (OTT TV) เป็นแบบ Multichannel Video Programming Distributors (MVPD) คือ ผู้ให้บริการที่ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินหลายช่องบนระบบโทรทัศน์ผ่านสายเคเบิล หรือโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ซึ่งจะถูกกำหนดภายใต้กฎ retransmission consent, programme access และ กฎหมายอื่นที่ใช้กับ MVPD ในปี 2562 ได้มีการพยายามกำหนดรูปแบบการกำกับเนื้อหาของแพลตฟอร์มออนไลน์ แต่ในที่สุด FCC เห็นว่าการกำกับเหล่านี้ไม่จำเป็นและยากที่จะควบคุม อย่างไรก็ตามเนื้อหาของสื่อออนไลน์ยังอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายลิขสิทธิ์ สำหรับ กฎระเบียบการควบคุมเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมของ FCC จะเป็นแบบ Ex-post โดยจะพิจารณาคำร้องของผู้บริโภคเป็นรายกรณีไป ซึ่งโดยปกติ FCC กำกับเนื้อหาของรายการโทรทัศน์น้อยอยู่แล้ว แม้ว่าจะมีการ เพราะ Communications Act ห้ามไม่ให้ FCC เซ็นเซอร์เนื้อหา เนื่องจากขัดกับ

Freedom of Speech ที่ต้องการให้ผู้ชมได้รับชมเนื้อหาในหลากหลายมุมมอง (สำนักงาน กสทช., ม.ป.ป.)

FCC ประกาศสิทธิการเข้าถึงสื่อสำหรับคนพิการด้วย 3 บริการหลัก คือ บริการคำบรรยายแทนเสียง (Closed Caption: CC) การบริการเสียงบรรยายภาพ (Audio Description: AD) และ การให้บริการล่ามภาษามือ (Sign Language: SL) โดย

- บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) จะเป็นข้อความที่ให้บริการกับผู้พิการทางการได้ยิน ซึ่ง FCC กำหนดให้ผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล โทรทัศน์ผ่านสายเคเบิล โทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และ ผู้ให้บริการวิดีโอชนิดอื่น ๆ ต้องมีบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ยกเว้นโฆษณา ข่าว รายการที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ยกเว้นภาษาสเปน รายการท้องถิ่นที่ไม่ใช่รายการข่าว รายการที่เป็นข้อความล้วน รายการตอนเช้า ในช่วง 02.00-06.00 น. และรายการดนตรีบรรเลง

- ABC, CBS, Fox และ NBC และผู้ประกอบการชุมชนที่อยู่ภายใน 60 DMA (Designated Market Areas) ซึ่งกำหนดโดย The Nielsen Company ต้องมีรายการโทรทัศน์ที่มี การบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) จำนวน 50 ชั่วโมงต่อ 1 ไตรมาส ในช่วงเวลา prime time หรือ ช่วงรายการของเด็ก และต้องมีรายการโทรทัศน์ที่มีบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) จำนวน 37.50 ชั่วโมงต่อ 1 ไตรมาส ในช่วงเวลา 06.00-23.39 น. และรายการที่ให้บริการข้อมูลฉุกเฉินจะต้องมีเสียงเตือน (Tone) หรือ บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) ให้กับผู้พิการทางสายตา

- สหรัฐอเมริกา มี American Sign Language (ASL) ซึ่งเป็นหน่วยงานให้บริการล่ามภาษามือ ผู้ประกอบการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลที่ทำรายการที่ให้บริการข้อมูลฉุกเฉินต้องออกอากาศให้เห็นล่ามภาษามือตลอดรายการ

4.1.1.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ

ใบอนุญาตในประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นการขออนุญาตจาก FCC ซึ่งจะใช้การประมูลโดยการกำหนดราคาขั้นต่ำของการประมูล ตัวอย่างเช่นเมื่อ ปี พ.ศ. 2565 มีการประมูลจำนวน 27 สถานีตามภูมิภาค ตัวอย่างผลการประมูลแสดงดังรูปที่ 71 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการมูลค่าการประมูลสูงมากถึงแม้เป็นการประมูลสำหรับสถานีในภูมิภาค จากผลการประมูลนี้สามารถชี้ให้เห็นว่าการทำธุรกิจโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลในสหรัฐอเมริกาเป็นไปในทิศทางที่ดีซึ่งหมายถึงยังมีความนิยมในการดูโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลยังสูงอยู่

การวัดความนิยมของรายการโทรทัศน์ จัดทำโดย Nielson ซึ่งแสดงข้อมูลผ่านเว็บไซต์รวมถึงวิธีการในการเก็บข้อมูลอย่างละเอียด โดยการวัดเรตติ้ง นั้นทำในทุก Platform ทั้งทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน เคเบิล การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) และเกม ดังแสดงในรูปด้านล่างนี้

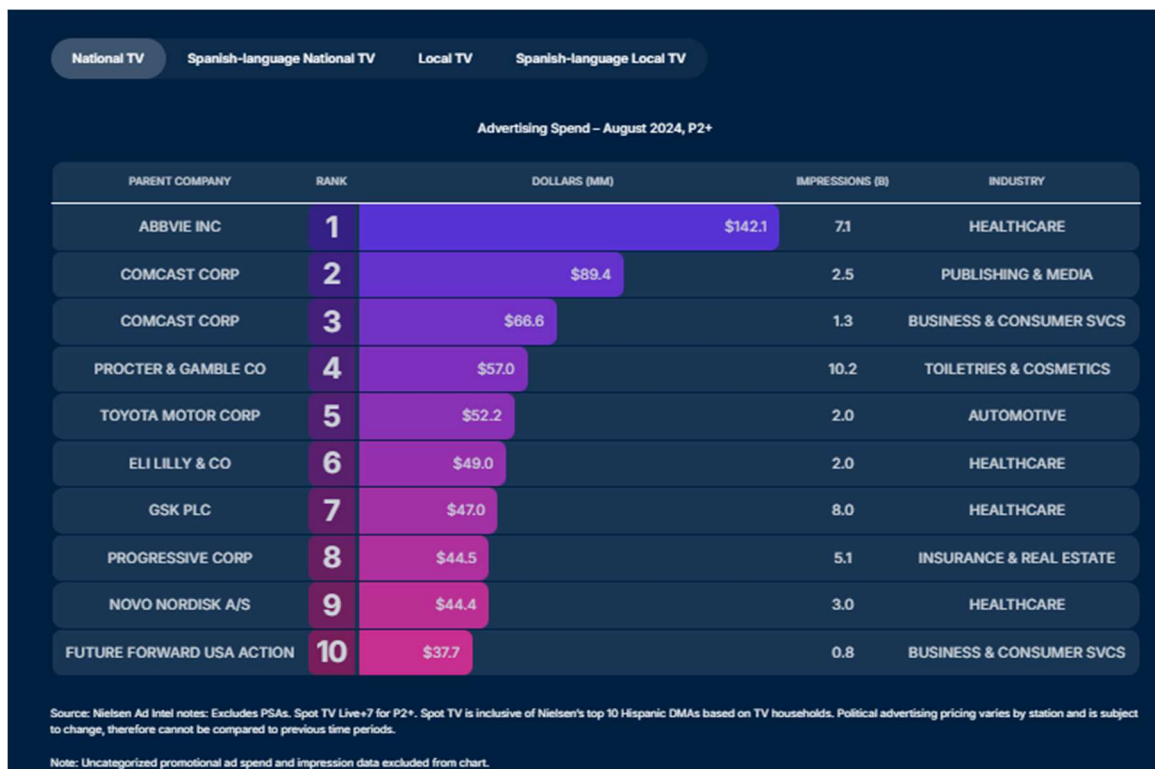
Week of Sep. 16 – Sep. 22, 2024				
PROGRAM	RANK	VIEWERS (000)	RATING	NETWORK
NBC SUNDAY NIGHT FOOTBALL – KC AT ATL	1	22,512	11.7	NBC
SUNDAY NIGHT NFL PRE-KICK	2	16,466	8.4	NBC
THE OT	3	13,848	6.9	FOX
NBC FOOTBALL NIGHT IN AMERICA	4	10,433	5.4	NBC
MATLOCK	5	7,742	4.6	CBS
60 MINUTES	6	6,601	3.9	CBS
SATURDAY NIGHT FOOTBALL – TENN AT OK	7	6,271	3.4	ABC
DANCING WITH THE STARS	8	4,974	3.0	ABC
AMERICA'S GOT TALENT-TUE	9	4,833	2.8	NBC
RESCUE: HI-SURF	10	4,772	2.6	FOX

Source: Nielsen National TV Ratings. U.S. audiences. Ranked by total viewers P2+. Ratings are the percentage of TV viewers in the U.S. that tuned into a specific television program.

รูปที่ 4.8 ตัวอย่างการวัดเรตติ้ง ของรายการที่ฉายบนโครงข่ายระดับชาติ

หมายเหตุ : จาก Nielson data center (<https://www.nielsen.com/data-center/top-ten/>)

นอกจากนี้ Nielson ยังแสดงให้เห็นเม็ดเงินซึ่งบริษัทต่าง ๆ ได้โฆษณาผ่านโครงข่ายโทรทัศน์ ซึ่งมีมูลค่าสูงเป็นร้อยล้านดอลลาร์สหรัฐ ดังแสดงในรูปด้านล่าง แสดงให้เห็นว่าตลาดการโฆษณาในโครงข่ายทีวียังคงมีความมั่นคง

รูปที่ 4.9 มูลค่าการโฆษณาสูงสุด 10 อันดับบนโครงข่ายทีวีระดับชาติ

หมายเหตุ : จาก Nielsen data center (<https://www.nielsen.com/data-center/top-ten/>)

ในสหรัฐอเมริกาผู้บริโภคแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ชมทีวีดิจิทัลแบบดั้งเดิม และผู้ชมทีวีสตรีมมิง ซึ่งจากการสำรวจของ Kantar ร่วมกับ Amazon พบว่าผู้ชมทั้งสองแบบมีความยืดหยุ่นที่จะเปลี่ยนไปมาระหว่างวิธีชมรายการทั้งสองแบบ ทั้งนี้ขึ้นกับค่าใช้จ่ายในการให้บริการ และความสะดวกในการเปลี่ยนบริการ โดยผู้ชมร้อยละ 46 ชมทีวีที่รับสัญญาณจากสายเคเบิลหรือดาวเทียม เนื่องจากบริการรวมกับอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์แล้ว ผู้ที่ชมทีวีแบบดั้งเดิมร้อยละ 72 ยินดีที่จะเปลี่ยนไปใช้บริการทีวีสตรีมมิง หากการเปลี่ยนทำได้ง่ายและคุ้มค่า (Kantar และ Amazon Ads, 2021)

4.1.2 กิจกรรมโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักร

กิจกรรมโทรคมนาคมของสหราชอาณาจักรดูแลโดย Office of Communications (Ofcom) องค์กรอิสระที่บริหารในรูปของคณะกรรมการ โดยการสนับสนุนของสำนักงาน Ofcom มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลบริการสื่อสารโทรคมนาคม และ broadband อินเทอร์เน็ต บริหารจัดการ

คลื่นความถี่ กำกับดูแลกิจการไปรษณีย์ คุ้มครองผู้บริโภคในความเป็นส่วนตัว และเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมในบริการวิทยุ โทรทัศน์ และบริการแบบ On Demand บนอินเทอร์เน็ต

4.1.2.1 มิติเชิงเทคโนโลยี

สหราชอาณาจักรมีการส่งสัญญาณภาพและเสียงด้วยระบบ Digital Video Broadcasting - Second Generation Terrestrial (DVB-T2) ซึ่งเป็นระบบที่ได้รับมาตรฐานจาก European Telecommunication Standards Institute (ETSI) และเป็นระบบที่ใช้กันอยู่ในยุโรป เช่น อิตาลี ฟินแลนด์ เยอรมนี เนเธอร์แลนด์ สวีเดน เซอร์เบีย เดนมาร์ก ยูเครน โครเอเชีย เป็นต้น โดยระบบนี้จะส่งสัญญาณเสียง วิดีโอ และข้อมูลอื่น ๆ ที่ถูกบีบอัดในระบบ "เลเยอร์ทางกายภาพ" (PLPs) โดยใช้การปรับโอเอฟดีเอ็ม พร้อมการเข้ารหัสช่องสัญญาณแบบต่อเนื่องและการแทรกสอด (ช่อง 5, 2553)

รูปที่ 4.10 อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับสัญญาณแบบ DVB-T2

หมายเหตุ : จาก ช่างเทคนิคโทรทัศน์ ช่อง 5

(https://www.tv5.co.th/technics/tv_digital_standard_dvb_t2.html)

สหราชอาณาจักรมีผู้ได้รับใบอนุญาตในการออกอากาศทั้งหมด 5 ราย ได้แก่ BBC, Channel3, Channel 4, Channel 5 และ S4C การให้บริการภายใต้ใบอนุญาตมี 2 ประเภท คือ ใบอนุญาต TLCS License สำหรับการให้บริการผ่านดาวเทียม เคเบิล และอินเทอร์เน็ต กับใบอนุญาต

DTPS หรือ DTAS สำหรับให้บริการบนโทรทัศน์ระบบดิจิทัล นอกจากนี้ ยังมีการให้บริการประเภทอื่น ๆ เช่น การให้บริการในระบบ Multiplex และการให้บริการทางช่องโทรทัศน์ท้องถิ่น (เฉลิมวรรณ จรรย์พิวาทย์, 2567)

British Broadcasting Corporation (BBC) เป็นสื่อสาธารณะของสหราชอาณาจักรที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากค่าบริการที่ผู้ชมจ่าย เป็นสื่อสาธารณะที่ใหญ่ที่สุดและได้รับการยอมรับ โดยบริการของ BBC จะประกอบไปด้วยรายการโทรทัศน์ วิทยุ และออนไลน์ และมีรายการหลากหลาย ได้แก่ ข่าว รายการบันเทิง สารคดี รายการการศึกษา ละคร และอื่น ๆ นอกจาก BBC แล้ว สหราชอาณาจักรยังมีช่องของรัฐ คือ Channel 4 และ S4C ซึ่งช่องเหล่านี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนบางส่วนจากรัฐบาล

สหราชอาณาจักรมีช่องโทรทัศน์ (ฟรีทีวี) ออกอากาศ 5 ช่อง ได้แก่ BBC1, BBC2, ITV, Channel 4, Channel 5 และ Streaming Service ได้แก่ Amazon Prime Video, Apple TV+, BT TV, Disney Plus, Netflix, NOW, BritBox, DAZN, Hayu, Sky และ Virgin Media โดยช่องที่ได้รับคามนิยมสูงสุด 10 อันดับแรก ได้แก่ ITV, Channel 4, Netflix, BBC One, Channel 5, Film 4, BBC TWO, More4, Disney+ และ ITV2

4.1.2.2 มิติเชิงคุณภาพ

การแพร่ภาพและเสียงของกิจการโทรทัศน์ของสหราชอาณาจักรอยู่ภายใต้ Ofcom Broadcasting Code ซึ่งมีกรอบมาจาก Communication Act 2003 และ Broadcast Act 1996 โดย Ofcom Broadcasting Code ซึ่งประกอบไปด้วย 10 ส่วนด้วยกัน (Ofcom, 2023) ประกอบด้วย 1) การคุ้มครองเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี 2) เนื้อหาที่อันตรายและน่ารังเกียจ 3) อาชญากรรม ความเกลียดชัง ทารุณกรรม และไม่ถูกกฎหมาย 4) ศาสนา 5) การรายงานข่าวที่ถูกต้อง 6) ข้อควรปฏิบัติในช่วงของการเลือกตั้งหรือการลงประชามติ 7) หลีกเลี่ยงอคติหรือการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกัน 8) ความเป็นส่วนตัว 9) การแยกแยะระหว่างเนื้อหาที่มีการคัดกรองกับโฆษณา และ 10) การสื่อสารทางธุรกิจทางวิทยุด้วยความโปร่งใส

รัฐบาลของสหราชอาณาจักรมีการควบคุมคุณภาพของสื่ออย่างเข้มข้น โดยในแต่ละปีมีการตรวจสอบภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ แอนิเมชัน รายการเด็ก และวิดีโอเกม ด้วยงบประมาณค่อนข้างสูง ดังแสดงในภาพข้างล่าง

Table 1. Final certifications for film, high-end television programmes, animation television programmes, children's television programmes and video games, 2023/2024

	Film	High-end television	Animation television programmes	Children's television programmes	Video games
Cultural test (number)	535	244	95	111	271
Co-production (number)	16	c	0	c	#N/A
UK spend £m	1,953.9	4,760.0	126.3	174.4	802.0
Total budget £m	3,008.8	6,353.1	170.0	188.9	1,036.9
UK spend as % of budget	64.9	74.9	74.3	92.3	77.3

Source: BFI

'Total budget' in the case of cultural test films is the sum of production activity in the UK and production activity outside the UK; in the case of co-productions, it is the sum of investments made by all participating countries in the film.

c Data not disclosed as the number of projects is five or fewer.

N/A = not applicable. There are no video games co-productions as the legislation only covers certification under the cultural test.

รูปที่ 4.11 งบประมาณที่ใช้ในการตรวจสอบประเภทต่างในปี 2023/2024 ของสหราชอาณาจักร

หมายเหตุ : จาก Ofcom (<https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/official-statistics-release-calendar>)

4.1.2.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ

British Film Institute (BFI) รายงานว่าในปี 2023 อุตสาหกรรมภาพยนตร์ในสหราชอาณาจักรและไอร์แลนด์มีรายได้ 986 ล้านปอนด์ อุตสาหกรรมการถ่ายทำภาพยนตร์ และรายการทีวี (High-end television – HETV) มีมูลค่าสูงถึง 4,230 ล้านปอนด์ โดยแบ่งเป็นการถ่ายทำ HETV มูลค่า 2,870 ล้านปอนด์ (68%) และการถ่ายทำภาพยนตร์ 1,360 ล้านปอนด์ (32%) อีกทั้งสถิติของ BFI แสดงให้เห็นว่ารายได้จากการขายบัตรเข้าชมภาพยนตร์ในช่วง 3 เดือนแรกของปี 2024 สูงกว่าช่วงเดียวกันปี 2023 ถึงร้อยละ 11 แสดงให้เห็นว่ามีการลงทุนถ่ายทำรายการโทรทัศน์และรายการสตรีมมิงในแพลตฟอร์มต่าง ๆ มากขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีโครงการคืนภาษีในการถ่ายทำรายการโทรทัศน์ (High-end Television) ให้กับการถ่ายทำรายการที่ได้รับการรับรองจาก BFI และประชาชนเองก็ให้การสนับสนุนอุตสาหกรรมภาพยนตร์และโทรทัศน์เป็นอย่างดี

สหราชอาณาจักร วัดเรตติง โดยใช้บริการของ Broadcasters' Audience Research Board (BARB) หรือต่อมาคือ Barb Audiences Ltd เป็นองค์กรที่ BBC, ITV, Channel 4, Channel 5, Sky and Institute of Practitioners in Advertising ร่วมกันเป็นเจ้าของ ติดตามการชมรายการของผู้ชมที่ไ้กล่องรับสัญญาณร่วมกับเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ และกำลังขยายการให้บริการไปที่เนื่อหาบนอินเทอร์เน็ตด้วย (Barb Audiences Ltd, 2023)

4.1.3 กิจการโทรทัศน์ในประเทศอินเดีย

กิจการโทรคมนาคมในประเทศอินเดียกำกับโดย TRAI (Telecom Regulatory Authority of India) ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐที่ถูกจัดตั้งขึ้นตาม Telecom Regulatory Authority of India Act, 1997 (TRAJ, 2022) มีพันธกิจหลักในการสร้างและกำกับดูแลให้โทรคมนาคมของประเทศเติบโตอย่างมั่นคงเพื่อที่จะมีบทบาทเป็นผู้นำในสังคมสารสนเทศของโลก ด้วยการสร้างกฎระเบียบและการสนับสนุนที่เอื้อการแข่งขันที่มีความยุติธรรมและโปร่งใส ด้วยการควบคุมราคา การสร้างโครงข่าย และคุณภาพของบริการ ในระยะเวลา 25 ปี TRAI มีบทบาทอย่างมากต่อการเจริญเติบโตของโทรคมนาคมและการออกอากาศของประเทศ (TRAJ, 2021) TRAI กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม และการออกอากาศของประเทศในหลายลักษณะ จากการแนะนำรัฐในประเด็นหลัก เช่นการให้ใบอนุญาต การประเมินคลื่นความถี่ และให้เกิดการแข่งขันด้วยการสร้างกฎระเบียบเรื่องราคา คุณภาพของบริการ และการคุ้มครองผู้บริโภค (TRAJ, 2023)

4.1.3.1 มิติเชิงเทคโนโลยี

ระบบโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดินของประเทศอินเดียใช้มาตรฐาน DVB-T2 (The 2nd generation DVB T2 Standard) ช่วงการเปลี่ยนผ่านของอินเดียเป็นโทรทัศน์ผ่านดิจิทัลแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 วันที่ 31 ตุลาคม 2555 โดยเริ่มเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ที่อยู่ภายในเมือง ระยะที่ 2 ดำเนินการภายใน 31 มีนาคม 2556 ในเมืองที่มีประชากรมากกว่า 1 ล้าน ระยะที่ 3 ดำเนินการ 30 กันยายน 2557 สำหรับในเขตเมืองส่วนที่เหลือ และระยะที่ 4 ดำเนินการแล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2557 สำหรับส่วนที่เหลือ

ดังที่กล่าวข้างต้นว่า TRAI นั้นแบ่งการดูแลออกเป็น 2 ส่วนคือในส่วนโทรคมนาคม และการออกอากาศ ในส่วนของการออกอากาศนั้น รัฐบาลได้จัดตั้ง Prasar Bharati ขึ้น Prasar Bharati Act, 1997 (Drishti, 2022) เป็นผู้ให้บริการแพร่ภาพและเสียงสาธารณะ ขึ้นในปี 2540 มีสำนักงานใหญ่อยู่ที่กรุงนิวเดลี โดย Prasar Bharati มีการบริหารแบบคณะกรรมการและมีหน้าที่กำกับดูแล Doordarshan (DD) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโทรทัศน์ and Akashvani (เดิม All India Radio) ซึ่งเป็นผู้ให้บริการวิทยุกระจายเสียง

Prasar Bharati แจกจ่ายรับสัญญาณโทรทัศน์ของ DD ฟรีแก่ประชาชน เป็นบริการ Free-to-Air (FTA) Direct-To-Home (DTH) Service ที่ใหญ่ที่สุดของอินเดีย ทำให้ประชาชนทั่วประเทศที่อยู่ในที่ห่างไกลความเจริญ ชนบท และชายแดน ซึ่งมีรายได้น้อยมีโอกาสในการได้รับข่าวสาร

และความบันเทิง นอกจากนี้ระบบโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมยังเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการศึกษา สาธารณสุข และการเกษตรอีกด้วย ในปัจจุบันประมาณการว่ามีจานดาวเทียมฟรีที่รับสัญญาณโทรทัศน์ ของ DD ถึง 45 ล้านครัวเรือน ออกอากาศ 150 ช่อง (TRAI, 2023)

แม้ว่า Doordarshan (DD) จะเป็นผู้แพร่สัญญาณโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ภาคพื้นดินแต่เพียงผู้เดียว DD ยังมีการออกอากาศผ่านดาวเทียม 36 ช่อง (TRAI, 2023) โดยมี 7 ช่องในระดับประเทศ 28 ช่องในส่วนภูมิภาค และ 1 ช่องนานาชาติ (DD India) ส่วนภาคเอกชนจะใช้ระบบ เคเบิลและดาวเทียม ผู้ประกอบการเชิงธุรกิจระดับประเทศ ได้แก่ ช่อง Disney Star ช่อง Zee Entertainment Enterprise ช่อง Culver Max Entertainment (Sony Pictures Networks) และ ช่อง Viacom18 และผู้ประกอบการเชิงธุรกิจระดับภูมิภาคได้ ช่อง Sun TV Network และ ช่อง ETV Network (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2566)

4.1.3.2 มิติเชิงคุณภาพ

สำหรับการออกอากาศของอินเดียนั้น TRAI กำกับดูแลด้วยการสร้างกฎระเบียบ ด้านราคา การสร้างโครงข่าย และคุณภาพของบริการ ส่วนคุณภาพของเนื้อหาถูกควบคุมโดยกฎระเบียบ ของ Ministry of Information and Broadcasting (Ranchi, 2008) กิจกรรมโทรทัศน์ในประเทศอินเดียมีความหลากหลาย ให้บริการหลายพันรายการในรูปแบบภาษาอังกฤษและภาษาอินเดียหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาษา Telugu ภาษา Tamil ภาษา Kannada ภาษา Malayalam ภาษา Bengali ภาษา Marathi ภาษา Odia ภาษา Punjabi ภาษา Assamese ภาษา Gujarati ภาษา Urdu ภาษา Bhojpur, Kashmiri ภาษา Konkani และ ภาษา Hindi ภาษา Telugu โดยภาษา Tamil language เป็นภาษาที่ถูกใช้ธุรกิจโทรทัศน์มากที่สุด

ในปี 2543 TRAI ได้เสนอให้เกิด Telecom Disputes Settlement and Appellate Tribunal (TDSAT) (TDSAT, n.d.) ซึ่งเป็นหน่วยงานเฉพาะ (TDSAT, n.d.) ที่มีกลไกในการ จัดการปัญหาความขัดแย้งระหว่างภาคเอกชน และผู้บริโภคกับผู้ประกอบการ เพื่อให้กระบวนการไกล่เกลี่ยหรือจัดการกับเรื่องร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ TDSAT มีขอบเขต ดูแลเรื่องร้องเรียนในส่วนของการออกอากาศ และการให้บริการสายเคเบิล ซึ่งต่อมาได้ขยายขอบเขตไปถึง เรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับ Cyber Appellate Tribunal และ Airport Economic Regulatory Authority Appellate Tribunal ด้วย

การกำกับดูแล OTT TV ในประเทศอินเดีย (Kumar and Gangwar, 2002) อยู่ภายใต้ Ministry of Information and Broadcasting (MIB) ที่กำหนดทิศทางที่ครอบคลุม ประเภทของเนื้อหา อายุของผู้รับชม การแก้ไขข้อร้องเรียนของผู้ชม ตามข้อกำหนดของ Information Technology (Intermediary Guidelines and Digital Media Ethics Code) Rules, 2021 ซึ่งเป็นกฎในการกำกับสื่อดิจิทัล รวมถึงแพลตฟอร์ม OTT TV และสื่อสังคมออนไลน์ ภายใต้หลักเกณฑ์ใหม่นี้ แพลตฟอร์ม OTT TV จำเป็นต้องแยกประเภทของเนื้อหาตามอายุ เช่น U (Universal) U/A 7+, U/A 13+ และ A (Adult) และกำหนดการควบคุม รวมถึง การบริการเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ต้องจัดการกับข้อร้องเรียนจากผู้ชมจากเนื้อและพร้อมดำเนินการแก้ไข (MIB, 2023) ส่วนการเซ็นเซอร์จะเกิดกับเนื้อหาที่ก้าวร้าว ผิดกฎหมาย หรือรุกรานอำนาจอธิปไตยและความเป็นเอกราชของชาติ แต่การเซ็นเซอร์ในบริการเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) นั้นดำเนินการยาก เนื่องจากมีช่องทางการเผยแพร่รายการหลายเส้นทาง บางเส้นทางมาจากต่างประเทศ ดังนั้นการควบคุมเนื้อหาของการบริการเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) จึงเป็นหน้าที่ของแพลตฟอร์มที่ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่รัฐบาลกำหนด

สำหรับการให้บริการกลุ่มคนพิการถูกกำหนดโดย Ministry of Information and Broadcasting (MIB) ตามรัฐธรรมนูญอินเดีย มาตรา 14 ที่รับรองความเท่าเทียมของประชากร โดยไม่จำกัดศาสนา เชื้อชาติวรรณะ เพศ และสถานที่เกิด และ MIB ได้กำหนด Accessibility Standards for Television Programmes for Hearing Impaired ในปี 2562 (MIB, 2564) กำหนดให้รายการโทรทัศน์บางประเภทต้องมีบริการคำบรรยายแทนเสียง (Close Caption: CC) และล่ามภาษามือ (Sign Language) โดยเริ่มจาก Doordarshan ผู้ให้บริการเอกชน ต้องมีอย่างน้อย 1 รายการต่ออาทิตย์ ในช่วงแรก Doordarshan ให้บริการฟรีสำหรับการทำล่ามภาษามือให้กับรายการข่าวของเอกชน และในปี 2565 ผู้ประกอบการประเภทข่าวต้องจัดให้ให้บริการล่ามภาษามือเอง ช่องโทรทัศน์ที่มีผู้ชมน้อยกว่าร้อยละ 1 ของแต่ละปี ไม่ต้องดำเนินการ แต่เมื่อรายได้ถึงร้อยละ 1 ต้องดำเนินการภายใน 3 เดือน รายการสด หรือใกล้เคียงสด รายการโฆษณา รายการโชว์ การโต้ว่าที่ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีบริการสำหรับผู้พิการ

4.1.3.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ

การบริการเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องในอินเดีย ผู้ชมโดยส่วนใหญ่ให้การต้อนรับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ชมที่มีอายุระหว่าง 18 – 26 ปี (Moochhala, 2018) ในปัจจุบัน มีผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) (Kumari, 2020) ได้แก่ Netflix,

Amazon Prime, Disney+ Hotstar, และ ZEE5 โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการเติบโต คือ ค่าบริการ ความสะดวกในการใช้บริการ การใช้งานง่าย และการใช้งานเฉพาะบุคคล งานวิจัยของ Singh (2019) พบว่า Hotstar, Netflix and Jio คือ Application ยอดนิยมที่ชาวอินเดียนิยมใช้ในการชมรายการ

อุตสาหกรรมโทรทัศน์ของอินเดียมีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ดี รายงานประจำปี 2565/2566 ของ TRAI (2023) แสดงให้เห็นว่ารายได้ของการประกอบกิจการในปี 2565 น้อยกว่าในปี 2564 ประมาณร้อยละ 1.5 รายได้จากการเป็นสมาชิกเป็นรายได้หลักของอุตสาหกรรม ซึ่งยอดการสมัครสมาชิกในปี 2565 ลดลงเหลือ 39,200 ล้านรูปี แต่ว่ารายได้จากการโฆษณาในปี 2565 เพิ่มขึ้นจาก 31,300 ล้านรูปีในปี 2564 เป็น 31,800 ล้านรูปี ในปี 2565

4.3 รายงานผลและนำเสนอความก้าวหน้า

ในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวทางที่กรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านกิจการโทรทัศน์ ให้ความเห็นชอบ โดยครอบคลุม ดังนี้

4.3.1 ผลการสำรวจข้อมูลที่เป็นข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เพื่อให้การได้ข้อมูลเป็นไปอย่างรอบด้าน จึงต้องมีการเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในโอกาสที่แตกต่างกัน และด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน ดังนี้

4.3.1.1 สังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Observation) ในการประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) หรือการประชุมรับฟังความคิดเห็นเฉพาะกลุ่ม (Focus Group) ที่สำนักงาน กสทช. จัดขึ้น หรือที่เกี่ยวข้องกับทิศทางการดำเนินงานของกิจการโทรทัศน์ หรือที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเวลา ระหว่างที่ปรึกษา มีอยู่ 3 ครั้งด้วยกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สรุปการเข้าสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมของการประชุมสัมมนาที่ กสทช. มีส่วนจัดขึ้น

ครั้งที่	ชื่องาน	วันจัดงาน	สถานที่	กลุ่มเป้าหมาย
1	งานสัมมนาส่งเสริมสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการเข้าถึงดิจิทัลผ่านกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และการส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชนผู้ใช้งาน	10 พฤษภาคม 2567	โรงแรมสวีทโซเทล กรุงเทพฯ	ประชาชนซึ่งมาจากหลากหลายอาชีพ กลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ และคนพิการ
2	การประชุมเผยแพร่ผลการศึกษาภายใต้โครงการศึกษาจากทัศน์กิจการแพร่ภาพกระจายเสียงในอนาคตไทย ภายใต้สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป (A study on the future of television broadcast/audio-visual sector in Thailand under a rapidly changing digital evolution)	16 สิงหาคม 2567	โรงแรมแกรนด์ ฟอรั่ม กรุงเทพฯ	ประชาชนทั่วไป และนักวิชาการ
3	1 ทศวรรษทีวีดิจิทัล สื่อโทรทัศน์เคียงข้างคนไทย	28 สิงหาคม 2567	ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค (BITEC)	ประชาชนทั่วไป และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจการทีวีดิจิทัล

- การประชุมเผยแพร่ผลการศึกษากายใต้โครงการศึกษาจากทัศนกิจการแพร่ภาพกระจายเสียงในอนาคตไทย ภายใต้สภาพแวดล้อมของอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป (A study on the future of television broadcast/audio-visual sector in Thailand under a rapidly changing digital evolution) จัดเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567 ณ โรงแรมแกรนด์ ฟอรั่ม กรุงเทพฯ เป็นการประชุมเพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยซึ่งจัดทำโดยทีมที่ปรึกษาจาก SCF Associates ซึ่งเป็นคณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยชั้นนำในยุโรป ร่วมกับคณะนักวิจัยจากจุฬาฯ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าโทรทัศน์ดิจิทัลภาคพื้นดินมีการแข่งขันที่สูงมาก เพราะผู้ชมนิยมชมรายการโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ตลาดผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ทั้งแบบ Video-on-Demand และ Video Sharing Platform เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้บริโภคสามารถเลือกชมรายการได้จาก platform ทั้งระดับชาติและนานาชาติ ผลการศึกษายังกล่าวถึงผลกระทบของดาวเทียม LEO ต่อการแพร่ภาพและเสียงของประเทศไทย ในบทสรุปทีมวิจัยได้สร้างฉากทัศน์สำหรับอนาคตของทีวีดิจิทัลไทยไว้ 3 แบบคือ 1. แบบเดิม (Status Quo) 2. แบบตลาดผสม (Mixed Market) และ 3. ยกระดับไปสู่การผลิตเนื้อหาคุณภาพสูงและการแข่งขันระดับโลก (Industrial Strategy) และหากอุตสาหกรรมโทรทัศน์ไทยเลือกฉากทัศน์ที่ 3 ก็จะต้องมีการปฏิรูปองค์กร ทีมที่ปรึกษาเสนอให้มีการจัดตั้ง 1. Regulatory Authority for Digital Audiovisual Media เพื่อกำกับดูแลสื่อ ส่งเสริมการแข่งขันคุ้มครองผู้บริโภค ประสานงานระหว่างประเทศและจัดเก็บภาษี 2. Thai Audiovisual Industry Council เพื่อส่งเสริมการผลิตรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพสูง

รูปที่ 4.13 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการประชุม ณ โรงแรมแกรนด์ ฟอรั่ม กรุงเทพฯ

- 1 ทศวรรษทีวีดิจิทัล สื่อโทรทัศน์เคียงข้างคนไทย จัดเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2567 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค (BITEC) เป็นการรวมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงการโทรทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย กสทช. สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ประกอบการโทรทัศน์ นักวิชาการ ตัวแทนภาครัฐ และตัวแทนจาก เอซี นีลเสน ซึ่งทุกคนแสดงความกังวลกับอนาคตที่ไม่แน่นอนของกิจการโทรทัศน์ ด้วยว่าในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาช่องทีวีดิจิทัลไม่ได้สร้างผลกำไรได้อย่างที่หวังไว้เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไป ซึ่งการประชุมในครั้งนี้กรรมการ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ได้นำเสนอทิศทางโทรทัศน์ดิจิทัลหลังสิ้นสุดใบอนุญาต 2572 ไว้ด้วย

รูปที่ 4.14 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการสัมมนา ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค (BITEC)

4.3.1.2 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกจาก กสทช. นักวิชาการ ผู้ประกอบการด้านโทรทัศน์ และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ กสทช. ด้านโทรทัศน์ จำนวน 25 คน มีรายชื่อและประเด็นสัมภาษณ์คำถามกึ่งโครงสร้าง ตามที่แสดงในตารางข้างล่าง ดังนี้

ตารางที่ 4.2 รายชื่อผู้เข้ารับการสัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ประเด็น
1	ศ.ดร.พิรงรอง รามสูต	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ด้านโทรทัศน์	นโยบายและแผนการทำงานในเรื่องต่าง ๆ ของ กสทช. ด้านโทรทัศน์
2	นางสาวณิรัตน์ กำจรกิจการ	ผู้ช่วยเลขาธิการ กสทช. สายงานกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์	นโยบายและแผนการทำงานในเรื่องต่าง ๆ ของ กสทช. ด้านโทรทัศน์
3	พลเอก ชำนาญ ช้างสาต	กรรมการ ผู้อำนวยการใหญ่ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก	MUX / AC/ CC/SL เรตติง
4	นายณัฐธัญ ภาริษฏกุล	หัวหน้างานตรวจสอบ สำนักงาน กสทช. เขต 11 (เชียงใหม่)	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย
5	นายพงศกร แก้วจันทร์เหนือ	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กสทช. เขต 11	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย
6	นายพงษ์ศักดิ์ ทรัพย์าคม	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กสทช. ภาค 1	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย
7	นายมนตรี แพทย์หลักฟ้า	ผู้อำนวยการ ส่วนใบอนุญาต สำนักงาน กสทช. ภาค 1	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย
8	นายกมลวรรณ สุจริต	อาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	อำนาจหน้าที่ของ กสทช จรรยาบรรณสื่อ
9	นายณรงค์ฤทธิ์ วงศ์งาม	เจ้าหน้าที่โครงข่ายโทรทัศน์ ททบ 5 เชียงใหม่	อำนาจหน้าที่ของ กสทช คลื่นความถี่ 3500 MHz เรตติง
10	นายรัชชัย นิมสุวรรณ	เจ้าหน้าที่โครงข่ายโทรทัศน์ ททบ 5 เชียงใหม่	อำนาจหน้าที่ของ กสทช คลื่นความถี่ 3500 MHz
11	นายเกรียงไกร มณีรักษ์	เจ้าหน้าที่เทคนิคศูนย์วิศวกรรม Thai Pbs เชียงใหม่	อำนาจหน้าที่ของ กสทช คลื่นความถี่ 3500 MHz การร้องเรียน
12	นายดำเนินพิชญ์ พุทธิรักษา	เจ้าหน้าที่เทคนิคศูนย์วิศวกรรม Thai Pbs เชียงใหม่	อำนาจหน้าที่ของ กสทช คลื่นความถี่ 3500 MHz การร้องเรียน
13	นายสุกฤษณ์ รูปศรี	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กสทช. เขต 32 (ลำพูน)	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย

ลำดับที่	ชื่อ	ตำแหน่ง	ประเด็น
14	นายมนต์ชัย ณ ลำพูน	ผู้อำนวยการสำนักงาน กสทช. ภาค 3	นโยบายการทำงาน และการถ่ายทอดนโยบาย
15	นางสาวนิตยา รุ่งเรืองวิซาทกุล	ผู้จัดการเจริญเคเบิลทีวี สาขาเชียงใหม่	นโยบายและการกำกับดูแลของ กสทช. ความอยู่รอดของธุรกิจ
16	นายสมศักดิ์ วงศ์คำ	ช่างเทคนิค เจริญเคเบิลทีวี สาขาเชียงใหม่	นโยบายและการกำกับดูแลของ กสทช. ความอยู่รอดของธุรกิจ
17	ผศ. ชาญ เดชอัสวณง	อาจารย์ สาขาโฆษณาและประชาสัมพันธ์ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	การใช้ เรตติง ในการโฆษณา
18	นางสรวงมณต์ สิทธิสมาน	อดีตกรรมการปฏิรูปสื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ	อำนาจหน้าที่ของ กสทช. การปฏิรูปสื่อ การกำกับดูแลตนเอง จรรยาบรรณสื่อ
19	นายคมกฤษณ์ จีรพงศ์วิวัฒน์	ผู้พิการทางสายตา นักข่าวสำนักข่าว TNN	การให้บริการสำหรับคนตาบอด จริยธรรมสื่อ
20	นายวิสุทธิ์ สัตถ์นันท์	ทนายความ	จริยธรรมสื่อ การกำกับดูแลตนเอง ปัญหาการปลดพนักงานในธุรกิจสื่อสารมวลชน
21	นายธณัฐ สุขรมย์	ผอ.ส่วนยุทธศาสตร์การเตือนภัย รักษาการผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัย	คลื่น 3500 MHz ระบบเตือนภัย
22	นางสาวปัทมา ขวนานานนท์	ผอ.ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเตือนภัย	คลื่น 3500 MHz ระบบเตือนภัย
23	นายอาร์ม จินตนาติก	ผอ.ส่วนวิชาการการเตือนภัย	คลื่น 3500 MHz ระบบเตือนภัย
24	นางสาวสุไรรัตน์ แบ่งลาภ	ผอ.ส่วนโทรคมนาคม ศูนย์เทคโนโลยีฯ	คลื่น 3500 MHz ระบบเตือนภัย
25	นายจินตกร แก้วน้อย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	คลื่น 3500 MHz ระบบเตือนภัย

สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากบุคคลในตารางข้างต้น รายงานผลตามประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยไม่ระบุชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์ หรือใช้นามแฝง ตามหลักจริยธรรมการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ สะท้อนความยากลำบากในการทำงานของ กสทช. เนื่องจากความไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคณะกรรมการ การผ่านร่างกฎหมาย การกำหนดยุทธศาสตร์ แผน หรือ แกไขกฎระเบียบต่าง ๆ มีความล่าช้า เนื่องจากข้อกำหนดการประชุมที่ให้อำนาจประธานคณะกรรมการแต่เพียงผู้เดียวในการตัดสินใจจะนำเรื่องใดบ้างเข้าสู่วาระการประชุมของ กสทช. ประกอบการแทรกแซงของกลุ่มทุนและกลุ่มการเมือง จึงทำให้เกิดความขัดแย้งในคณะกรรมการสูง การมีมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นเอกฉันท์เป็นไปได้ยาก และมีการฟ้องร้องกันในระหว่างกรรมการ กสทช. หลายคดี ทำให้ภาพลักษณ์ของ กสทช. ต่อสาธารณชนไม่ดีนัก

ในขณะที่ กสทช. ภาคและเขต ชี้ให้เห็นว่า กสทช. ส่วนกลางมีการถ่ายทอดนโยบายลงมาตามลำดับขั้นเป็นปกติ และเมื่อ กสทช. มีนโยบายลงมาแล้ว ทางภาคและเขตก็ยินดีที่จะนำมาปฏิบัติ

ส่วนข้อมูลที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิง คุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ ดังนี้

มิติเชิงเทคโนโลยี พบว่า

- กสทช. ด้านโทรทัศน์ ได้มีการนำเสนอทิศทางของโทรทัศน์ดิจิทัลหลังสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 .ในมาตรฐาน Digital Video Broadcasting – Internet (DVB-I) ซึ่งเป็นการรวมทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน เคเบิลทีวี และโทรทัศน์ดาวเทียม มาออกอากาศผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

- ส่วนการเกิด National Digital Platform ยังไม่ได้รับการอนุมัติในที่ประชุมของ กสทช. และยังเป็นเรื่องยากลำบากในการควบคุมเนื้อหา ในส่วนที่ทำได้ขณะนี้คือ ให้ผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ทั้งในและต่างประเทศจัดแจ้งการดำเนินกิจการกับสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) หรือ ETDA (เอ็ตด้า) พระราชกฤษฎีกา การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565

- การต่ออายุรับใบอนุญาตของทีวีดิจิทัลหลังปี 2572 ยังไม่มีความชัดเจน ในขณะที่ผู้ประกอบการทีวีดิจิทัลสาธารณะอย่างช่อง 5 และ Thai PBS มีความเห็นว่ามีภารกิจหลักเพื่อประชาชน ถึงแม้ว่าจะยังไม่มิติศทางที่แน่นอน ทางช่องก็คงต้องยื่นขอใบอนุญาต

- นโยบายในการนำเอาคลื่น 3500 MHz ไปใช้ในงานโทรคมนาคมนั้น กสทช. เห็นว่าจำเป็นต้องมีการเยียวยาผู้บริโภคที่ได้รับผลกระทบ แต่ยังไม่ได้กำหนดว่าจะมีแนวทางในการปฏิบัติ อย่างชัดเจน ตัวแทนช่องเห็นว่าย่อมมีผลกระทบต่อการแพร่ภาพและเสียง และทาง กสทช. ควรออกมาตราการให้ชัดเจนในการปฏิบัติเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถชมรายการได้ดังเดิม ในขณะที่ศูนย์เตือนภัยแห่งชาติชี้แจงว่าการนำเอาคลื่น 3500 MHz ไปใช้ในการส่งสัญญาณ 5G ไม่มีผลกระทบต่อระบบการเตือนภัยของศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ เนื่องจากกลไกในการเตือนภัยนั้นทางศูนย์จะประสานกับทาง สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ และ Cell Site ของผู้ให้บริการเครือข่ายมือถือ หรืออินเทอร์เน็ต ส่งข้อความ หรือข่าวสารเตือนภัย และให้ทางสถานีปลายทางพิจารณาส่งข้อความหรือข่าวสารเตือนภัยตามความเหมาะสม

- ตัวแทนจากช่อง 5 ให้ข้อมูลว่าผู้ประกอบการด้านโทรทัศน์ทั้งที่เป็นเอกชน และภาครัฐ มีความเห็นตรงกันว่า กสทช. ควรมีความชัดเจนในการทำงานมากกว่านี้ โดยเฉพาะความชัดเจนในเรื่องการให้ใบอนุญาตที่วิธีดิจิทัลหลังหมดสัญญาใน ปี 2572 รวมถึงใบอนุญาตโครงข่าย และใบอนุญาตสถานีที่ทำการส่งสัญญาณ (MUX) ก็จะหมดอายุในเวลาใกล้เคียงกับใบอนุญาตที่วิธีดิจิทัล

- ส่วนการกำกับดูแลผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) กสทช. กำลังจัดทำ ร่าง ประกาศฯ หลักเกณฑ์ว่าด้วยการแพร่เสียงแพร่ภาพผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยประกาศนี้จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการกำกับแบบ Light Touch สร้างมาตรฐานที่เท่าเทียม ประกันความโปร่งใส ความเป็นธรรม และมาตรฐานการประกอบธุรกิจ คุ่มครองผู้บริโภคเพื่อบริการที่มีคุณภาพและปลอดภัย ส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเอื้อให้เกิดการพัฒนา

มิติเชิงคุณภาพ พบว่า

- กสทช. กำลังจัดให้มีกฎหมายและการกำกับดูแล ใน 4 ส่วนด้วยกันคือ 1.ปรับปรุงโครงสร้างการให้บริการด้านการสื่อสารภาพและเสียง 2. ปรับปรุงระบบการอนุญาต 3. ทบทวนการจัดสรรคลื่นความถี่ให้สอดคล้องกับการให้บริการภาพและเสียง และ 4. ทบทวนการกำกับดูแลให้เหมาะสมกับสภาพอุตสาหกรรม

- กสทช. จัดทำ ร่าง ประกาศฯ มาตราการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อสารมวลชน โดย กสทช. จะส่งเสริมให้มีคณะกรรมการควบคุมจริยธรรม และสนับสนุนการจัดตั้งองค์กรวิชาชีพสื่อ ด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งผ่านการประชุม กรรมการ กสทช. แล้ว รอการประกาศราชกิจจานุเบกษา

- กสทช. กำลังจัดทำร่าง ประกาศฯ หลักเกณฑ์การสนับสนุนรายการที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ด้วยการสนับสนุนทุนสำหรับการผลิตรายการสำหรับเด็กและเยาวชน รายการที่มีเนื้อหาส่งเสริมเอกลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น รายการที่สนับสนุนความหลากหลาย และรายการที่มีศักยภาพผลิตร่วมกับต่างประเทศ

- กสทช. มีนโยบายสนับสนุนเงินทุนกับสื่อชุมชน ด้วยการจัดทำร่างแก้ไข ประกาศฯ หลักเกณฑ์การส่งเสริมชุมชนที่มีความพร้อมและสนับสนุนผู้ประกอบการกิจการบริการชุมชนที่มีคุณภาพ แต่ผู้ประกอบการและสมาคมวิชาชีพสะท้อนว่าการใช้กองทุนของ กสทช. ก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

- กสทช. มีนโยบายในการจัดทำกรอบพัฒนาระบบ Social credit เพื่อส่งเสริมให้มีการผลิตรายการที่มีสารประโยชน์แก่สังคม

- ในขณะที่ตัวแทนสื่อมวลชน สะท้อนให้เห็นว่าอุตสาหกรรมทีวีดิจิทัล มีการแข่งขันสูง และการปลดพนักงานออกเพื่อลดต้นทุนมีอยู่อย่างต่อเนื่อง การจ้างงานผู้พิการมีความไม่เท่าเทียมกันกับพนักงานในตำแหน่งเดียวกัน

- อดีตคณะกรรมการปฏิรูปสื่อสารมวลชนฯ ชี้ให้เห็นว่าการกำกับดูแลตนเองขององค์กรสื่อเป็นสิ่งที่ยุทธศาสตร์ชาติได้ระบุไว้ และรัฐบาลในยุค คสช. ได้พยายามผลักดันให้มีกฎหมายกำกับดูแลจริยธรรมของวิชาชีพสื่อสารมวลชน รวมถึงประเด็นการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้ประชาชนปลอดภัยจากสื่ออันตรายต่าง ๆ เช่น ข่าวปลอม สินค้าด้อยคุณภาพ การล่อลวงให้ลงทุน เป็นต้น แต่การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้วยปัจจุบันยังมีสื่อที่เผยแพร่ข้อมูลเกินจริง ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิด และถูกล่อลวงให้เสียทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก

- กสทช. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ซึ่งในส่วนกลางจะเป็นความรุนแรงในรายการโทรทัศน์ ส่วนเรื่องร้องเรียนในส่วนภูมิภาคก็มีบ้างไม่มากนัก ส่วนใหญ่เป็นเรื่องคุณภาพของสัญญาณ

มติเชิงเศรษฐกิจ พบว่า

- การจัดทำเรตติ้ง นั้นมีความสำคัญต่อการพิจารณาซื้อขายสื่อโฆษณา หากช่องโทรทัศน์ใดมี เรตติ้ง สูงก็จะสามารถเรียกค่าโฆษณาได้สูง แต่ในปัจจุบันการพิจารณาเลือกช่องทางการโฆษณาประชาสัมพันธ์นั้นมีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย ไม่ได้พิจารณาที่ระดับความนิยมเพียงอย่างเดียว ตัวแทนจาก Thai PBS มีความเห็นว่าช่องทีวีดิจิทัลสาธารณะย่อมไม่สามารถแข่งขันกันที่ตัวเลข เรตติ้ง

อย่างเดียวนั้น ควรวัดระดับความนิยมหรือความสำเร็จตามพันธกิจของช่อง เช่น ควรวัดจากความรู้ที่ผู้ชมมีมากขึ้น หรือตัวแทนจากช่อง 5 ซึ่งมีการบริการโครงข่ายก็แนะนำว่าควรวัดการบริการในขอบข่ายของตนเอง เช่น การครอบคลุมกลุ่มผู้ชมชายขอบ เป็นต้น ซึ่งตัวแทนนักวิชาการได้สะท้อนว่าการวัดเรตติ้ง นั้นได้รับความนิยมจากธุรกิจโฆษณาตกลง เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบการจะนิยมเลือกใช้ช่องทางโฆษณาของสื่อออนไลน์ซึ่งมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า โดยพิจารณาเลือกจากตัวเลขผู้ติดตาม ยอด like ยอด แชร์ ยอด การเข้าถึง เป็นต้น

- สำหรับผู้ประกอบการเคเบิลนั้น สะท้อนความต้องการที่จะให้ กสทช. มีความชัดเจนในการกำหนดอนาคตการขอใบอนุญาต และให้การสนับสนุนเงินทุนเพื่อให้มีการพัฒนาบริการ ส่วนตัวแทนจากช่อง 5 และ Thai PBS มีความคิดเห็นใกล้เคียงกับผู้ประกอบการเคเบิล และมีความเห็นเพิ่มเติมว่าชุมชนควรได้รับการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสื่อชุมชน และมีการสนับสนุนทุนทรัพย์หรือการประกวดรายการเพื่อให้กำลังใจแก่ชุมชนในการสร้างสรรค์สื่อที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น

- ตัวแทนช่อง 5 และ Thai PBS ชี้ให้เห็นว่าผู้ชมในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เมียนมา มีความต้องการรายการโทรทัศน์จากผู้ผลิตไทยมาก กสทช. ควรให้การสนับสนุนผู้ผลิตให้ผลิตรายการที่สามารถส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น

4.2.1.3 ผลการประชุมเฉพาะกลุ่ม (Focus Group)

จากการประชุมกลุ่มทั้ง 5 ครั้ง ซึ่งผู้เข้าร่วมประชุมประกอบไปด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับ กสทช. ตัวแทนภาคเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจในด้านโทรทัศน์ ตัวแทนสมาคมวิชาชีพด้านโทรทัศน์ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มเปราะบาง นักวิชาการ นักกฎหมาย และอดีต กสทช. จำนวนไม่ต่ำกว่า 15 คน ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ข้อมูลแสดงให้เห็นว่ามีความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ด้านโทรทัศน์ ในยุคหลอมรวม (Media Convergence) ดังนี้

ด้านเชิงเทคโนโลยี มีอยู่ 3 ประเด็น

1) ฉากทัศน์หลังการหมดสัญญาในปี 2572

- กสทช. ยังคงไม่มีแผนที่ชัดเจนในการให้ใบอนุญาตแก่ผู้ประกอบการโทรทัศน์ดิจิทัล จึงทำให้ช่องต่าง ๆ ไม่กล้าลงทุนกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และในขณะเดียวกันก็เตรียมพร้อมที่จะออกอากาศในช่องทางอื่น เช่น ออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันไปพลางก่อน เพื่อป้องกันไม่ให้ธุรกิจหยุดชะงักหากไม่มีการเปิดรับใบอนุญาต หรือ การเปิดให้ขอใบอนุญาตล่าช้าเกินไป

- ผู้ประกอบการและสมาคมวิชาชีพมีความเชื่อมั่นว่าโทรทัศน์ดิจิทัลยังคงอยู่ เนื่องจากเป็นช่องทางหลักของผู้บริโภคในการรับข่าวสาร และเป็นช่องทางที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด จึงมีความจำเป็นในการคงอยู่ของการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ และผู้ชมโดยส่วนใหญ่ของประเทศก็ยังดูรายการผ่านเครื่องรับโทรทัศน์แบบดั้งเดิม

- ช่องทางออนไลน์ หรือ OTT TV เป็นช่องทางที่ผู้ประกอบการทดลองแพร่ภาพและเสียง และเป็นตลาดใหม่ซึ่งมีผู้ชมเฉพาะกลุ่ม ซึ่งการแพร่ภาพและเสียงมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งฟรีทีวีบนเว็บไซต์ รายการ Live สด บนเพจ รายการบน Application ทั้งแบบบอกรับสมาชิกและฟรี หรือช่องบน YouTube แม้ว่าตอนนี้จะมีคนดูรายการผ่านช่องทางนี้มาก แต่ทุกคนก็ยังเชื่อว่าทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินคือสื่อหลัก

ตารางที่ 4.3 สรุปการประชุมเฉพาะกลุ่ม

ครั้งที่	วันที่	สถานที่	จำนวน	กลุ่มเป้าหมาย
1	6 สิงหาคม 2567	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กทม.	23	1. ผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัล 2. ผู้ผลิตรายการ 3. OTT TV/ IP TV
2	7 สิงหาคม 2567	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กทม.	17	1. ผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัล 2. ผู้ผลิตรายการ 3. กลุ่มเปราะบาง 4. สมาคมวิชาชีพสื่อ
3	22 สิงหาคม 2567	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กทม.	19	1. สมาคมวิชาชีพสื่อ 2. ผู้ผลิตรายการ 3. นักข่าว/ สื่อมวลชนทั่วไป
4	23 สิงหาคม 2567	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กทม.	21	1. นักวิชาการ/ นักกฎหมาย 2. อดีต กสทช. 3. สมาคมวิชาชีพสื่อ
5	4 กันยายน 2567	โรงแรมเซ็นจูรี่พาร์ค กทม.	21	1. หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับ กสทช. 2. อดีต กสทช.

2) การเปลี่ยนแปลงหากมีการนำคลื่นความถี่ 3500 MHz มาใช้งาน (C & KU)

- ในปัจจุบันผู้บริโภคดูรายการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมมากที่สุด โดยใช้จานแบบ C-band ซึ่งหาก กสทช. มีแผนจะนำเอาย่านความถี่ 3500 MHz ซึ่งส่งสัญญาณให้กับ C-band ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น ก็จะมีผลให้ประชาชนที่ใช้จานดาวเทียมแบบ C-band รับสัญญาณไม่ได้ ในขณะที่ KU-band นั้นมีความไม่เสถียรในสภาพอากาศที่มีลม ฝน หรือเมฆมาก อีกทั้งอาจมีผลกระทบกับการเตือนภัยของประเทศ ซึ่งปกติกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะใช้คลื่นในย่านความถี่นี้

- ผู้ประกอบการด้านดาวเทียมได้ให้ข้อมูลว่า KU-band ในปัจจุบันมีความเสถียรของสัญญาณไม่แพ้ C-band แล้ว และสามารถปรับเปลี่ยนได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนจาน แต่เปลี่ยนอุปกรณ์บางตัวเพื่อรับสัญญาณ KU-band ได้ เพียงแต่ค่าใช้จ่ายส่วนนี้อาจจะมาก ซึ่งในเรื่องนี้

กสทช. ได้วางแผนให้มีการเปลี่ยนอุปกรณ์เป็นรอบ ๆ หรือค่อย ๆ เปลี่ยน โดยประชาชนอาจต้องเป็นผู้จ่ายค่าอุปกรณ์เอง

3) การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้กับการให้บริการภาษามือ (SL), บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และ บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC)

- กลุ่มเปราะบางสะท้อนให้เห็นว่ารายการที่มีบริการให้บริการภาษามือ (SL), บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และ บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) นั้น ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการทำให้เพราะมีกฎหมายกำหนด แต่ไปออกอากาศในช่วงเวลาดีก ซึ่งเป็นเวลาที่คนปกติไม่ดู

- กลุ่มผู้ประกอบการสะท้อนว่าการทำรายการเพื่อกลุ่มเปราะบางตามข้อกำหนดของ กสทช. นั้น มีค่าใช้จ่ายสูง และถูกบังคับให้ออกอากาศได้ 1 ครั้งและ re-run ไม่เกิน 2 ครั้ง อีกทั้งการนำเอารายการปกติมาทำให้เกิดบริการนั้น ต้องเป็นรายการที่มีตัวละครน้อย เช่น ข่าว หรือสารคดี หากมีตัวละครมาก การขึ้นเสียงบรรยายภาพ หรือคำบรรยายแทนเสียง จะทำไม่ได้เลย

- การนำเอาโปรแกรมหรือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาช่วยเป็นเรื่องดี และหากสามารถติดตั้งที่กล่องรับ หรือช่องสัญญาณ หรือที่สถานีที่ทำการส่งสัญญาณ (MUX) เลยยิ่งดี เพราะจะได้ไม่ต้องใช้อุปกรณ์มากหรือยุ่งยากน้อย ซึ่งในปัจจุบันช่องหลักสถานีที่ทำการส่งสัญญาณ (MUX) มีอยู่ 5 แห่งด้วยกันคือของสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ไทยพีบีเอส ช่อง 9 อสมท. และ NBT ของกรมประชาสัมพันธ์

ด้านเนื้อหา ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นใหญ่ คือ

1) การควบคุมเนื้อหาของ กสทช.

- ผู้ประกอบการเห็นว่า กสทช. ควบคุมเนื้อหาเกินไป และกำหนดไว้ในสัญญาฉบับใบอนุญาตอย่างละเอียด ทำให้ผู้ผลิตพบกับความยากลำบากในการผลิตเนื้อหาที่ถูกต้อง ผู้บริโภค อนุกรรมการด้านเนื้อหาประกอบไปด้วยบุคคลที่ไม่ได้เป็นสื่อ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่กำหนดโดยกฎหมายของ กสทช. และคิดว่าหากอนุกรรมการมีผู้ประกอบการหรือสมาคมวิชาชีพเข้าไปร่วมดูแลด้วยก็จะทำให้การกำกับดูแลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ กสทช. ยืนยันว่าไม่มีการเซ็นเซอร์เนื้อหาจากรายการ แต่ช่องมี กบว ช่อง ซึ่งเซ็นเซอร์ตัวเอง กสทช. จะดูรายการที่ได้รับเรื่องร้องเรียนจากผู้บริโภค ซึ่ง

โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของความรุนแรงในเนื้อหาของข่าว และละคร และหากสื่อทำผิด กสทช. ก็จะส่งให้สมาคมวิชาชีพลงโทษ

- สมาคมวิชาชีพสะท้อนว่าสมาคมวิชาชีพมีบันทึกข้อตกลง (MOU) กับ กสทช. ว่าหากมีเรื่องร้องเรียนที่ผ่านเข้ามา กสทช. จะต้องส่งมายังสมาคมวิชาชีพพิจารณา แต่ปรากฏว่า กสทช. ส่งมาน้อยมาก และ กสทช. ก็ตัดสินใจไปแล้วเรียบร้อย

- การควบคุมที่มากเกินไปของ กสทช. มีส่วนทำให้ผู้ผลิตหันไปผลิตรายการบนช่องทางออนไลน์แทน เนื่องจาก กสทช. ไม่มีกฎหมายให้ควบคุม และสมาคมวิชาชีพอยากให้ กสทช. ปรับเปลี่ยนบทบาทจากควบคุม หรือกำกับดูแล เป็นส่งเสริม สนับสนุนแทน

- นโยบาย National Streaming Platform และแผนการกำกับดูแล ผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ของ กสทช. แบบ Light Touch ประเด็นนี้ยังไม่ได้มีข้อสรุปที่ตายตัว แต่มีแนวโน้มว่าจะเป็นการกำกับทางอ้อม เช่น ใช้ระบบภาษี หรือการจัดจั้งการดำเนินงาน

2) จรรยาบรรณสื่อ

- กสทช. มีหน้าที่ในการส่งเสริมให้สมาคมวิชาชีพสื่อมีจรรยาบรรณ (Code of Conduct) แต่อย่างไรก็ดี การควบคุมของสมาคมวิชาชีพสื่อให้ทุกคนที่เป็นสื่อมีจรรยาบรรณ ทำได้ยาก เนื่องจากในปัจจุบัน คนที่ไม่ได้เรียนหรือเป็นสื่อมวลชนอาชีพ ก็สามารถเป็นสื่อได้ เนื่องจากเทคโนโลยีหาง่าย ทุกคนก็เป็นสื่อได้ หากรู้วิธีการ

- การแข่งขันที่สูงของช่อง ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ต้องลดคุณภาพลง เพื่อให้มีผู้ชมเข้ามาชม จะได้เกิดรายได้เลี้ยงองค์กรได้

3) การผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มของสื่อตาม มาตรา 27(18) พรบ. กสทช.

- กสทช. มีหน้าที่สนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มของสื่อ ซึ่งเรื่องนี้มีการพูดกันมานาน และมีความพยายามที่จะให้เกิดกฎหมายที่ทำให้การรวมกลุ่มของสื่อเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันร่างประกาศการรวมกลุ่มของสื่อได้ผ่านที่ประชุม กสทช. แล้ว และจะมีผลบังคับใช้หลังวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- สื่อเห็นว่า กสทช. ควรสนับสนุนโดยใช้กองทุน มาเพื่อให้เกิดการรวมกลุ่ม และกำกับดูแลกันเองของสื่อมวลชน หากแต่ว่า กสทช. ยังมีกฎหมายที่กำหนดเกณฑ์การใช้เงินเพื่อประโยชน์ดังกล่าว

ด้านเชิงเศรษฐกิจ ประกอบไปด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ

1) การวัดเรตติ้ง

- ปัจจุบันมีการวัดเรตติ้ง โดยใช้ของบริษัท Nielsen ซึ่งผู้รับใบอนุญาตส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย และมองว่าจ่ายแพงเกินไปกับข้อมูลที่มีข้อกังขาว่าได้มาอย่างไร และในปัจจุบันรายการที่อยู่บนช่องทางออนไลน์วัดเรตติ้งที่จำนวนผู้ชม (View) ผู้กดไลค์ (Like) และจำนวนครั้งที่แชร์ (Share) ซึ่งมองเห็นชัดเจนกว่าการวัดเรตติ้งแบบดั้งเดิม ในขณะที่ กสทช. มีแผนที่จะซื้อข้อมูลจากบริษัท Nielsen ในปีหน้า

2) ประเด็นการรับใบอนุญาตหลังปี 2572

- รัฐอาจได้เงินจำนวนมากจากการรับใบอนุญาตก็จริง แต่พบว่าการแข่งขันที่สูงมากในแต่ละช่องทำให้ช่องขาดทุน เนื่องจากไม่สามารถผลิตรายการได้เพียงพอ ส่งผลให้ต้องมีการวนรายการ และคนดูเบื่อหน่าย เลิกดูช่องนั้นไปเอง ดังนั้นการรับใบอนุญาตใหม่จึงควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ในมุมมองของผู้ประกอบการ ไม่อย่างนั้นจะไม่มีช่องใดเข้ามารับใบอนุญาต และการขาดทุนของช่อง ทำให้ต้องมีการปลดพนักงานและปรับโครงสร้างองค์กรเพื่อรักษาสถานะของตนในตลาด ซึ่งในหลายปีที่ผ่านมาพบว่ามีการปลดพนักงานเป็นจำนวนมาก และบางช่องก็ต้องยุติการออกอากาศภาคพื้นดินไป

3) ประสิทธิภาพในการใช้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ของ กสทช.

- สมาคมวิชาชีพสื่อมองว่ายังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากกองทุนนี้เท่าที่ควร และกสทช. ควรวางระเบียบ กฎเกณฑ์ในการใช้ เพื่อพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสื่อมวลชนให้ดีขึ้น

4.2.1.4 ผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing)

การประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะจัดขึ้น 2 ครั้ง ที่ภาคเหนือ 1 ครั้ง และกรุงเทพมหานคร 1 ครั้ง โดยมีกลุ่มประชาชนทั่วไป 4 ช่วงวัย (ผู้สูงวัย อายุ 60 ปีขึ้นไป Gen X, Gen Y และ Gen Z) จำนวนไม่น้อยกว่า 120 คน เข้าร่วม ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สรุปการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ

ครั้งที่	วันที่จัดงาน	สถานที่จัดงาน	จำนวน	กลุ่มเป้าหมาย
1	20 กันยายน 2567	โรงแรมแคนทารีฮิล เชียงใหม่	121	ประชาชนทั่วไปแบ่งตาม กลุ่ม อายุ Gen X, Gen Y, Gen Z และ Baby Boomer นักวิชาการ และผู้ประกอบการทีวี ดิจิทัล
2	26 กันยายน 2567	โรงแรมอวานี รัชดา กทม.	121	ประชาชนทั่วไปแบ่งตาม กลุ่ม อายุ Gen X, Gen Y, Gen Z และ Baby Boomer

โดยผลของการรับฟังความคิดเห็นสรุปได้ ดังนี้

1) การรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ที่เชียงใหม่ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2567 โดยประชาชนทุกช่วงวัยมีความเห็นตรงกันว่าทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน ที่ใช้เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ยังคงดำรงอยู่ และเป็นสิ่งจำเป็น และแม้ว่า กสทช. จะนำเอาคลื่นความถี่ 3500 MHz ไปใช้อย่างอื่น และทำให้ต้องมีการเปลี่ยนอุปกรณ์บางอย่างเพื่อให้เครื่องรับโทรทัศน์ยังสามารถรับสัญญาณได้ ก็ยังเป็นสิ่งที่ประชาชนยอมรับได้ แต่ประชาชนสะท้อนว่ารัฐควรที่จะเป็นผู้นำอุปกรณ์มาเปลี่ยน และไม่ควรเป็นภาระของประชาชนที่ต้องจ่ายค่าอุปกรณ์ แต่ถ้าหากต้องจ่ายจริง ๆ ประชาชนยอมรับค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 300 บาท ประชาชนโดยทั่วไปมีความเห็นว่าคุณภาพของสื่อโดยภาพรวมควรปรับปรุง โดย กสทช. ควรมีบทบาทมากขึ้นในการกำกับดูแล และสนับสนุนให้เกิดรายการที่มีคุณภาพ ควรเพิ่มสัดส่วนของรายการที่มีสาระ ด้วยการใช้เงินจากกองทุนฯ มาสนับสนุน และประชาชนคิดว่าหากมีการรวมกลุ่มกันขององค์กรวิชาชีพเพื่อกำกับดูแลกันเองแล้ว คุณภาพของสื่อโดยรวมน่าจะดีขึ้น ประชาชนโดยส่วนใหญ่ไม่ค่อยทราบว่า กสทช. มีบทบาทต่อกิจการโทรทัศน์อย่างไรบ้าง และไม่ทราบว่าหากมีปัญหาในการรับชมควรจะไปแจ้งไปที่ใด

รูปที่ 4.15 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 1 จ. เชียงใหม่

2) ผลการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ (Public Hearing) ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567 พบว่าประชาชนในกลุ่ม Gen X และ Baby Boomer เห็นว่าการรับสัญญาณโทรทัศน์ด้วยเครื่องรับโทรทัศน์ยังเป็นสิ่งจำเป็น กลุ่มตัวอย่างโดยมากมีเครื่องรับโทรทัศน์ที่ยังเชื่อมต่อกับกล่องทีวีดิจิทัล และใช้ควบคู่กับจานดาวเทียม ในกลุ่มนี้ยินดีจ่ายค่าอุปกรณ์ที่ต้องนำมาเปลี่ยนให้จานดาวเทียมเดิมสามารถรับสัญญาณโทรทัศน์ได้ ในราคาไม่เกิน 1,000 บาท แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างมีความคิดว่ารัฐควรเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนนี้ ส่วนประชาชนในกลุ่ม Gen Y และ Gen Z เห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์แล้ว เนื่องจากปัจจุบันดูรายการโทรทัศน์จากอุปกรณ์อื่น เช่น โทรศัพท์มือถือ หรือแท็บเล็ต อยู่แล้ว นอกจากนี้ประชาชนยังเสนอรูปแบบของการได้มาของรายการเด็กหรือรายการคุณภาพอื่น ๆ โดยให้แต่ละช่องผลิตแล้วนำมาออกอากาศในช่องที่เป็นส่วนกลาง ก็จะทำให้ได้รายการคุณภาพสำหรับเด็ก และกลุ่มเปราะบางมากขึ้น อีกทั้งจะลดภาระค่าใช้จ่ายของแต่ละช่องลง

ประชาชนทราบบทบาทของ กสทช. อยู่บ้าง แต่ไม่ทราบช่องทางการร้องเรียน และไม่มั่นใจว่าร้องเรียนแล้ว คุณภาพของสื่อจะได้รับการปรับปรุงหรือไม่

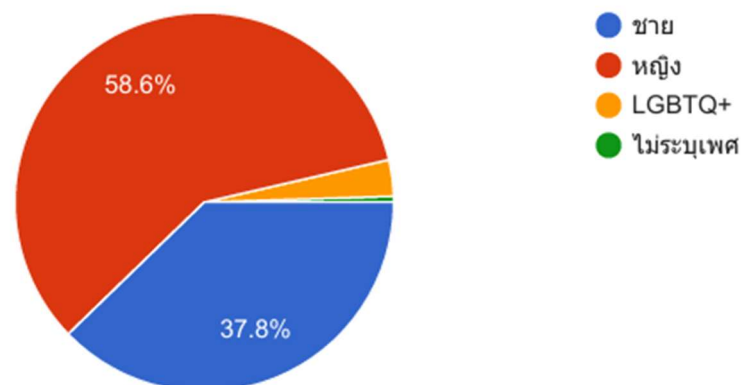

รูปที่ 4.16 ภาพหมู่หลังพิธีเปิดการรับฟังความคิดเห็นครั้งที่ 2 ณ กรุงเทพมหานคร

4.2.1.5 เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

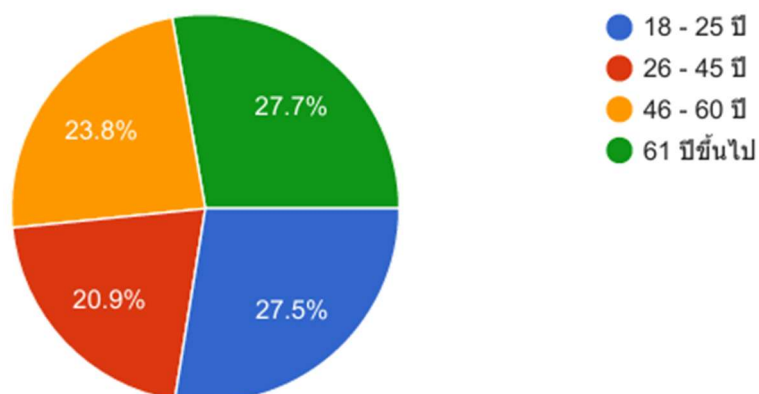
ผลจากการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,388 คน โดยแบ่งตามช่วงอายุ และการเลือกใช้สื่อของประชาชน ที่มีผลต่อการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบายที่สำคัญของ กสทช. ในด้านกิจการโทรทัศน์โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็น ชายร้อยละ 37.8% หญิง ร้อยละ 58.6 LGBT+ ร้อยละ 3.1 และไม่ระบุเพศ ร้อยละ 0.5

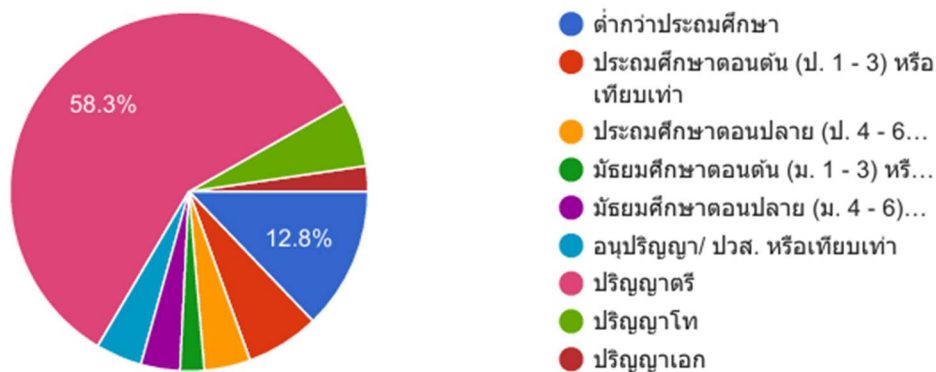
รูปที่ 4.17 สัดส่วนเพศภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงอายุ 18 - 25 ปี ร้อยละ 27.5 ช่วงอายุ 26-45 ร้อยละ 20.9 ช่วงอายุ 46 - 60 ปี ร้อยละ 23.8 และช่วงอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 27.7

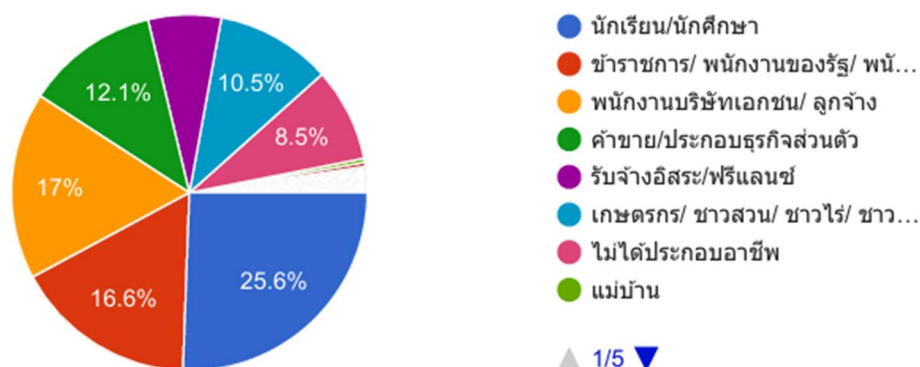
รูปที่ 4.18 สัดส่วนช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 58.3 รองลงมา มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา ร้อยละ 12.8% ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-3) หรือเทียบเท่า ร้อยละ 6.6 ระดับปริญญาโท ร้อยละ 5.9 อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 4.2 และ ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 4-6)/ ปวช. หรือเทียบเท่า ร้อยละ 3.5

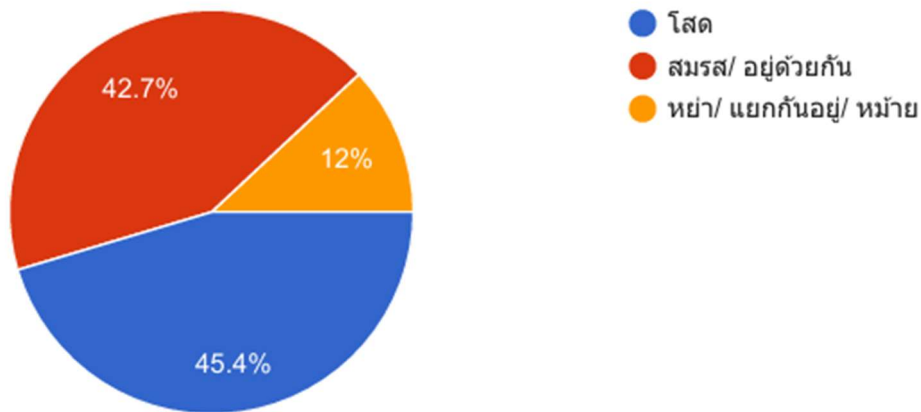
รูปที่ 4.19 สัดส่วนการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25.6 เป็นนักเรียน/นักศึกษา ร้อยละ 17 เป็นพนักงานบริษัทเอกชน/ลูกจ้าง ร้อยละ 16.6 เป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 12.1 ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 10.5 เป็นเกษตรกร/ชาวสวน/ชาวไร่/ชาวประมง ที่เหลือไม่ได้ประกอบอาชีพ รับจ้างอิสระ/ฟรีแลนซ์ และอื่น ๆ ตามลำดับ

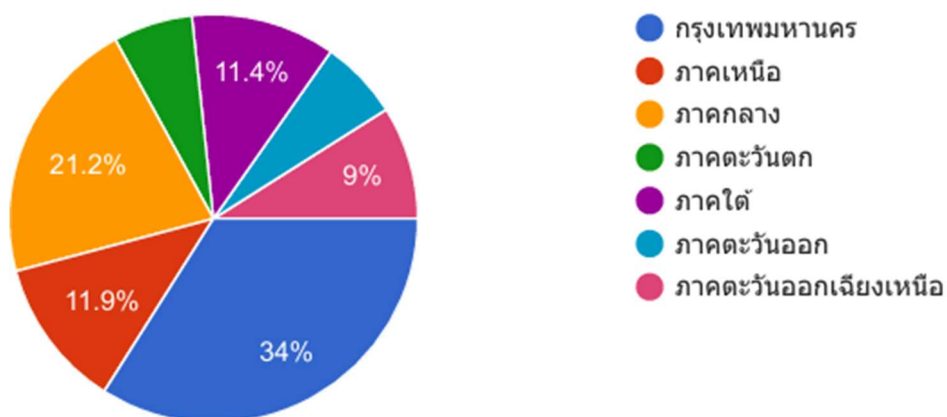
รูปที่ 4.20 สัดส่วนอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งมีสถานะโสด ร้อยละ 45.4 ระบุสถานภาพ สมรส/อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 42.7 หย่า/แยกกันอยู่/หม้าย ร้อยละ 12

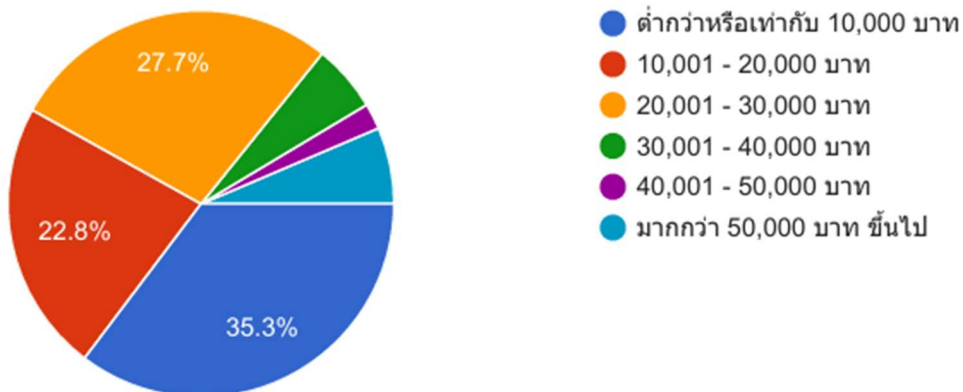
รูปที่ 4.21 สัดส่วนสถานภาพการสมรสของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 34 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 21.2 อยู่ภาคกลาง ร้อยละ 11.9 อยู่ภาคเหนือ ร้อยละ 11.4 มีภูมิลำเนาในภาคใต้ ร้อยละ 9 อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 6.3 อยู่ภาคตะวันออก และ ร้อยละ 6.3 อยู่ภาคตะวันตก

รูปที่ 4.22 สัดส่วนภูมิลำเนาของกลุ่มตัวอย่าง

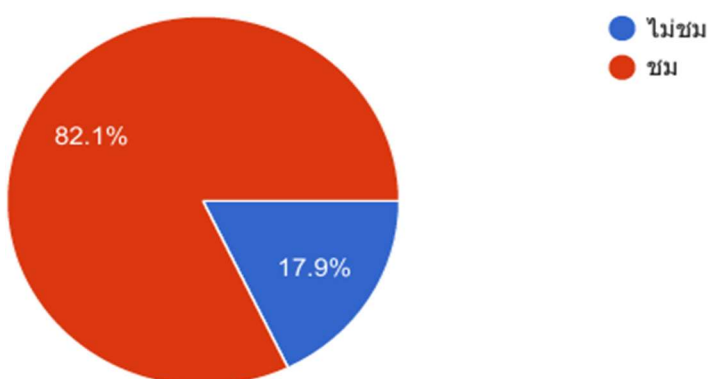
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.3 มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 27.7 รายได้อยู่ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท ร้อยละ 22.8 รายได้อยู่ในช่วง 10,001 - 20,000 บาท ร้อยละ 6.4 รายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 5.6 รายได้อยู่ในช่วง 30,001 - 40,000 บาท และร้อยละ 2.2 รายได้ในช่วง 40,001 - 50,000 บาท

รูปที่ 4.23 แสดงสัดส่วนรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

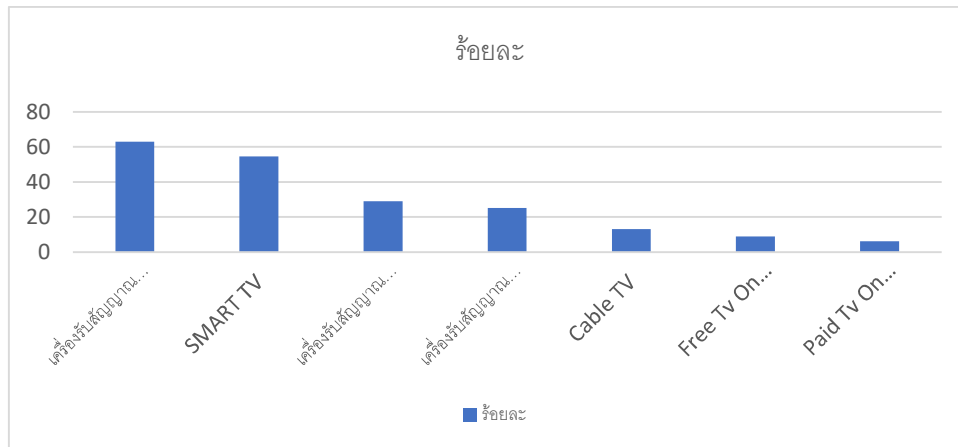
2) พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์

ในกลุ่มตัวอย่าง 1,388 คน พบว่ามีผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1,140 คน หรือ ร้อยละ 82.1

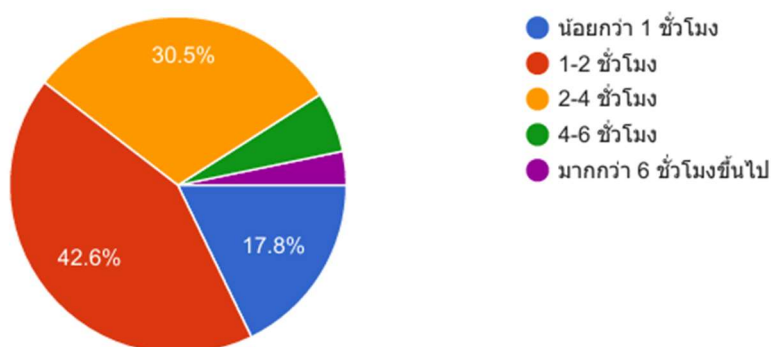
รูปที่ 4.24 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์

เมื่อแยกอุปกรณ์พบว่าผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ยังคงชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ระบบดิจิทัล (ร้อยละ 63) รองลงมาเป็น Smart TV (ร้อยละ 54.6) และเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม (ร้อยละ 29) เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก (ร้อยละ 25.1) นอกจากนี้ยังมีการชมรายการโทรทัศน์ผ่านเคเบิลทีวี TV On-Demand แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายและเสียค่าสมาชิก

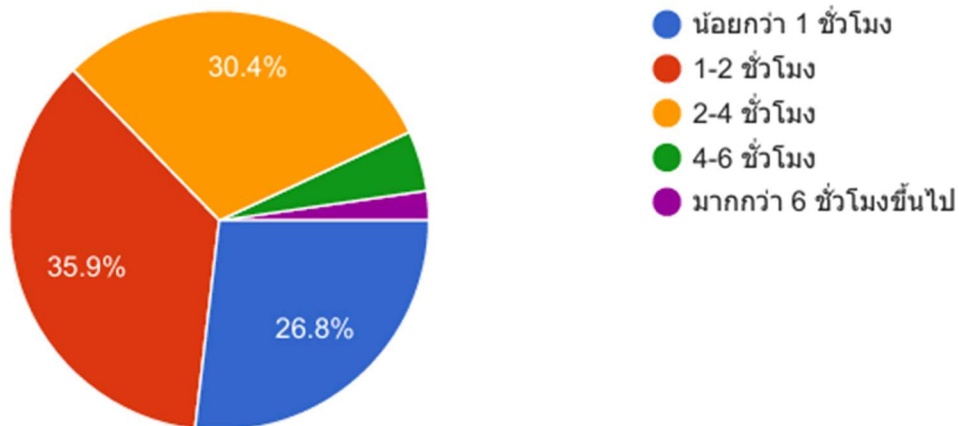
รูปที่ 4.25 วิธีการรับสัญญาณโทรทัศน์

ในเวลา 1 วัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ชมรายการโทรทัศน์ ชมรายการโทรทัศน์ 1-2 ชั่วโมง ร้อยละ 42.6 ชมรายการโทรทัศน์ 2-4 ชั่วโมง ร้อยละ 30.5 มีการชมรายการโทรทัศน์น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 17.8 ชมรายการโทรทัศน์ 4-6 ชั่วโมง ร้อยละ 5.8 และ ชมรายการโทรทัศน์มากกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไป ร้อยละ 3.2

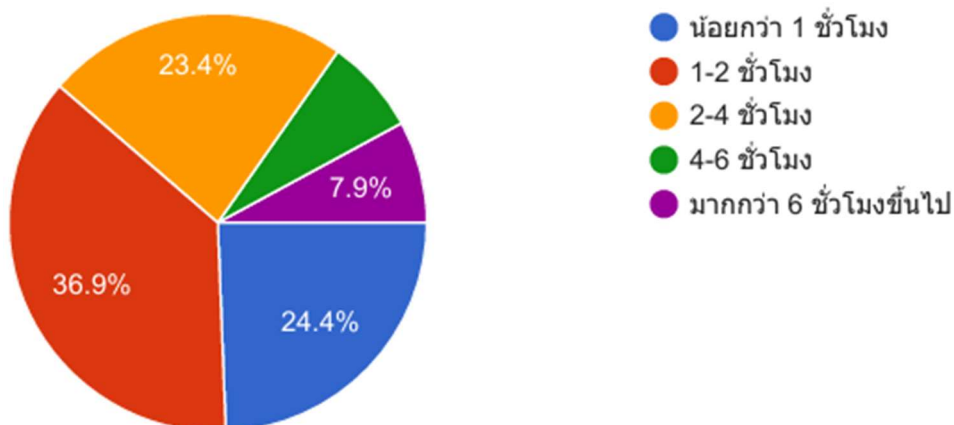
รูปที่ 4.26 ระยะเวลาในการชมรายการโทรทัศน์

การสำรวจยังพบว่าผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ร้อยละ 35.9 ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง ร้อยละ 30.4 ใช้เวลา 2 – 4 ชั่วโมง ร้อยละ 26.8 ใช้เวลาน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 4.6 ใช้เวลา 4-6 ชั่วโมง ร้อยละ 2.3 ใช้เวลามากกว่า 6 ชั่วโมงในการชมรายการโทรทัศน์

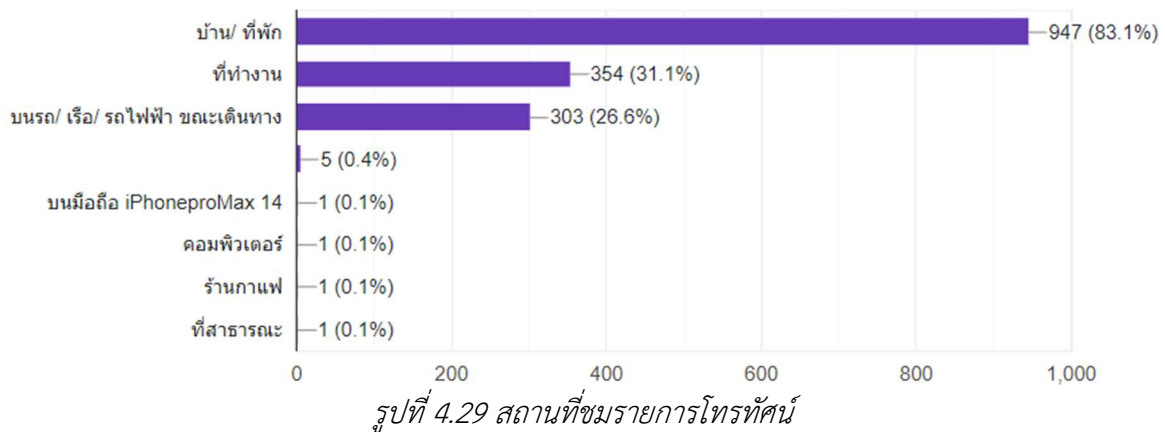
รูปที่ 4.27 ระยะเวลาชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่ไม่ใช่เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ ร้อยละ 36.9 ใช้เวลา 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 24 ใช้เวลาน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 23.4 ใช้เวลา 2 – 4 ชั่วโมง ร้อยละ 7.9 ใช้เวลามากกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไป และร้อยละ 7.4 ใช้เวลาระหว่าง 4-6 ชั่วโมง

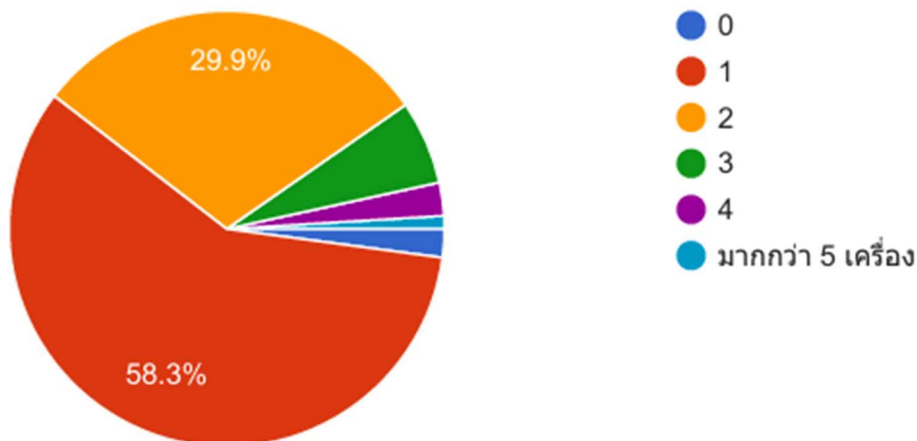

รูปที่ 4.28 ระยะเวลาชมรายการโทรทัศน์ด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นที่ไม่ใช่ TV

กลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ ร้อยละ 83.1 ชมรายการโทรทัศน์ที่บ้าน มีร้อยละ 31.1 ชมรายการโทรทัศน์ที่ทำงาน และร้อยละ 26.6 ชมรายการโทรทัศน์ขณะเดินทาง

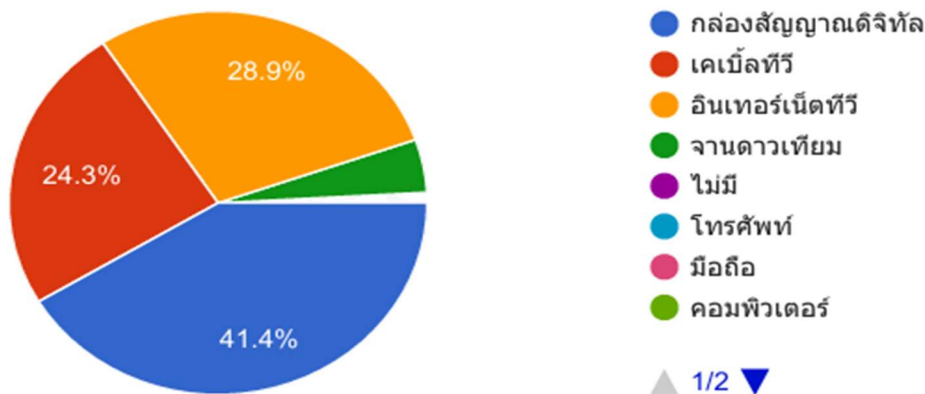

ผลการสำรวจยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ยังชมรายการโทรทัศน์ ร้อยละ 58.3 มีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ 1 เครื่อง ร้อยละ 29.9 มีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ 2 เครื่อง ร้อยละ 6.2 มีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ 3 เครื่อง ร้อยละ 2.5 มีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ 4 เครื่อง ร้อยละ 2.1 ไม่มีเครื่องรับโทรทัศน์ และร้อยละ 1 มีเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์มากกว่า 5 เครื่อง

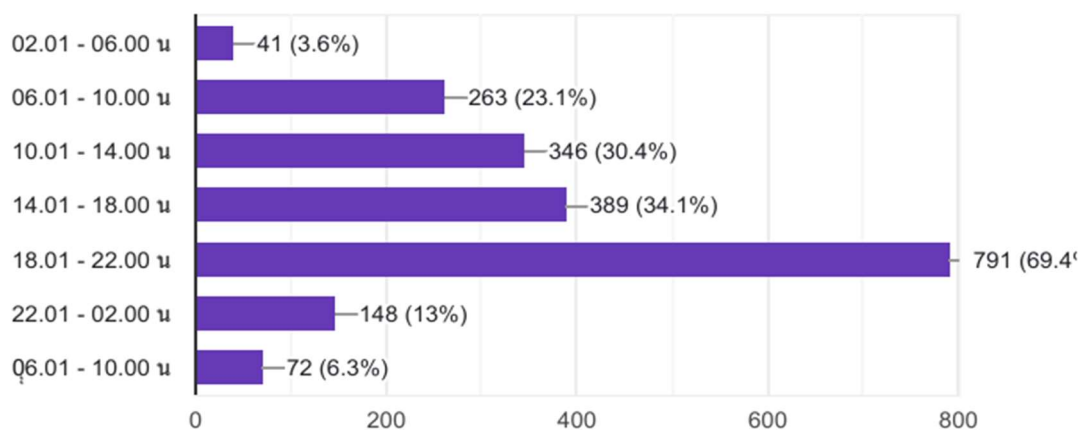
รูปที่ 4.30 จำนวนเครื่องรับโทรทัศน์ที่ผู้ชมรายการโทรทัศน์มีที่บ้าน

ผลการสำรวจแสดงให้เห็นว่า เครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างมี รับสัญญาณร้อยละ 41.4 ผ่านกล่องสัญญาณดิจิทัล ร้อยละ 28.9 ผ่านอินเทอร์เน็ตทีวี และร้อยละ 24.3 ผ่านเคเบิลทีวี และ ร้อยละ 4.5 ผ่านจานดาวเทียม

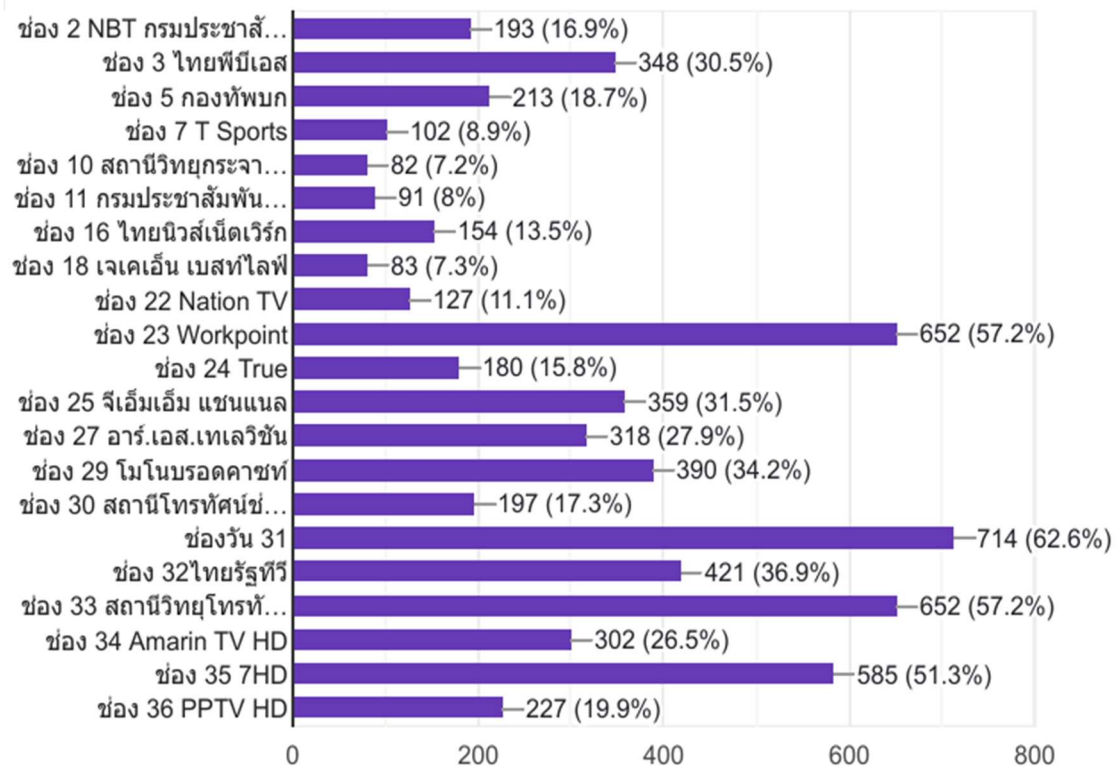
รูปที่ 4.31 วิธีรับสัญญาณโทรทัศน์

เวลาที่กลุ่มตัวอย่างชมรายการโทรทัศน์มากที่สุดคือช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น รองลงมาคือ ช่วงเวลา 14.01 – 18.00 น ตามด้วยช่วงเวลา 10.01 – 14.00 น. และ ช่วงเวลา 06.00 – 10.00 น. ตามลำดับ

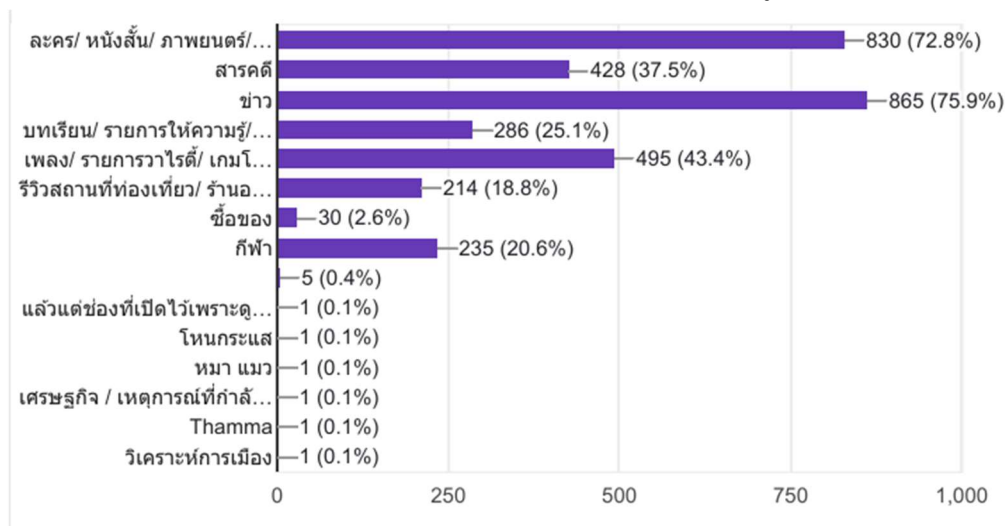
รูปที่ 4.32 ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างรับชมรายการโทรทัศน์ผ่าน TV

การสำรวจพบว่าผู้ที่ชมรายการโทรทัศน์ รับชมรายการผ่านช่องทางทีวีดิจิทัล โดยร้อยละ 62.6 ชม ช่องวัน 31 ร้อยละ 57.2 ชมช่อง 23 Workpoint และ ชมช่อง 33 หรือ ช่อง 3 ตามด้วย ร้อยละ 51.3 ชมช่อง 7HD (35) และชมช่องอื่น ๆ ดังแสดงในรูปที่ 4.33

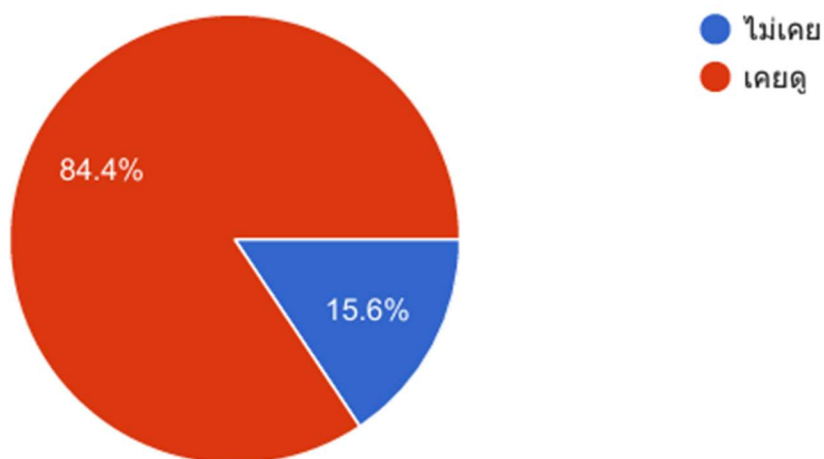
รูปที่ 4.33 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์ผ่านช่องทางดิจิทัล

กลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.9 ชมข่าว ร้อยละ 72.8 ชมละคร/หนังสั้น/ภาพยนตร์/การ์ตูน รองลงมา ร้อยละ 43.4 ชมรายการเพลง/วาไรตี้/เกมโชว์/Talk Show ร้อยละ 37.5 ชมสารคดี และร้อยละ 20.6 ชมกีฬา รายละเอียดของการชมรายการโทรทัศน์แสดงในรูปข้างล่างนี้

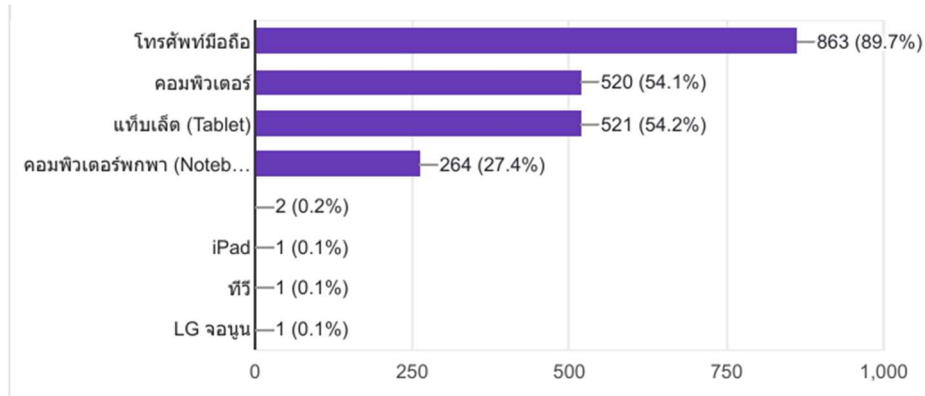
รูปที่ 4.34 พฤติกรรมการชมรายการโทรทัศน์รายการประเภทต่าง ๆ

ในกลุ่มผู้ที่ดูรายการโทรทัศน์ผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ พบว่าร้อยละ 84.4 ดูรายการโทรทัศน์ผ่านช่องทางอื่น ๆ ด้วย

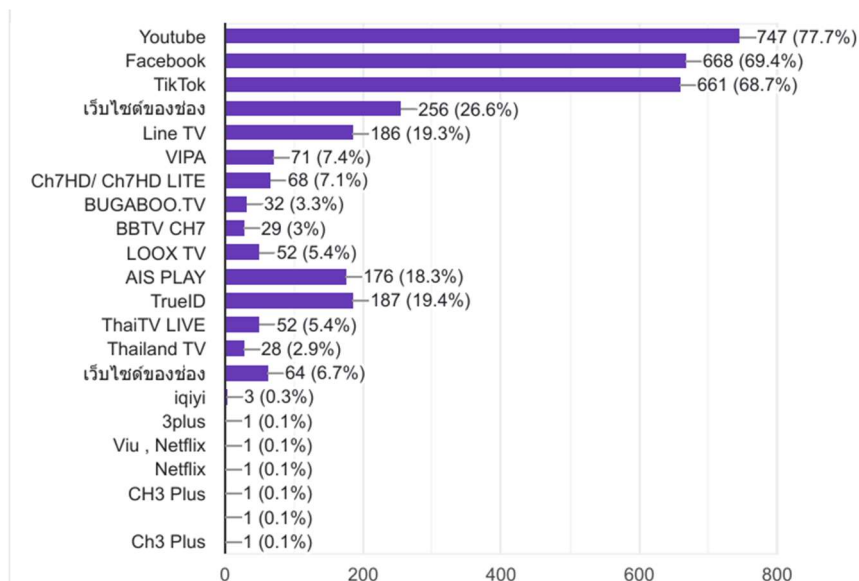
รูปที่ 4.35 ผู้ชมรายการโทรทัศน์ที่ใช้ช่องทางอื่น ๆ ควบคู่กับการดูทีวี

โดยร้อยละ 89.7 เคยดูรายการโทรทัศน์ผ่านโทรศัพท์มือถือ รองลงมาเป็นคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์พกพา

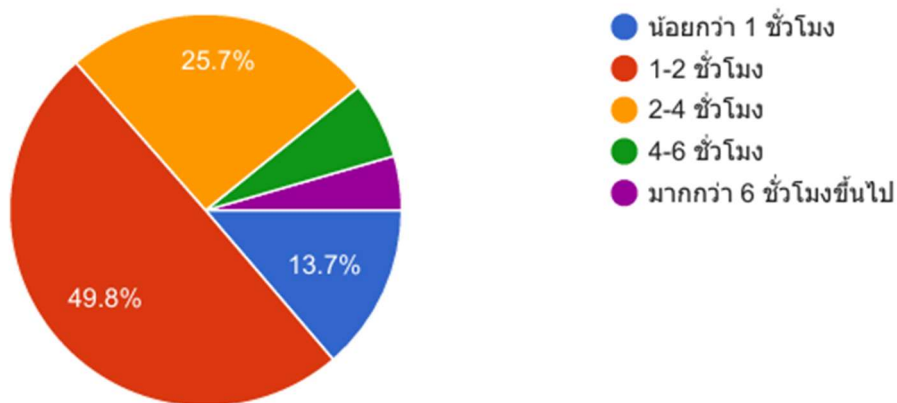
รูปที่ 4.36 อุปกรณ์ที่ใช้ดูรายการโทรทัศน์

สำหรับ Application ฟรี ยอดนิยมที่กลุ่มตัวอย่างใช้ชมรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ คือ YouTube รองลงมาคือ Facebook และ TikTok สำหรับ Application ฟรีอื่น ๆ มีการใช้บ้างดังแสดงในรูปที่ 4.37

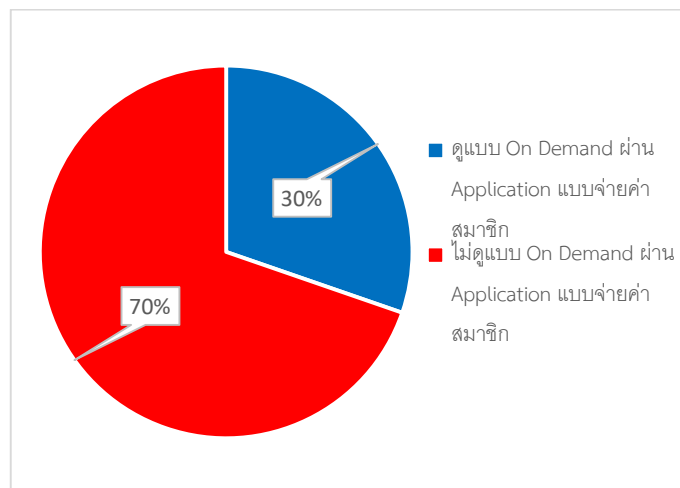
รูปที่ 4.37 Application ฟรีที่ใช้ชมรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand)

ในกลุ่มผู้ใช้ Application ฟรีที่ใช้ชมรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand) พบว่าร้อยละ 49.8 ชมรายการโทรทัศน์ 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 25.7 ชม 2 – 4 ชั่วโมง ร้อยละ 13.7 ชม น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 6.3 ชมระหว่าง 4 – 6 ชั่วโมง และร้อยละ 4.5 ชมมากกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไป

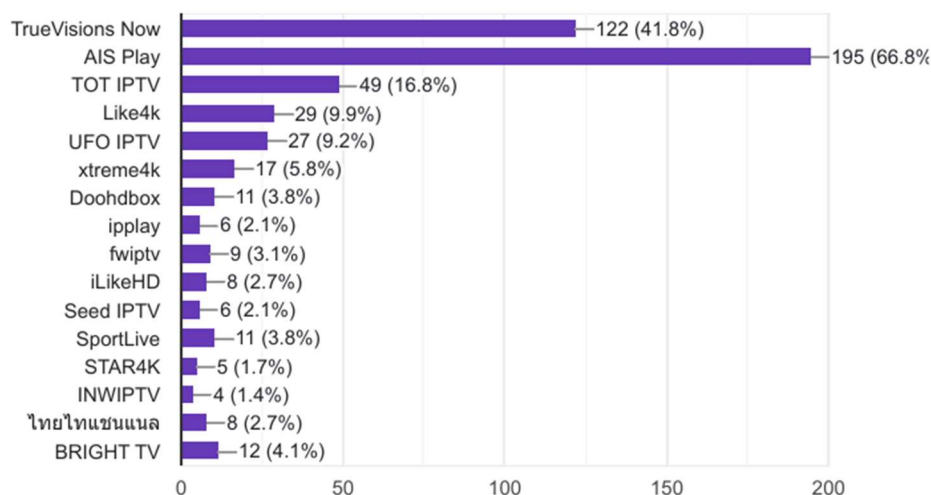
รูปที่ 4.38 ระยะเวลาที่ดูรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand)

กลุ่มตัวอย่างที่ดูรายการโทรทัศน์แบบตามความต้องการ (On Demand) โดยใช้ Application ฟรี ร้อยละ 69.7 ไม่ดูรายการโทรทัศน์ผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก ในขณะที่ร้อยละ 30.3 ดูรายการโทรทัศน์ผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิกด้วย

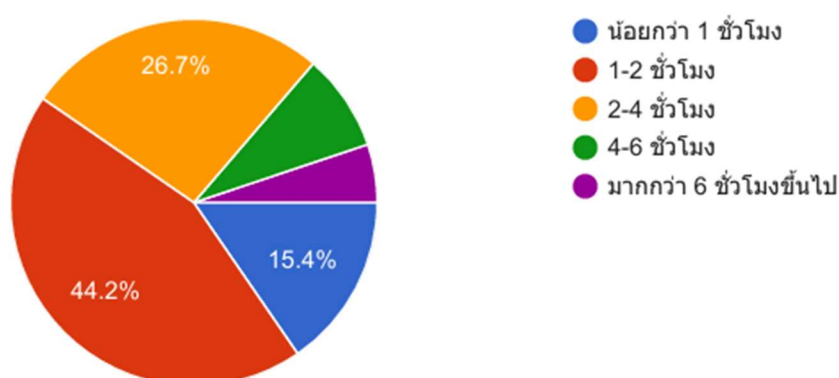
รูปที่ 4.39 กลุ่มที่ตัวอย่างที่ดูรายการโทรทัศน์ผ่าน Application ฟรีและเสียค่าสมาชิก

การสำรวจพบว่ามียุุ่มตัวอย่างที่ดูรายการโทรทัศน์ ใน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก นิยมใช้ Application ของ AIS Play มากที่สุด คือ ร้อยละ 66.8 รองลงมาคือ TrueVisions Now ร้อยละ 41.8 นอกจากนี้ยังใช้ Application ทั้งที่เป็น Application ไทยและต่างประเทศ อื่น ๆ อีก ดังแสดงในรูปที่ 4.40

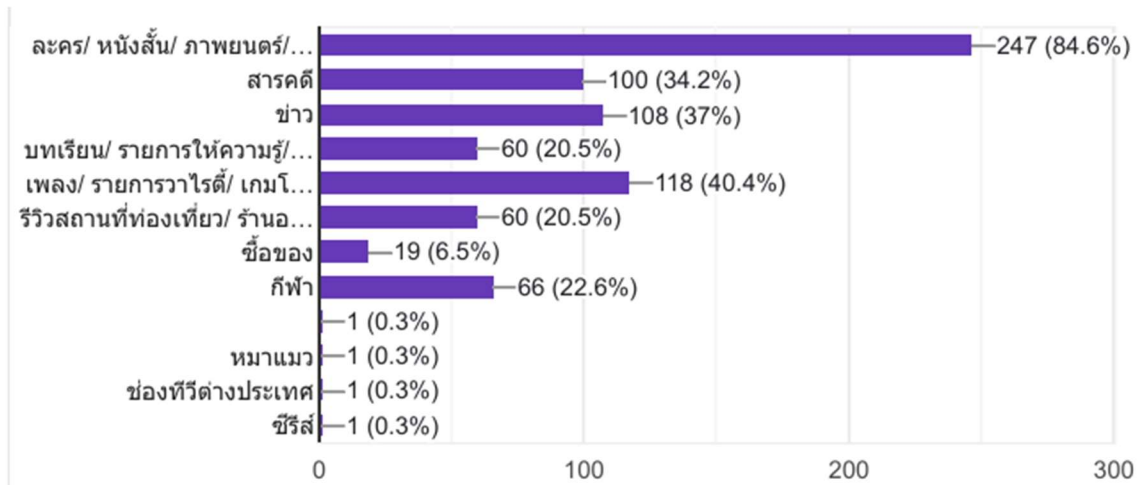
รูปที่ 4.40 แสดงการใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิกในการชมรายการโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิก ร้อยละ 44.2 ชมรายการโทรทัศน์ 1 – 2 ชั่วโมง ต่อวัน ร้อยละ 26.7 ใช้เวลา 2 – 4 ชั่วโมง ต่อวัน ร้อยละ 15.4 ใช้เวลาน้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 8.6 ใช้เวลา 4 – 6 ชั่วโมง และร้อยละ 5.1 ใช้เวลามากกว่า 6 ชั่วโมงขึ้นไป

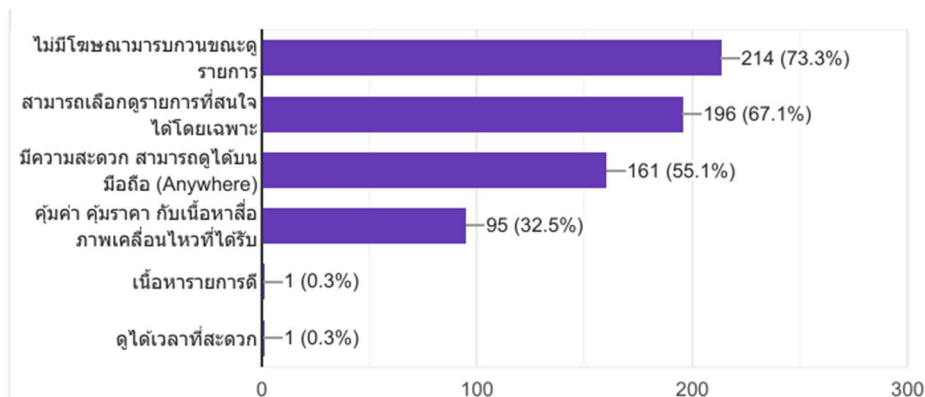
รูปที่ 4.41 การใช้เวลาใน 1 วันที่ใช้ชมรายการโทรทัศน์ ผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก

โดยร้อยละ 84.6 ของกลุ่มตัวอย่างที่ชมรายการโทรทัศน์ผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก ชมเนื้อหาที่เป็นละคร/หนังสือ/ภาพยนตร์/การ์ตูน รองลงมาร้อยละ 40.4 ชมรายการเพลง/วาไรตี้/เกมโชว์/Talk show ข่าว สารคดี และกีฬา ตามด้วยข่าว และสารคดี

รูปที่ 4.42 ประเภทเนื้อหาที่ชมทาง Application แบบจ่ายค่าสมาชิก

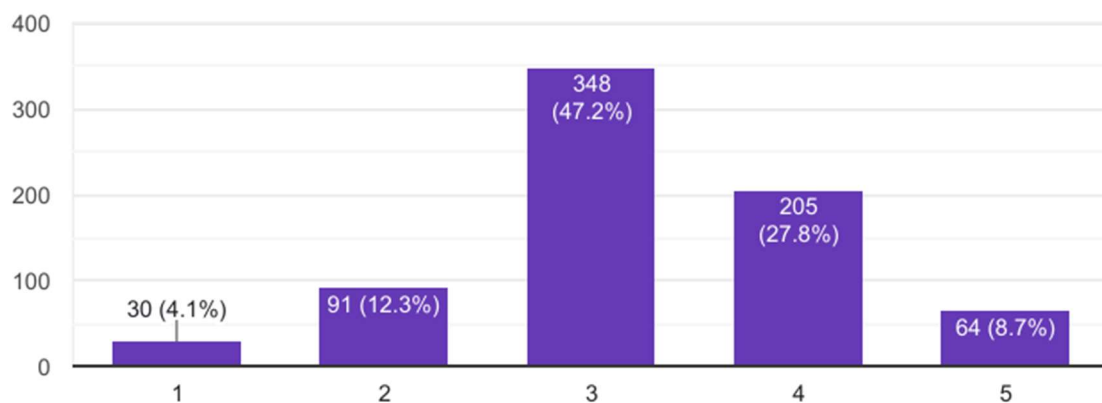
เหตุผลหลักที่กลุ่มตัวอย่างดูรายการโทรทัศน์ดังกล่าวผ่าน Application แบบจ่ายค่าสมาชิก เนื่องจาก ไม่มีโฆษณามารบกวน เป็นอันดับแรก (ร้อยละ 73.3) รองลงมาคือ สามารถเลือกดูรายการที่สนใจได้โดยเฉพาะ (ร้อยละ 67.1) มีความสะดวก สามารถดูได้บนมือถือ (Anywhere) (ร้อยละ 55.1) และคุ้มค่า คุ้มราคากับเนื้อหาที่ได้รับ (ร้อยละ 32.5) ตามลำดับ

รูปที่ 4.43 เหตุผลในการใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิก

สำหรับปัญหาที่พบในการใช้ Application แบบจ่ายค่าสมาชิก ที่กลุ่มตัวอย่างสะท้อนคือ อัตราค่าบริการที่แพงขึ้นเรื่อย ๆ คุณภาพของสัญญาณขึ้นกับความแรงของอินเทอร์เน็ต ซึ่งถ้าอินเทอร์เน็ตมี Bandwidth ไม่เพียงพอจะทำให้ภาพค้าง เสียงหาย หรือหลุด หรือภาพกระตุกได้ และบางคนพบว่าเมื่อสมัครสมาชิกแล้วใช้ไม่คุ้มเพราะไม่ค่อยมีเวลาเข้าไปดู จะยกเลิกก็ยุ่งยาก บางคนก็ลืมนัดอายุทำให้การบริการหยุดชะงักได้ นอกจากนี้บางคนสะท้อนว่ารายการใหม่นี้น้อยเกินไป หรือมีโฆษณาบางอย่างแฝงมา

3) คุณภาพของรายการโทรทัศน์ ในส่วนนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.2 มีความเห็นว่าคุณภาพโดยรวมของรายการโทรทัศน์อยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ร้อยละ 27.8 มีความเห็นว่าคุณภาพโดยรวมของรายการโทรทัศน์อยู่ในระดับดี

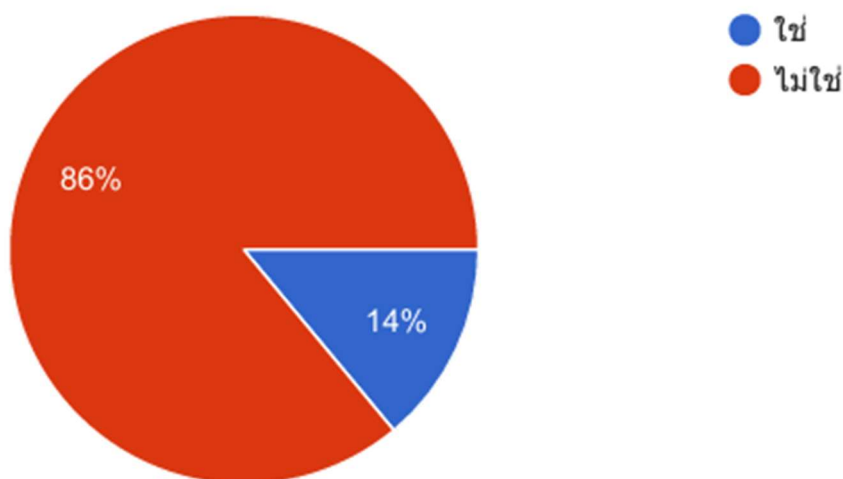

รูปที่ 4.44 คุณภาพโดยรวมของรายการโทรทัศน์

กลุ่มตัวอย่างยังแสดงความคิดเห็นว่า ในปัจจุบันสามารถพบเจอรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาวนซ้ำ ๆ เนื้อหาเท็จหรือเกินจริง มีความรุนแรง มีภาพการกระทำผิดกฎหมาย มีการจู่โจมหรือล่อลวงให้เสียหาย หรือมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อที่ไม่เป็นไปตามหลักศาสนา อยู่เป็นประจำ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.8 มีความคิดเห็นว่า กสทช. ควรเป็นเจ้าภาพในการแก้ไขปัญหาคุณภาพด้านเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ ในขณะที่ ร้อยละ 71.1 คิดว่าผู้ผลิตรายการควรเป็นเจ้าภาพในการแก้ปัญหา ร้อยละ 25.7 คิดว่ากรมประชาสัมพันธ์ควรเข้ามามีบทบาทในการแก้ปัญหา ในขณะที่ ร้อยละ 29.4 คิดว่าผู้ชมควรเป็นเจ้าภาพในการแก้ปัญหา

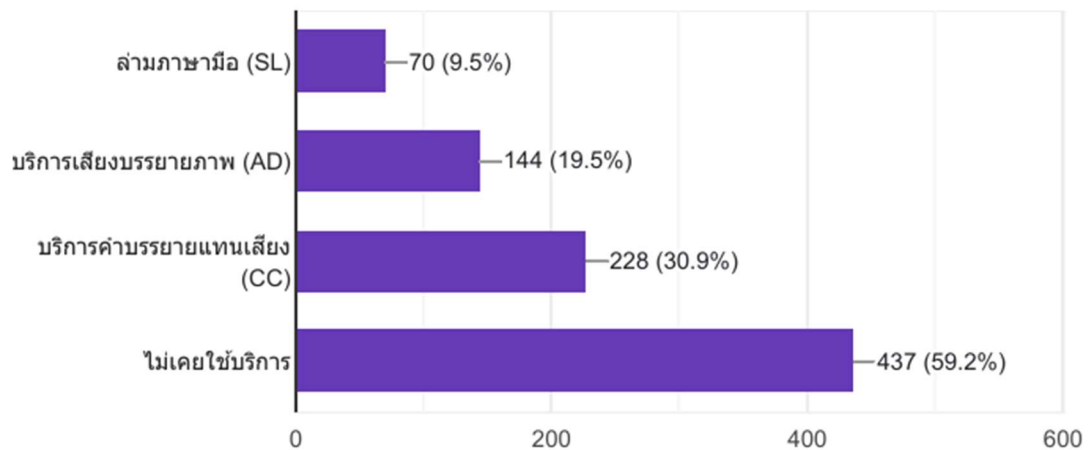
สำหรับวิธีการแก้ไขคุณภาพด้านเนื้อหาของรายการโทรทัศน์ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่หลากหลาย หลายคนมีความเห็นว่าควรมีการกำกับดูแลเนื้อหามากกว่านี้ โดยอาจตั้งเป็นอนุกรรมการเข้ามาดูแลเหมือนอย่างคณะกรรมการภาพยนตร์ โดยต้องมีการคัดกรองให้เนื้อหาไม่มีความถูกต้อง ทันสมัย ไม่บิดเบือน ไม่มีความรุนแรง และไม่อมเมาประชาชน ตั้งแต่ขั้นตอนการเขียนบท และควรมีการลงโทษช่องที่ไม่มีจรรยาบรรณ เปิดโอกาสให้ผู้ผลิตหน้าใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในกาผลิตให้มากขึ้น และนำความคิดเห็นจากประชาชนไปปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังแนะนำให้มีการกำหนดเกณฑ์ให้ชัดเจน และเข้มข้นในการคัดกรองเนื้อหาที่มีคุณภาพสู่ประชาชน

4) การใช้บริการของกลุ่มเปราะบาง ซึ่งจากการสำรวจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14 เป็นผู้ชมในกลุ่มเปราะบาง

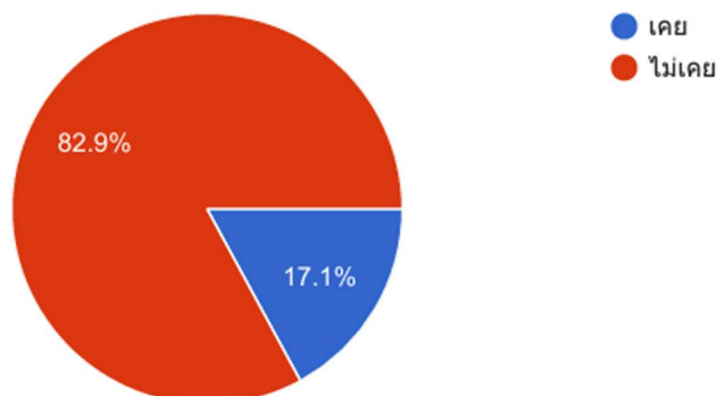
รูปที่ 4.45 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเปราะบาง

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเปราะบาง ร้อยละ 59.2 ไม่เคยใช้บริการล่ามภาษามือ บริการเสียงบรรยายภาพ และบริการคำบรรยายแทนเสียง ในขณะที่ ร้อยละ 30.9 เคยใช้คำบรรยายแทนเสียง ร้อยละ 19.5 เคยใช้บริการเสียงบรรยายภาพ และร้อยละ 9.5 เคยใช้บริการล่ามภาษามือ

รูปที่ 4.46 การใช้บริการสำหรับกลุ่มเปราะบาง

กลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเปราะบาง ร้อยละ 17.1 เคยพบปัญหาการใช้งาน การใช้บริการล่ามภาษามือ (SL)/ บริการเสียงบรรยายภาพ (AD)/ บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC)

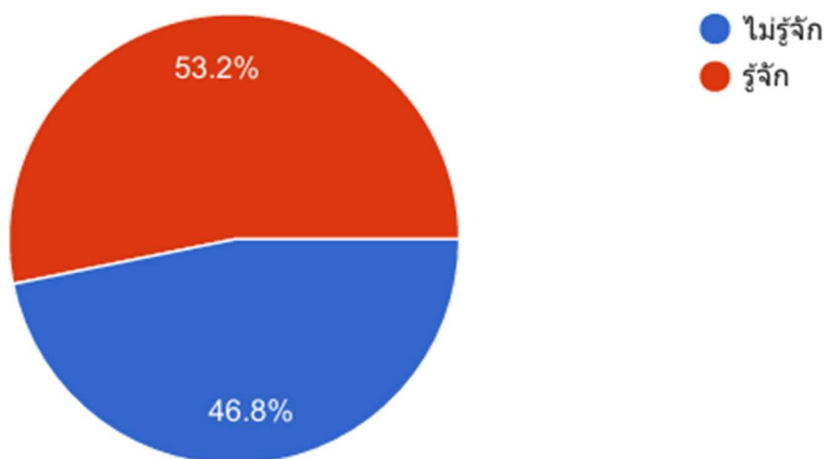
รูปที่ 4.47 ปัญหาการใช้งานบริการล่ามภาษามือ บริการเสียงบรรยายภาพ และบริการคำบรรยายแทนเสียง

กลุ่มตัวอย่างพบปัญหา อุปสรรค หรือความไม่สะดวกในการใช้บริการล่ามภาษามือ (SL)/ บริการเสียงบรรยายภาพ (AD)/ บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ที่พบบ่อยคือ การแปลผิด ทำให้ผู้ชมเข้าใจผิด หรือคำบรรยายแทนเสียงที่ไม่ตรงกับเสียงที่ได้ยิน การขึ้นคำบรรยายช้ากว่าเสียง ภาษามือที่ไม่เป็น

ภาษาสากล ทำให้เข้าใจยาก ล่ามภาษามือที่ไม่ตรงกับภาพ การใส่คำบรรยายแทนเสียงของรายการที่เป็นของต่างประเทศ มีช่องว่างของภาษา หรือแปลไม่ตรง หรือการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทำให้ผิดพลาดสูง รายการที่มีเสียงบรรยายภาพ พอกดปุ่มบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) บางที่ไม่มีเสียงบรรยายภาพ และอยากให้จำนวนชั่วโมงมีการบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) มากกว่านี้

5) ความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของ กสทช. ในส่วนนี้พบว่า

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.2 รู้จัก กสทช. หรือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

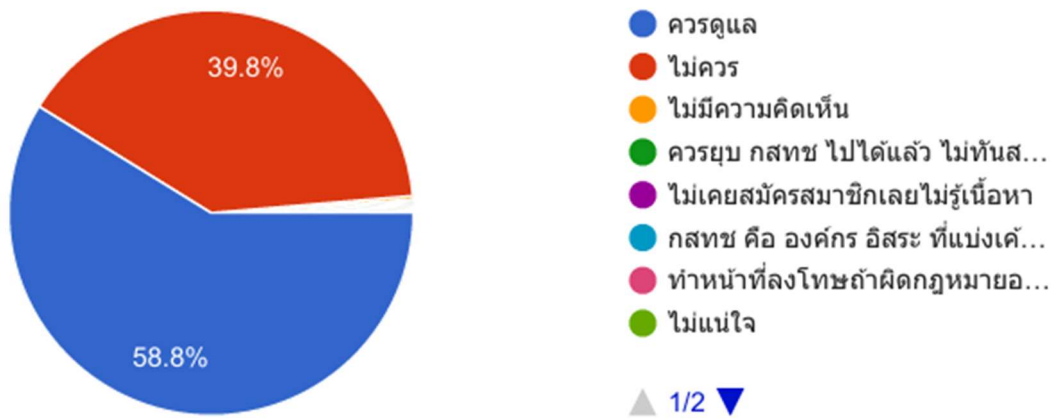
รูปที่ 4.48 การเป็นที่รู้จักของ กสทช.

การสำรวจพบว่าแม้คนส่วนใหญ่จะรู้ถึงการมีตัวตนของ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ แต่ยังไม่ทราบชัดเจนว่าคณะกรรมการมีหน้าที่ทำอะไรบ้าง โดยดูได้จากคำตอบในตารางข้างล่าง จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยเลยที่คิดว่า กสทช. มีหน้าที่ดูแลเนื้อหาบนอินเทอร์เน็ต และควบคุมการจัดเรตติ้ง

ตารางที่ 4.5 การรับรู้ขอบเขตการทำงานของ กสทช.

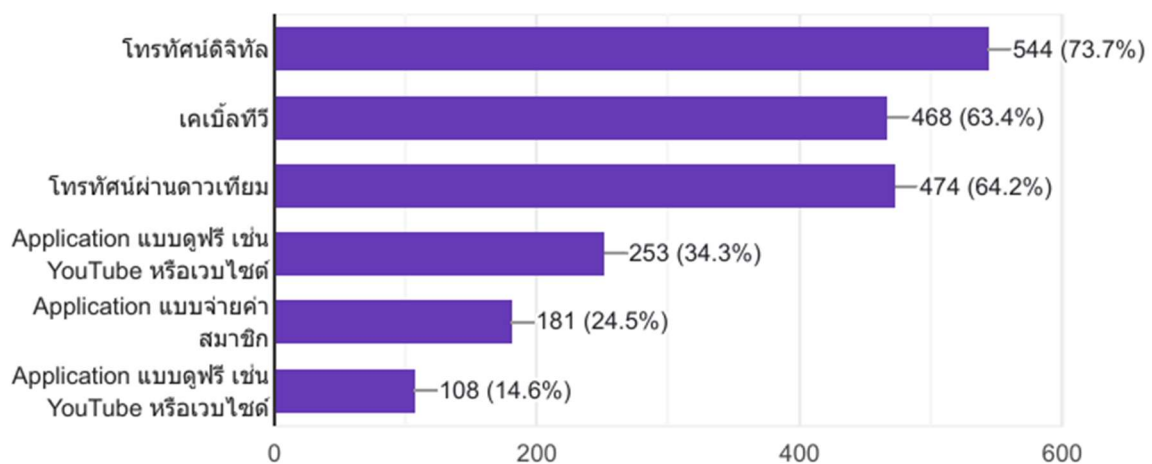
หน้าที่	ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกกว่าเป็นขอบเขตการทำงานของ กสทช.	หน้าที่	ไม่ใช่หน้าที่
เปิดประมูลทีวีดิจิทัลเพื่อรับใบอนุญาต	47.0	/	
ดูแลกำกับเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านทีวีดิจิทัล	60.2	/	
ดูแลกำกับเนื้อหาที่ออกอากาศทีวีผ่านดาวเทียม	51.1	/	
ดูแลกำกับเนื้อหาที่ออกอากาศผ่านเคเบิลทีวี	38.2	/	
ดูแลกำกับเนื้อหาที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย	30.1		/
ดูแลกำกับเนื้อหาที่เผยแพร่บนอินเทอร์เน็ตแบบเสียค่าใช้จ่าย	22.8		/
จัด เรตติ้ง ให้กับเนื้อหาที่ฉายผ่านทีวีดิจิทัล	19.4		/
จัด เรตติ้ง ให้กับเนื้อหาผ่านช่องทางอื่นที่ไม่ใช่ทีวีดิจิทัล	15.7		/
จัดหารายการถ่ายทอดสดมาให้ประชาชนดู	20.3		/
กำกับดูแลการทำงานของสื่อที่ผลิตภาพเคลื่อนไหว	28.7		/
สั่งลงโทษทีวีดิจิทัลที่เผยแพร่เนื้อหาไม่เหมาะสม	21.3	/	
สั่งลงโทษผู้ผลิตที่เผยแพร่เนื้อหาไม่เหมาะสมในช่องทางที่ไม่ใช่ทีวีดิจิทัล	25.7		/

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 58.8 มีความคิดเห็นว่า กสทช. ควรมีหน้าที่ในการกำกับดูแล Application แบบจ่ายค่าสมาชิก

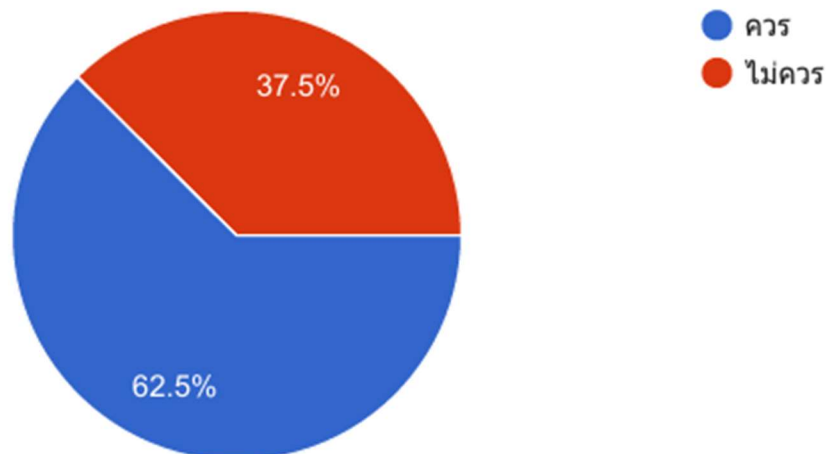
รูปที่ 4.49 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการดูแล Application แบบจ่ายค่าสมาชิก

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า กสทช. ควรกำกับดูแลเนื้อหารายการโทรทัศน์ในทุกแพลตฟอร์ม (Platform) ดังแสดงในภาพข้างล่างนี้

รูปที่ 4.50 กสทช. กับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างในการกำกับดูแลด้านเนื้อหา

กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 62.5 มีความเห็นว่า กสทช. ควรควบคุมราคาสมาชิกรายเดือนในการให้บริการรายการโทรทัศน์

รูปที่ 4.51 ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการควบคุมราคาสมาชิกรายเดือน

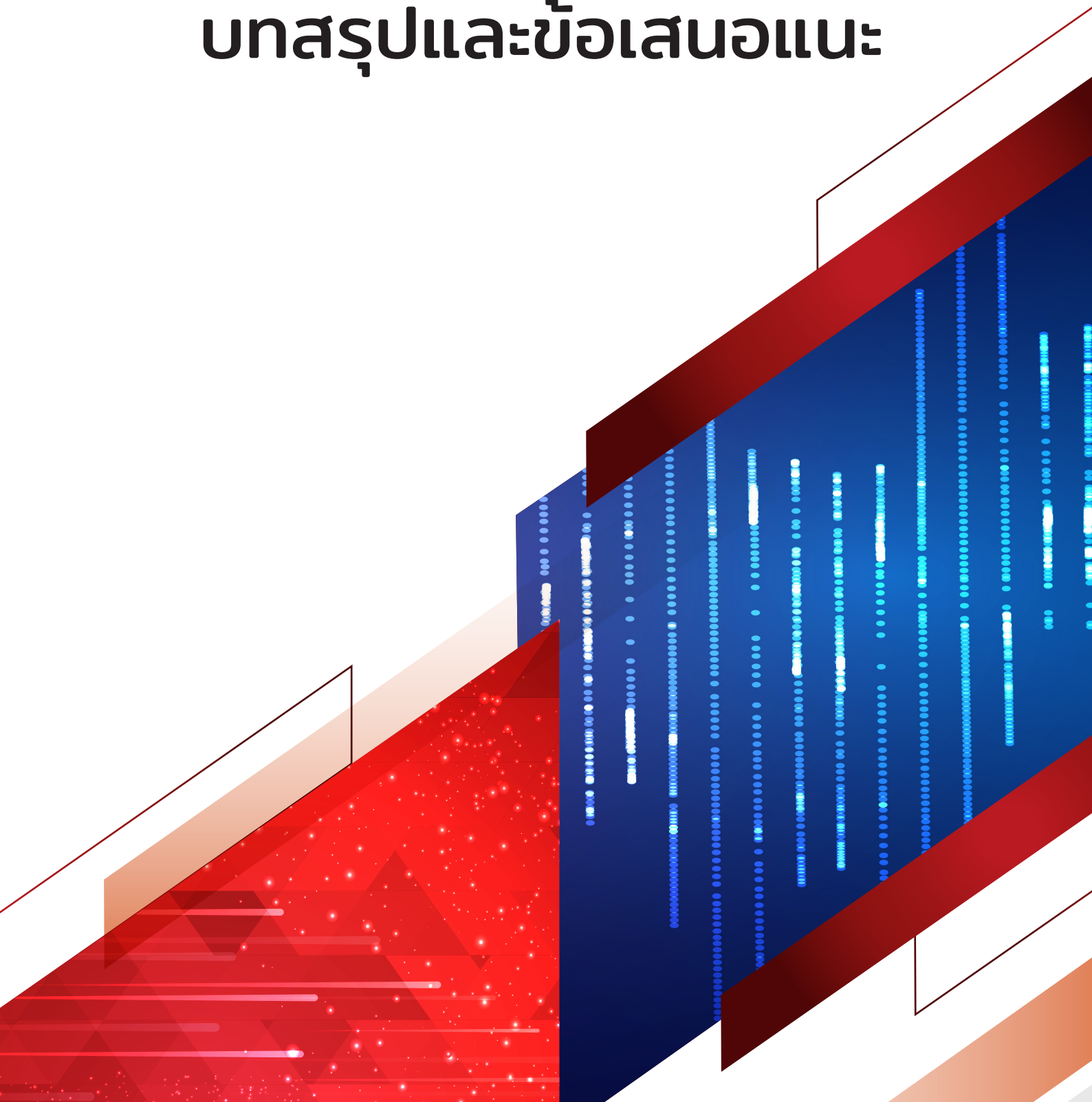
กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะต่อ กสทช. ในการปรับปรุงนโยบาย หรือข้อกำหนด เพื่อให้การรับชมรายการโทรทัศน์ดีขึ้น ดังนี้คือ

- ควรจำกัดกลุ่มผู้ชมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาอย่างจริงจัง
- ควบคุมการรายงานข่าวให้มีคุณภาพดีขึ้น ทั้งการแต่งกายของพิธีกร การใช้ภาษา ความถูกต้องของข่าว ลดการแสดงความคิดเห็นเวลานำเสนอ ไม่บรรยายการกระทำผิดละเอียดจนเกินไป ทำให้สามารถเลียนแบบได้
- ควรกำกับดูแลเนื้อหาของโฆษณา ไม่ให้เกินจริง ลดความถี่ในการโฆษณา
- ลดเนื้อหาที่มีความรุนแรงในละคร เกมโชว์ เพิ่มรายการที่มีสาระ และควรเพิ่มรายการเด็ก สารคดี และกีฬา
- ควบคุมการนำเสนอเนื้อหาในรายการวาไรตี้ เช่น การเสี่ยงโชคซึ่งเป็นหนึ่งในช่วงของรายการให้ลดเวลาช่วงนั้นลง เพราะเป็นการเชิญชวนให้คนอยากเล่นการพนันมากขึ้น
- ควบคุมราคาในการบอกรับสมาชิก เพื่อให้คนดูโดยส่วนใหญ่เข้าถึงได้มากขึ้น

- เพิ่มคุณภาพสัญญาณ โดยเฉพาะในช่วงเวลาเกิดฝน พายุ ในระหว่างการรับชมนั้น มักจะมีปัญหาด้านการรับชม อาทิเช่น สัญญาณการกระจาย
- ควรปรับระบบส่งสัญญาณ ให้เป็นระบบเดียวกันเพื่อลดต้นทุนของผู้ผลิตรายการ จะได้ผลิตรายการที่มีคุณภาพและเนื้อหาสาระที่ดีให้กับประชาชน
- การคัดกรองเนื้อหาคุณภาพ ควรมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานด้านคุณภาพของ รายการโทรทัศน์ เช่น การตรวจสอบความสร้างสรรค์ การผลิตเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อสังคม และ สอดคล้องกับความหลากหลายของผู้ชม การคัดกรองที่ดีจะช่วยลดปัญหาการนำเสนอเนื้อหาที่ไร้สาระ หรือละเมิด
- การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายน้อย
- เพิ่มบทลงโทษสำหรับเนื้อหาที่มีคุณภาพต่ำ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ ผู้ศึกษาจะสรุปผลการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ จากข้อเท็จจริง หรือข้อสังเกต จากการปฏิบัติงานตามนโยบายของกสทช. นโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่นโยบายของกสทช. นโยบายที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ และความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลพร้อมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์โดยรายงานดังกล่าวต้องครอบคลุมในด้านกิจการโทรทัศน์ ตามที่ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ รวบรวมข้อมูล และข้อเท็จจริง ตาม ขอบเขตของงานข้อ 4.2 และ 4.3 เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานและกำกับดูแลให้สอดคล้องกับระบบนิเวศอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบายสำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ประจำปี 2567 นั้น ดำเนินการติดตามนโยบาย และแผนงาน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ภายใต้แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง โดยคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ส่งผลกระทบต่อกิจการโทรทัศน์ หลังวิกฤตการณ์การโควิด 19 เกิดบริบททางสังคมวิถีใหม่ (New Normal) ทำให้ระบบนิเวศสื่อทั้งระบบเปลี่ยนไป มีการยุติการให้บริการเดิม ควบรวม บูรณาการ เกิดสายการผลิตและบริการในรูปแบบใหม่ เกิดรูปแบบการให้บริการที่หลากหลายแพลตฟอร์ม (Platform) เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภคที่ต้องการเข้าถึงเนื้อหาได้อย่างไม่จำกัดเวลา สถานที่ และอุปกรณ์ (Anytime, Anywhere, Any Device)

การทำงานของ กสทช. ภายใต้บริบทใหม่นี้มีความท้าทายเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะต้องสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นระหว่างการกำกับดูแล และส่งเสริมให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม เพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน และเพื่อให้การดำเนินการของ กสทช. ดังกล่าว เป็นไปตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ฉบับปรับปรุง จึงต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนดังกล่าว ว่ามีความสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงข้างต้นหรือไม่ โดยเน้นที่มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ

โดยข้อมูลจากการศึกษาในมิติทั้ง 3 คือ มิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแผนการทำงานหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ของ กสทช. ในอนาคต เพื่อส่งเสริมให้การทำงานของ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเปลี่ยน

ผ่านของอุตสาหกรรมโทรทัศน์มีความราบรื่น การควบคุมดูแลเนื้อหาให้มีคุณภาพสูงสุด การแข่งขันของผู้ประกอบการโทรทัศน์เป็นไปด้วยความยุติธรรม สร้างรายได้ให้กับตนเองและรัฐ ไปพร้อม ๆ กับการผลิตสื่อที่มีคุณภาพเพื่อผู้บริโภค

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) กสทช. ดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งปัจจุบันคือ แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) โดยกำหนดให้มีการบังคับใช้เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งคำนึงถึงแนวทางที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) แนวทางการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และการอนุญาตประกอบกิจการ มุ่งเน้นการบริหารจัดการคลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีการอนุญาต ใช้คลื่นความถี่สำหรับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้คลื่นความถี่ในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ทั้งที่ใช้คลื่นความถี่และไม่ใช้คลื่นความถี่ ครอบคลุมทุกประเภทกิจการอย่างเสรีและเป็นธรรม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อ สุขภาพของประชาชนและมลภาวะสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่

ในประเด็นนี้ กสทช. ยังทำได้ไม่ด้นัก ดูได้จากการคืนคลื่นความถี่ของช่องดิจิทัลที่เคยประมูลได้เมื่อ 10 ปีก่อน และบางคลื่นยังไม่ได้มีรายการออกอากาศ อีกทั้ง กสทช. ยังไม่มีนโยบายในการให้ช่องทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินซึ่งเป็นโครงข่ายสาธารณูปโภคหลักของประชาชนหลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 แล้ว ยังคงมีอยู่หรือไม่อย่างไร

2) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งเน้นการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อป้องกัน การผูกขาด หรือลด หรือจำกัดการแข่งขัน รวมถึงป้องกันมิให้มีการครอบงำในลักษณะที่เป็นการจำกัดโอกาส ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเพิ่มความหลากหลายของข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

ในประเด็นนี้ กสทช. ได้เอื้อให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีก็จริง แต่พบว่าการแข่งขันของโทรทัศน์ดิจิทัลมีมากจนเกินไป นอกจากจะแข่งขันเองแล้วยังต้องแข่งขันกับการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจต่ำกว่าโทรทัศน์ดิจิทัลมากด้วย จึงทำให้โทรทัศน์ดิจิทัลตกอยู่ในภาวะขาดทุน และมีความไม่แน่นอนสูง บางช่องต้องหยุดการดำเนินกิจการ คืนช่อง และ/หรือ ย้ายไปแพร่ภาพและเสียงในอินเทอร์เน็ตแทน ในขณะที่บางกลุ่มผู้บริโภค

รู้สึกทราบดีว่าไม่ได้รับโอกาสในการรับข่าวสารผ่านทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินเท่าที่ควร เช่นกลุ่มผู้พิการ และกลุ่มชาติพันธุ์ บางกลุ่มสะท้อนว่า กสทช. ยังไม่สามารถทำให้ทีวีดิจิทัลมีรายการเด็กที่มีคุณภาพและเพียงพอ

3) มาตรการจัดให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ใช้คลื่นความถี่เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชนในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มุ่งส่งเสริมภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มีความพร้อมให้สามารถขอรับการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือสำหรับภาคประชาชน รวมถึงสนับสนุนผู้ประกอบการในการให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ

แผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2563 - 2568) ประกอบไปด้วย 4 ยุทธศาสตร์หลัก ซึ่งเกี่ยวกับการดำเนินกิจการด้านวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์คือยุทธศาสตร์ที่ 2 - 4 คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนากิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยให้เข้าสู่มาตรฐานสากล มีพลวัตที่สอดคล้องกับบริบทดิจิทัล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมและกำกับดูแลด้านเนื้อหา การคุ้มครองผู้บริโภค และการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ เพื่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสารของประชาชนในโลกดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565 - 2570) จัดทำขึ้นโดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ สำนักงาน กสทช. เป็นองค์กรกำกับดูแลชั้นนำในระดับสากลเพื่อพัฒนากิจการสื่อสาร เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และประเทศอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนการปฏิรูปประเทศ

(4) พัฒนาศักยภาพในการกำกับดูแลและส่งเสริมกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

แม้ว่าสำนักงาน กสทช. จะมีการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. แต่ก็ยังมีข้อผิดพลาดเล็กน้อยที่ต้องปรับปรุงในเรื่องของการรายงานผลการดำเนินงานสู่สาธารณชน

การปฏิบัติงานของสำนักงาน กสทช. นั้นจะถูกประเมินโดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน (กตป.) ตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กตป., 2566) อย่างไรก็ดี สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และเป็น

หน่วยงานที่สำนักงาน ปช. (2567) ประกาศว่ามีผลการประเมิน ITA ประจำปีงบประมาณ 2567 สูงที่สุดในกลุ่มหน่วยงานอื่นของรัฐ โดยได้คะแนน 97.27 คะแนน และอยู่ในระดับ ผ่านดีเยี่ยม

5.1 สรุปผล

รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 ฉบับนี้ ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำขึ้นเพื่อติดตามนโยบาย และแผนงาน ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรม สื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อแจ้งที่ปรึกษาดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญใน ด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 2) เพื่อการรวบรวม วิเคราะห์ สรุปผล และการจัดทำรายงานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ในการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องต่อการดำเนินงานของ กสทช. ในการส่งเสริมพัฒนา และกำกับดูแลอุตสาหกรรมสื่อโทรทัศน์ในสภาวะหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) ทั้งมิติเชิงเทคโนโลยี มิติเชิงคุณภาพ และมิติเชิงเศรษฐกิจ และ 3) เพื่อนำเสนอผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านกิจการโทรทัศน์ ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเพื่อการพัฒนาการ กำกับดูแลและส่งเสริม สนับสนุนกิจการโทรทัศน์ของประเทศ โดยมีระยะเวลาในการดำเนินงานไม่เกิน 210 วัน (14 มิถุนายน 2567 – 9 มกราคม 2568)

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology) รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยข้อมูลปฐมภูมิรวบรวมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย กสทช. สำนักงาน กสทช. ผู้รับใบอนุญาต ผู้ผลิตรายการ นักวิชาการ กลุ่มเปราะบาง ภาคประชาสังคม หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานอิสระที่เกี่ยวข้อง ด้วยการสังเกตการณ์จากการจัดรวบรวมข้อมูลของ กสทช. การประชุมกลุ่ม (Focus Group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ส่วนข้อมูลทุติยภูมิรวบรวมเอกสาร การทบทวนวรรณกรรม จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของ รัฐ แผนปฏิรูปประเทศ นโยบายดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน กสทช. นโยบายและแผนปฏิบัติการของ สำนักงาน กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น บทความวิจัย รายงานประจำปี บทความวิชาการ และข่าว รวมถึง

ข้อมูลเปรียบเทียบกับแนวทาง และรูปแบบการดำเนินการในประเด็นสำคัญที่ทำการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2567 โดย เป็นประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและข้อจำกัดใกล้เคียงกับ ประเทศไทย คือ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และอินเดีย

ข้อมูลเชิงปริมาณจะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ประกอบกับการวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) (เอี่ยมพร หลินเจริญ, 2555) จากนั้นจึงนำข้อมูลทั้งหมดไปตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ และความเที่ยงตรงของข้อมูล ก่อนจะนำไปวิเคราะห์และสรุปผล

ผลการวิจัยสามารถสรุปในมิติเชิงเทคโนโลยี คุณภาพ และเศรษฐกิจได้ดังนี้

5.1.1 มิติเชิงเทคโนโลยี

มิติเชิงเทคโนโลยี มุ่งเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน เพื่อกำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัล หลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 บทบาทของ กสทช. ในการกำกับดูแล และแผนงานเพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) การติดตามตรวจสอบการจัดเรียงช่อง ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรร การใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่สัญญาได้รับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง

ภูมิทัศน์สื่อและพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยน เนื่องจาก Disruption การศึกษาจึงมุ่งเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ในช่วงที่มีการเปลี่ยนผ่าน ในประเด็นดังต่อไปนี้

- กสทช.มีวิสัยทัศน์และนโยบาย เกี่ยวกับความพลิกผันของภูมิทัศน์สื่อ (Disruptive Media Landscape) อย่างไร และการกำหนดแนวทางของทีวีดิจิทัล หลังการสิ้นสุดใบอนุญาตในปี 2572 อย่างไร

- บทบาทของ กสทช ในการกำกับดูแล และแผนงาน เพื่อรองรับการหลอมรวมสื่อในมิติต่าง ๆ เช่น การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) การติดตามตรวจสอบการจัดเรียงช่อง ติดตามตรวจสอบการทำแผนแม่บท และการจัดสรรการใช้คลื่นความถี่พื้นฐาน 5G ย่านความถี่ 3500 MHz ถัดจากวันที่สัญญาได้รับใบอนุญาตดาวเทียมสิ้นสุดลง

- ผู้ประกอบการโทรทัศน์มองการเปลี่ยนผ่านของธุรกิจตนเองอย่างไร ประสงค์จะให้ กสทช. ส่งเสริม สนับสนุน ในประเด็นใดบ้าง

- ความเป็นไปได้ของการจัดทำ National Streaming Platform ใครควรเป็นเจ้าของภาพในการจัดทำหรือกำกับดูแล ควรมีโมเดลทางธุรกิจอย่างไร และความสามารถในการแข่งขันกับการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) นานาชาติ

- ความจำเป็นในการกำกับดูแลการให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต(OTT) นานาชาติ และรูปแบบของการกำกับดูแลที่เป็นไปได้

จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และข้อมูลทุติยภูมิ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับมิติทางด้านเทคโนโลยีที่น่าสนใจ กล่าวคือ

5.1.1.1 อนาคตของทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน หลังใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินสิ้นสุดลงในปี 2572 ในเรื่องนี้พบว่า กสทช. ยังไม่มีนโยบายใด ๆ อย่างชัดเจน จนทำให้ผู้รับใบอนุญาตกังวล กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์จึงมีแนวคิดให้แก่พระราชบัญญัติฯ เพื่อให้สามารถรับใบอนุญาตได้โดยไม่ต้องประมูล แต่อย่างไรก็ตามการแก้กฎหมายในระดับพระราชบัญญัติใช้เวลานาน ซึ่งในตอนนี้ กสทช. ยังไม่ได้เริ่มต้นการแก้ไขกฎหมาย และยังไม่มีความนโยบายในการบริหารจัดการ นอกจากใบอนุญาตของผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัลใกล้จะหมดสัญญาแล้ว ใบอนุญาตโครงข่าย และสถานีส่งสัญญาณ (MUX) ก็ จะหมดลงในเวลาใกล้เคียงกันด้วย กสทช. สมควรนำเรื่องนี้เข้าสู่การพิจารณาเป็นวาระเร่งด่วน เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีผลกระทบไม่เพียงแต่กับผู้ประกอบการทีวีดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบกับประชาชนทั้งประเทศที่ยังคงชมรายการโทรทัศน์ผ่านทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน อีกทั้งทีวีดิจิทัลสาธารณะและทีวีดิจิทัลที่อยู่ในการกำกับดูแลของรัฐ เช่น ช่อง 5 ไทยพีบีเอส และช่อง 11 จำเป็นที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามพันธกิจที่ตนเองได้รับมา หาก กสทช. ยังไม่สามารถกำหนดมาตรการใด ๆ ได้ ก็ควรออกประกาศขยายสัญญาออกไป เพื่อให้ทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินยังคงดำเนินการไปพลางก่อน จนกว่าจะมีข้อยุติ

5.1.1.2 การออกอากาศรายการโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) เป็นช่องทางชมรายการโทรทัศน์ที่เกิดขึ้นในยุคดิจิทัล เทคโนโลยีเอื้อให้เกิดการส่งสัญญาณภาพและเสียงได้ด้วยโครงข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งแบบมีสายและไร้สาย ประกอบกับเทคโนโลยีทำให้โทรศัพท์มือถือมีความสามารถเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้การชมภาพยนตร์และวิดีโอในอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อโครงข่ายอินเทอร์เน็ตมีความสะดวกสบายมากขึ้นเรื่อย ๆ จะเห็นได้จากผลการสำรวจว่าผู้ชมบริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) มากกว่าครึ่งชมรายการขณะเดินทางด้วยโทรศัพท์มือถือ การให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) นั้นมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการทำช่องโทรทัศน์ดิจิทัลมาก และความไม่แน่นอนของนโยบายของ กสทช. ในการต่อใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน ทำให้ทีวีดิจิทัลจำเป็นต้องสร้างช่องทางออกอากาศผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ทั้งแบบฟรีและบอกรับสมาชิกไปพลางก่อน ปรากฏการณ์นี้ทำให้ผู้บริโภคมีตัวเลือกในการชมรายการโทรทัศน์มากขึ้น

และยังเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการด้วย อย่างไรก็ตามประชาชนที่ชมรายการโทรทัศน์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตยังคงนิยม แพลตฟอร์ม (Platform) ที่ไม่เสียค่าใช้จ่ายในอนาคต ความนิยมของทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินมีความสำคัญลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ กลุ่ม Gen Y และ Gen Z ที่ปัจจุบันเลือกดูรายการโทรทัศน์ผ่าน OTT ในรูปแบบ มือถือ tablet และเป็นการดูย้อนหลัง ดังนั้น กสทช.ควรเป็นเจ้าภาพในการร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ETDA การไฟฟ้า กระทรวงวัฒนธรรม สมาคมสื่อ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้รายการโทรทัศน์ ทั้งในระบบภาคพื้นดินและผ่าน OTT มีเสถียรภาพในด้านสัญญาณ การควบคุมคุณภาพรายการที่มีการร้องเรียนให้เท่าเทียมกัน ทั้งที่ผ่านระบบภาคพื้นดินและ OTT

5.1.1.3 สำหรับแผนการนำคลื่นความถี่ 3500 MHz มาใช้งานและจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับใบอนุญาต และประชาชน เนื่องจากในปัจจุบันประชาชนโดยส่วนใหญ่ของประเทศยังชมทีวีดิจิทัลผ่านจานดาวเทียม เนื่องจากการรับสัญญาณในชนบท หรือที่ห่างไกลสถานีส่งสัญญาณ อาจไม่สามารถติดตั้งเสาสัญญาณ หรือโครงข่ายได้สะดวกเหมือนในเมือง ซึ่งผู้ชมที่จะได้รับผลกระทบนี้คือผู้รับสัญญาณด้วยจานดาวเทียมแบบ C-band ซึ่งในเรื่องนี้ประชาชนสะท้อนว่ารัฐควรจะต้องเป็นผู้ดำเนินการให้การส่งสัญญาณโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมไม่หยุดชะงักลง หากจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ ภาครัฐหรือผู้ประกอบการควรเป็นผู้รับผิดชอบเสียค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนอุปกรณ์นั้น แต่ถ้าจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายจริง ๆ ผู้ชมก็ยินดีที่จะเสียค่าใช้จ่ายนั้น โดยค่าใช้จ่ายจะต้องไม่แพงมากจนเกินไป สำหรับผู้ประกอบการจานดาวเทียมเอง กลับมองว่าการเปลี่ยนคลื่นความถี่ในการส่งสัญญาณจะไม่ทำให้เกิดผลกระทบมากนัก เนื่องจากเทคโนโลยีของ KU-band ในปัจจุบันมีความเสถียรของสัญญาณเทียบเท่ากับ C-band แล้ว ผลการประชุมกลุ่มชี้ว่าการหากจานดาวเทียมแบบ C-band ใช้ไม่ได้ อาจมีผลต่อการเตือนภัย ซึ่งในประเด็นนี้ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติชี้แจงว่าการนำคลื่นความถี่ 3500 MHz ไปใช้ในกิจการโทรคมนาคม ไม่ได้มีผลกระทบต่อการเตือนภัยพิบัติแต่อย่างใด เนื่องจากการเตือนภัยนั้นทำหลากหลายวิธี ขึ้นกับความเหมาะสมในพื้นที่ว่าจะส่งต่อข้อความเตือนภัยไปยังประชาชนอย่างไร ในเรื่องนี้ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ได้เสนอแนวทางในการเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบหากต้องนำคลื่นความถี่ 3500 MHz ไปใช้ในกิจการโทรคมนาคมจริง ๆ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะจะเป็นไปในรูปแบบใด ดังนั้น กสทช. ควรมีข้อมูล และมีความชัดเจนกับแผนปฏิบัติการ เพื่อที่ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการ และประชาชนจะได้รับข้อมูลและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้

5.1.1.4 การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ในประเด็นนี้เกิดขึ้น

เนื่องจากผู้รับใบอนุญาตชี้ว่าในสัญญาที่มีข้อกำหนดเกี่ยวกับการผลิตรายการเพื่อกลุ่มเปราะบาง ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วพบว่าการผลิตรายการสำหรับคนพิการให้ได้ตามข้อกำหนดนั้นมีความยากลำบาก และมีต้นทุนสูง ในขณะที่ความต้องการของกลุ่มเปราะบางที่ใช้บริการก็ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ทั้งประเภทของรายการ ช่วงเวลาการออกอากาศ ประเภทของบริการ และอุปกรณ์ที่ไม่อำนวยความสะดวกในการใช้บริการเท่าที่ควร ทั้ง กสทช. และผู้ประกอบการมีความเห็นตรงกันว่าควรใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ามาแก้ปัญหา โดยอาจติดตั้งไว้ที่สถานีที่ทำการส่งสัญญาณ (MUX) ซึ่งทางเทคนิคแล้วก็มีความเป็นไปได้ แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบการให้บริการในต่างประเทศอย่างเช่นที่ประเทศอินเดีย ซึ่งรัฐมีข้อกำหนดในการให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) เช่นกัน แต่ในช่วงแรกรัฐจะเป็นผู้จัดทำให้ และต่อมาจึงให้ผู้ประกอบการจัดทำเอง ซึ่งการที่ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือจะทำให้มีรายการที่ให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) มากขึ้น โดยที่ภาคเอกชนเองก็ไม่ต้องลงทุนมาก นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเกี่ยวกับการนำปัญญาประดิษฐ์มาช่วยทำรายการให้มีบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) พบว่าในปัจจุบันปัญญาประดิษฐ์มีความฉลาดและสามารถลดเวลาในการผลิตรายการสำหรับกลุ่มเปราะบางลงมาได้มาก ซึ่งในอนาคตอาจจะสามารถสร้างบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ในทันที (Real Time) ได้

5.1.2 มิติเชิงคุณภาพ

มิติเชิงคุณภาพ สนใจการกำกับดูแลตนเอง ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม ส่งเสริมการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) บริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) ให้ครอบคลุมกลุ่มคนพิการ ติดตามและตรวจสอบการให้บริการ แพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม (OTT) ในลักษณะผู้ให้บริการ (Service Provider) วิดีทัศน์ตามคำขอ (Video-on-Demand: VOD) และแพลตฟอร์มแบ่งปันวิดีโอ (Video Sharing Platform: VSP) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช.

การแข่งขันอย่างรุนแรงส่งผลต่อคุณภาพสื่อ เช่น การโฆษณาเกินจริงการขาดแคลนคอนเทนต์และพึ่งพาข่าวจากสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น หรือเรียกเรตติง ด้วยการใส่ความคิดเห็นในการรายงานข่าว หรือจงใจสร้างเนื้อหาเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้ชม

- มาตรการของ กสทช. ในการกำกับดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการอยู่รอดทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (สร้างสมดุลระหว่างคุณภาพกับความอยู่รอด)

- การกำกับดูแลตนเอง (Self-regulation) ที่มีประสิทธิภาพ
- การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีมาตรฐานจริยธรรม มีการพัฒนาการผลิตคอนเทนต์ที่มีความหลากหลายและมีคุณภาพ (ข่าว ความบันเทิง และโฆษณา)
- ธรรมชาติของสื่อ เช่น โฆษณาแฝง การชวนข่าว การใส่ความรู้สึกอคติในขณะรายงานข่าว การชักจูงประชาชนให้ลงมายกับความเชื่อ หรือการสร้างข่าวจากเนื้อหาที่ไม่มีคุณค่าความเป็นข่าว
- การกำกับดูแลคอนเทนต์แบบ Cross Platform หรือ Multi-Platform
- ติดตามและตรวจสอบนโยบายการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อการพัฒนาบริการเสียงบรรยายภาพ (AD) การให้บริการล่ามภาษามือ (SL) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) สำหรับผู้บริโภคที่มีความต้องการพิเศษ (กลุ่มเปราะบาง เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ)
- ติดตามและตรวจสอบการให้บริการแพร่ภาพและเสียงผ่านบริการดิจิทัลแพลตฟอร์ม หรือ OTT ในลักษณะ Service Provider (VOD+VSP) อยู่ภายใต้การดูแลของ กสทช.
- การส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริโภครู้สิทธิของตน มีความระแวดระวังต่ออันตรายที่เกิดจากสื่อ เช่น ข่าวปลอม โฆษณาชวนเชื่อสินค้า สิทธิและวิธีการร้องเรียน การแจ้งเตือนจากผู้กำกับดูแล และการรักษาสิทธิ

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามิติทางด้านคุณภาพของเนื้อหา พบว่ามีข้อเสนอแนะดังนี้

5.1.2.1 จากการศึกษพบว่าผู้ชมต้องการรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพดีกว่าที่ออกอากาศในปัจจุบัน ทั้งจำนวนรายการที่มีสาระความรู้ และเนื้อหาที่มีประโยชน์ ปราศจากความรุนแรง มีความน่าเชื่อถือ หรือคำหยาบคาย ในประเด็นนี้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความเห็นตรงกันว่า กสทช. มีบทบาทในการกำกับดูแลมากเกินไป และไม่ให้ความสำคัญกับการสนับสนุน หรือส่งเสริมให้เกิดรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ กสทช. จึงควรผ่อนคลายการกำกับดูแล และนำเงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) มาสนับสนุนให้ผู้ผลิตสร้างรายการที่มีสาระเพิ่มมากขึ้น

5.1.2.2 สำหรับการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ กสทช. มีช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ก็จริง แต่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ไม่ทราบถึงช่องทางการร้องเรียน ในขณะที่สมาคมวิชาชีพก็มีช่องทางร้องทุกข์ของตนเอง และปัจจุบัน กสทช. และสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนมีบันทึกข้อตกลง (MOU) ในการดูแลเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ แต่ยังคงไม่สามารถสร้างกลไกการกำกับดูแลเนื้อหาาร่วมกับสมาคมวิชาชีพสื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีช่องทางร้องเรียนหลายช่องทางและการส่งต่อเรื่องร้องเรียนไม่เป็นไปตามข้อตกลง คือ สมาคมวิชาชีพจะพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับจริยธรรม และ

กสทช. จะพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมาย โดยผ่านหน่วยกลั่นกรอง (Clearing House) แต่ปัจจุบัน สมาคมวิชาชีพสะท้อนว่าสำนักงาน กสทช. ไม่ค่อยส่งเรื่องร้องเรียนมาให้สมาคมวิชาชีพ สื่อพิจารณา จะทราบอีกทีก็ต่อเมื่อมีการลงโทษเกิดขึ้นแล้ว จากการศึกษาการทำงานขององค์กรสื่อ ในสหราชอาณาจักรพบว่าจะมีการแยกกันระหว่าง Ofcom ซึ่งเป็นผู้คุมกฎและให้บริการโครงข่าย กับ องค์กรที่รับเรื่องร้องเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน กสทช. ควรสร้างเกณฑ์กลางขึ้นมา เพื่อให้ผู้ประกอบการและสื่อต่าง ๆ ปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ของประเทศอังกฤษ และ MIB ของ อินเดียที่ประกาศแนวปฏิบัติที่ชัดเจน นอกจากนี้ กสทช. ต้องส่งเสริมให้สมาคมวิชาชีพสื่อมีความ เข้มแข็ง สามารถกำกับดูแลตนเองได้บนความพอดี ซึ่งเมื่อไม่นานมานี้ ที่ประชุม กสทช. ได้ผ่านร่าง ประกาศมาตรการส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้รับใบอนุญาตและผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชน ที่ เกี่ยวข้องกับกิจการโทรทัศน์แล้ว และจะมีผลเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษา

5.1.2.3 นโยบายแพลตฟอร์มออกอากาศบนอินเทอร์เน็ตแห่งชาติ (National Streaming Platform) เป็นนโยบายที่จะสร้างแพลตฟอร์มขึ้นมาเพื่อรวมทีวีดิจิทัลและผู้ให้บริการ เนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) เข้าด้วยกัน เพื่อให้การกำกับดูแลเนื้อหาของผู้ให้บริการ จากการศึกษาคพบว่าแพลตฟอร์มนี้อาจสร้างความยุ่งยากต่อผู้บริโภคที่รับชมรายการภาคพื้นดิน และ ความเป็นไปได้ในการสร้างแพลตฟอร์มให้สำเร็จก็เป็นไปได้ยาก หากจะทำได้ต้องมีการขยายขอบเขต ของการกำกับดูแลของ กสทช. ให้ครอบคลุมการออกอากาศเนื้อหาผ่านอินเทอร์เน็ตด้วย เหมือนอย่าง ในกรณีของสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี กสทช. ก็ไม่สามารถที่จะควบคุมผู้ ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) ที่มาจากต่างประเทศได้ ซึ่งในปัจจุบันก็มีความ พยายามที่จะให้ผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT) จัดแจ้งการประกอบกิจการกับ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) พระราชกฤษฎีกาการประกอบธุรกิจบริการ แพลตฟอร์มดิจิทัลที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 ร่วมกับการกำกับด้วยระบบภาษี

5.1.2.4 การที่จะทำให้รายการโทรทัศน์มีคุณภาพนั้น อาจต้องมีกฎระเบียบหรือ กลไกในการผลิตที่ดี ตัวอย่างเช่นในประเทศอินเดียจะมีการสร้างองค์กรขึ้นมาสร้างรายการโทรทัศน์ สาธารณะให้กับประชาชน มีการแจกอุปกรณ์เพื่อให้ประชาชนได้ชมรายการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โทรทัศน์จึงไม่ใช่เพียงแค่สร้างความบันเทิง แต่ยังเป็นเครื่องมือในการเพิ่มพูนสติปัญญาของประชาชน ของประเทศด้วยเนื้อหาที่มีประโยชน์ มีสาระความรู้ โดยเฉพาะรายการสำหรับเด็กและเยาวชน ในส หราชอาณาจักรก็มีสื่อสาธารณะทั้งที่เป็นรายการโทรทัศน์ วิทยุ และสื่อออนไลน์ ที่ได้รับการยอมรับ จากประชาชน คือ BBC อีกทั้งรัฐบาลสหราชอาณาจักรยังจริงจังกับมาตรฐานคุณภาพของสื่อ ยอมทุ่ม งบประมาณกับการตรวจสอบภาพยนตร์ รายการโทรทัศน์ แอนิเมชัน รายการเด็ก และวิดีโอเกม ซึ่ง

ผู้ชมชาวไทยเองก็ชื่นชอบที่จะชมเนื้อหาที่มีคุณภาพเช่นกัน ดังนั้น กสทช. จึงความหาทางสนับสนุนและผลักดันให้ผู้ผลิตสร้างรายการที่ดีมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ด้วยการใช้เงินจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ของ กสทช.

5.1.2.5 กสทช. ควรมีบทบาทเชิงรุกในการสร้างให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ ไม่ตกเป็นเหยื่อของมิจฉาชีพ ควรปลูกฝังเยาวชนโดยเริ่มจากสถาบันครอบครัวให้ตระหนักถึงความร้ายแรงของสื่อที่รุนแรง สื่อที่บิดเบือนข้อเท็จจริง หรือการหลอกลวงในเรื่องเพศ ควรมีการคัดกรองเนื้อหาที่ให้เยาวชนเสพ เหมือนอย่างในประเทศสหรัฐอเมริกา การแบ่งประเภทของรายการเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน แต่จากการวิจัยพบว่ารายการของไทยหรือแม้แต่วางการข่าวนั้นมีฉากความรุนแรง เพศ และคำหยาบคาย มากกว่ามาตรฐานของประเภทรายการที่กำหนด สมควรที่จะกำกับดูแลให้มีเนื้อหาเป็นไปตามที่มาตรฐานรายการกำหนด นอกจากนี้ควรจำกัดการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของเยาวชนที่อายุน้อย รวมถึงระยะเวลาในการใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อชมรายการโทรทัศน์หรือเล่นเกม เพื่อให้เยาวชนมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จะทำให้มีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเยาวชนดีขึ้นป้องกันปัญหา การเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมกับเด็กและเยาวชน โดนปรับจากรูปแบบในต่างประเทศ ในการป้องกันการเข้าถึงสื่อที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน

5.1.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ

มิติเชิงเศรษฐกิจ มุ่งศึกษาความสอดคล้องของ การสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหาสร้างสรรค์ ติดตามและตรวจสอบผลการวัดเรตติ้งของกิจการโทรทัศน์ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบกิจการภาคเอกชนในอนาคต

การแข่งขันที่รุนแรง ทำให้เกิดช่องทางใหม่ ๆ เป็นทางเลือกแทนช่อง ทางหลักการโฆษณาต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบจาก Mass เป็นส่งตรงถึงกลุ่มเป้าหมาย โดยสื่อสังคมออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ความท้าทายของผู้ประกอบการจึงอยู่ที่การสร้างคอนเทนต์คุณภาพ ภายใต้ต้นทุนที่จำกัด อย่างไรก็ตามประเทศไทยสามารถใช้ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ สร้างและส่งออกเนื้อหาที่มีคุณภาพไปยังตลาดต่างประเทศ นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมากต่อไป

- กสทช. มีบทบาทและนโยบายเพื่อส่งเสริมการอยู่รอดของสื่อโทรทัศน์อย่างไร เช่น การผ่อนปรนเรื่องการโฆษณา การวัดเรตติ้งทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณ การลดภาระการบริการกลุ่มที่มีความต้องการพิเศษ และ Business Model ของสื่อชุมชน/ ท้องถิ่น/ ภูมิภาค

- การกำกับดูแล ส่งเสริมคุณภาพสื่อเพื่อการส่งออก การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ความสอดคล้องของ การสนับสนุน และส่งเสริมอุตสาหกรรมโทรทัศน์ ต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ การส่งเสริมของ กสทช. ในการผลิตคอนเทนต์คุณภาพ และการพัฒนาเนื้อหาสร้างสรรค์
- ติดตามและตรวจสอบผลการวัดเรตติ้งของกิจการโทรทัศน์ ซึ่งส่งผลต่อการประกอบกิจการภาคเอกชนในอนาคต
- ความคาดหวังของผู้ประกอบการ ในแง่ความอยู่รอดทางธุรกิจ ถึงการส่งเสริมหรือสนับสนุน จาก กสทช.
- ผู้ประกอบการโทรทัศน์มีความพร้อมในการส่งออกสื่อหรือไม่ ปัญหาและอุปสรรคต้องการให้ กสทช. สนับสนุนอย่างไร คาดหวังว่า กสทช. จะมีบทบาทอย่างไรในการสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการสร้างสื่อที่มีคุณภาพ
- สามารถนำบทเรียนจากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ สร้างแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสื่อที่มีคุณภาพได้อย่างไร

จากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามีข้อที่น่าสังเกตทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

5.1.3.1 การวัดเรตติ้ง (Rating) ซึ่งในปัจจุบันกิจการโทรทัศน์ไทยใช้บริการของบริษัท Nielsen เช่นเดียวกับกิจการโทรทัศน์ในประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ความน่าเชื่อถือของบริษัท Nielsen สำหรับผู้รับใบอนุญาตโทรทัศน์ไทยในปัจจุบันกลับมีไม่มากนัก ทั้งวิธีการวัดและการรายงานผล แตกต่างจากในประเทศสหรัฐอเมริกาที่ Nielsen รายงานผลการวัดอย่างชัดเจนบนเว็บไซต์ รวมถึงบอกวิธีการในการประเมินอย่างชัดเจน มีการวัดเรตติ้ง (Rating) ทุกแพลตฟอร์ม (platform) ทั้งทีวีภาคพื้นดินและผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) และเกม เนื่องจากโครงสร้างการให้บริการโทรทัศน์นั้นมีลักษณะเป็นเคเบิลทีวี ซึ่งต่างจากการแพร่สัญญาณภาพและเสียงของไทย ซึ่งมีหลากหลายลักษณะ ทำให้การวัดเรตติ้ง (Rating) ทำได้ไม่ทั่วถึง อีกทั้งการเก็บข้อมูลของบริษัท Nielsen นั้นมาจากผู้ชมในต่างจังหวัด ซึ่งมีพฤติกรรมชมรายการแตกต่างจากผู้ชมในเมือง ประกอบกับการโฆษณาในทีวีดิจิทัลนั้นมีค่าใช้จ่ายสูง ผู้ประกอบการจึงหันไปลงโฆษณากับผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ซึ่งมีต้นทุนน้อยกว่าแทน ส่วนในสหราชอาณาจักรนั้นมีบริษัทวัดเรตติ้งที่ทุกช่องสถานีร่วมกันเป็นเจ้าของ คือ Barb Audiences Ltd วัดเรตติ้งทั้งทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน และผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งกลไกการวัดเรตติ้งแบบนี้ที่น่าสนใจ แต่อาจทำในประเทศไทยได้ลำบากเนื่องจากประเทศไทยมีวิธีการออกอากาศหลายรูปแบบ การศึกษายัง

ชี้ให้เห็นว่าผู้รับใบอนุญาตที่มีพันธกิจของตนเอง มีความเห็นว่าเรตติ้ง (Rating) ไม่ได้เป็นตัวแสดงถึงความสำเร็จที่เหมาะสม และควรมีวิธีการอื่นที่เหมาะสมในการวัดความสำเร็จของผู้รับใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ

5.1.3.2 การใช้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) ของ กสทช. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการใช้กองทุนยังไม่มีประสิทธิภาพ ผู้รับใบอนุญาต ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตรายการ และสมาชิกสื่อมองว่า กสทช. ควรนำเงินส่วนนี้มาสนับสนุนการรวมตัวกันขององค์กรสื่อ เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลทางจรรยาบรรณ ส่วนประชาชนมองว่าควรใช้เงินส่วนนี้มาสนับสนุนให้เกิตรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพ เช่นสนับสนุนการสร้างรายการสำหรับเด็ก รายการให้ความรู้ หรือรายการสารคดี มากกว่าการซื้อลิขสิทธิ์รายการเพื่อคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง แต่ควรเป็นไปเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชน และสังคมโดยรวม

5.1.3.3 การศึกษาชี้ให้เห็นว่าทีวีดิจิทัลมีการแข่งขันสูง เพราะต้องแข่งขันในการผลิตรายการที่ทำให้เรตติ้ง (Rating) สูง เพื่อที่จะขายโฆษณาได้ และในขณะเดียวกันก็ต้องแข่งขันกับผู้ให้บริการเนื้อหาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ที่ผู้ผลิตสินค้าหันไปใช้บริการโฆษณา ซึ่งมีต้นทุนในการดำเนินกิจการต่ำกว่ามาก ผลจึงทำให้ผู้รับใบอนุญาตทีวีดิจิทัลขาดทุน และยุติการออกอากาศไปในที่สุด

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าประชาชนทั่วไปไม่ทราบว่า กสทช. มีบทบาทหน้าที่อย่างไร และกสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์มีขอบเขตการทำงานอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ตามนโยบายที่สำคัญ ในด้านกิจการโทรทัศน์ประจำปี 2566 (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2566)

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการอภิปรายผล ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะต่อ กสทช. ดังต่อไปนี้

5.2.1 มิติเชิงเทคโนโลยี

5.2.1.1 อนาคตของทีวีดิจิทัลภาคพื้นดิน หลังใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินสิ้นสุดลงในปี 2572 กสทช. ควรออกประกาศขยายใบอนุญาตทีวีดิจิทัลภาคพื้นดินออกไป จนกว่าจะมีนโยบายอย่างชัดเจน ในระยะยาวควรมีการแก้ไขกฎหมายให้สามารถรับใบอนุญาตได้ด้วยวิธีอื่น นอกเหนือจากการประมูล กสทช. ควรใช้นโยบายผ่อนปรนสำหรับผู้ประกอบการเก่า ซึ่งเคยเสียค่าธรรมเนียมในอัตราสูง เพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ในสถานะที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง

5.1.1.2 กสทช. ควรกำหนดมาตรการในการกำกับดูแลผู้ให้บริการรายการโทรทัศน์ผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต (OTT TV) ทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เท่าเทียมกัน

5.1.1.3 สำหรับแผนการนำคลื่นความถี่ 3500 MHz มาใช้งาน กสทช. ควรกำหนดมาตรการเยียวยากับผู้ชมที่ได้รับผลกระทบจากการนำคลื่นความถี่ไปใช้ในงานโทรคมนาคม และควรมีความชัดเจนในการกำหนดแผนปฏิบัติการ

5.1.1.4 กสทช. ควรสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการให้บริการล่ามภาษามือ (SL) บริการเสียงบรรยายภาพ (AD) และบริการคำบรรยายแทนเสียง (CC) หรืออื่น ๆ เพื่อให้กลุ่มเปราะบางสามารถชมรายการได้ใกล้เคียงกับผู้ชมปกติ

5.2.2 มิติเชิงคุณภาพ

5.2.2.1 กสทช. ควรปรับปรุงวิธีการวัดเรตติ้ง (Rating) ให้เหมาะสมกับผู้รับใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ

5.2.2.2 กสทช. ควรปรับปรุงช่องทางรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงช่องทางการร้องเรียน รวมถึงสร้างกลไกในการจัดเรื่องร้องเรียนร่วมกับสมาคมวิชาชีพอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการกำกับดูแลกันเองอย่างแท้จริง

5.2.2.3 กสทช. ควรศึกษาแบบอย่างในต่างประเทศเพื่อสร้างกลไกในการกำกับดูแลรายการที่ออกอากาศบนอินเทอร์เน็ต อย่างจริงจัง เพื่อให้รายการโทรทัศน์ที่ผู้บริโภคชมในช่องทางต่าง ๆ มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน

5.2.2.4 กสทช. ควรทบทวนกฎระเบียบ และวัตถุประสงค์ของการใช้กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) รวมถึงกลไกในการใช้กองทุนให้มีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการ กสทช. และกรรมการกองทุนฯ

5.2.2.5 กสทช. สมควรที่จะกำกับดูแลผู้ผลิตรายการให้จัดทำรายการให้มีมาตรฐานของประเภทรายการตามที่กำหนด ผู้ปกครองควรใช้เวลาให้กับบุตรหลานของตนเอง ในการให้ความรู้ในเนื้อหาที่เยาวชนควรทราบ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

5.2.2.6 กสทช. ควรมีความจริงจังและออกระเบียบกฎเกณฑ์ที่ป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าถึงสื่อที่ไม่ปลอดภัย ความรุนแรง หรือการล่อลวงทางระบบอินเทอร์เน็ต

5.2.2.7 กสทช. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ผลิตรายการผลิตรายการที่มีคุณภาพสำหรับเด็กและเยาวชนเพิ่มมากขึ้น ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น ให้ทุนสนับสนุน หรือให้ส่วนลดสำหรับช่องหรือผู้ผลิตที่จัดทำรายการคุณภาพ หรือสร้างสถานีพิเศษขึ้นมาสำหรับรับรายการคุณภาพ

จากผู้ผลิต หรือสร้างหน่วยงานแบบที่สหราชอาณาจักรหรืออินเดียขึ้นมาเพื่อผลิตรายการคุณภาพ ป้อนสถานีโทรทัศน์อื่น ๆ เป็นต้น

5.2.2.8 กสทช. ควรสนับสนุนให้เกิดกฎหมายในการส่งเสริมจริยธรรมสื่อมวลชน และการกำกับดูแลกันเองอย่างเคร่งครัด และควรมีความชัดเจนในการให้อำนาจในการดูแลสื่อมวลชน ต่อสภาวิชาชีพสื่อมวลชน ในการให้ใบอนุญาต การลงโทษ การกำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณ การอบรม การส่งเสริมให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสวัสดิการต่าง ๆ ที่สื่อมวลชนวิชาชีพควร ได้รับการคุ้มครองเทียบเท่ากับวิชาชีพอื่นในสังคม

5.2.3 มิติเชิงเศรษฐกิจ

5.2.3.1 กสทช. ควรพิจารณาให้มีการวัดเรตติ้ง (Rating) ที่เหมาะสมกับลักษณะของ ผู้รับใบอนุญาต และภูมิทัศน์สื่อที่เปลี่ยนไป

5.2.3.2 กสทช. ควรพิจารณาวางแผนในการพัฒนากิจการโทรทัศน์ให้สร้างรายการที่มีคุณภาพ สามารถส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยการสนับสนุนเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ให้สร้าง ข้อความบรรยายภาพ หรือข้อความภาษาต่างประเทศ หรือสร้างเสียงเป็นภาษาต่างประเทศ เพื่อเอื้อ ให้รายการของผู้ผลิตไทยสามารถไปสู่ตลาดเพื่อนบ้านหรือต่างประเทศอื่นได้

5.2.3.3 กสทช. ควรมีนโยบายในการสนับสนุน และช่วยเหลือผู้ผลิต และผู้รับ ใบอนุญาตที่ประสบปัญหาในการดำเนินกิจการ เช่น การปรับลดค่าใบอนุญาต หรือ การขยายเวลาใน การจ่ายค่าใบอนุญาต

สุดท้ายผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า กสทช. ไม่เป็นที่รู้จักของสาธารณชน ประชาชน โดยทั่วไปไม่ทราบว่า กสทช. มีบทบาทหน้าที่อย่างไร และกสทช.ด้านกิจการโทรทัศน์มีขอบเขตการ ทำงานอย่างไร กสทช.จึงควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้สาธารณชนทราบว่าในรอบปีมีการทำงาน อะไรบ้าง และควรปรับปรุงภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้นกว่าในปัจจุบัน ควรมีการประชาสัมพันธ์ เพิ่มเติมจากการส่งข่าวสารบนเว็บไซต์ของ กสทช. อีกทั้ง กสทช. ควรปรับปรุงภาพลักษณ์ขององค์กร ให้ดีขึ้น และปรับการทำงานให้มีเอกภาพมากกว่าในปัจจุบัน ควรหลีกเลี่ยงกรรมการที่มาจากกลุ่มทุน หรือกลุ่มการเมือง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเอื้อประโยชน์ต่อผู้หนึ่งผู้ใดจนประชาชนเสียประโยชน์ นอกจากนี้ควรปรับปรุงความสัมพันธ์การทำงานในรูปคณะกรรมการของ กสทช. ให้สามารถสร้างดุลย ภาพในการทำงาน เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายในมิติทางด้านเชิงเทคโนโลยี เชิงคุณภาพ และเชิง เศรษฐกิจ ให้เป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

- American Public Television. (2024) . *About American Public Television*.
<https://www.aptonline.org/about/apt>
- Barb. (2023). *Barb to expand audience measurement to incl. fit-for-TV content on video-sharing platforms*. Brab: News & Views.
<https://www.barb.co.uk/news/barb-to-expand-audience-measurement-to-incl-fit-for-tv-content-on-video-sharing-platforms/>
- Brownfield, T. (March 4, 2019). *The Origins of America's First TV Networks*. The Saturday Evening Post. <https://www.saturdayeveningpost.com/2019/03/the-origins-of-americas-first-tv-networks/>
- Cohen, S. & Bizzaco, M. (2022) *ATSC 3.0: Everything you need to know about broadcast TV's next big thing*. Digitaltrends. <https://www.digitaltrends.com/home-theater/atsc-3-0-ota-broadcast-standard-4k-dolby-atmos/>
- Drishiti. (2022, October 25). Broadcasting only through Prasar Bharati. Drishi. https://www.drishitias.com/daily-updates/daily-news-analysis/broadcasting-only-through-prasar-bharati/print_manually
- Federal Communications Commission. (2008). *Fiscal Year 2008 Performance and Accountability Report*. <https://transition.fcc.gov/Reports/ar2008.pdf>
- Federal Communications Commission. (n.d.). *From Contact / Federal Communications Commission*. <https://www.fcc.gov/about/contact>
- FEMA. (n.d.). *Emergency Alert System*. <https://www.fema.gov/emergency-managers/practitioners/integrated-public-alert-warning-system/public/emergency-alert-system>
- Kantar & Amazon Ads. (2021) *การทำความเข้าใจเคเบิลทีวี ดาวเทียม และพฤติกรรมการสตรีมในสหรัฐอเมริกา*. Amazon ads. <https://advertising.amazon.com/th-th/blog/vmvpd-and-mvpd-viewers>

- Kumari, T. (2020). A Study on Growth of Over the Top (OTT) Video Services in India. *International Journal of Latest Research in Humanities and Social Science (IJLRHSS)*. 3(9), 68 – 73.
- Kumar, K. & Gangwar, R. (2022). Necessity of OTT Regulation in Indian Context. Bayan College International Journal of Multidisciplinary Research. 2(2): 78-90. <https://bayancollegeijmr.com/index.php/ijmr/article/view/100>
- MIB. (2023, April 6). *The Information Technology (Intermediary Guidelines and Digital Media Ethics Code) Rules, 2021*. Ministry of Information and Broadcasting. <https://www.meity.gov.in/writereaddata/files/Information%20Technology%20%28Intermediary%20Guidelines%20and%20Digital%20Media%20Ethics%20Code%29%20Rules%2C%202021%20%28updated%2006.04.2023%29-.pdf>
- MIB. (2564) . *Accessibility Standards for Television Programmes for Hearing Impaired*. Ministry of Information and Broadcasting. <https://mib.gov.in/sites/default/files/Accessiblity%20Standards%20for%20TV.pdf>
- Moochhala, Q. (2018). The Future of Online OTT Entertainment Services in India. Lexipedia. https://actionesque.com/research-papers_pdf/QM-OTT-future-2018.pdf
- Ofcom. (2023). *The Ofcom Broadcasting Code (with the Cross-promotion Code and the On Demand Programme Service Rules)*. Ofcom. <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-standards/broadcast-code>
- Ofcom. (2024). *Official statistics release calendar*. <https://www.bfi.org.uk/industry-data-insights/official-statistics-release-calendar>
- Ranchi, C. (2008, November 22). Regulation of Broadcasting & Cable TV Services: Telecom Regulatory Authority of India. DSAT Seminar on Dispute Resolution & Redressal of Consumers' Grievances. Indian Institute of Coal Management, Ranchi. https://tdsat.gov.in/admin/introduction/uploads/seminar_events/Choubey%20Ranchi.pdf

- Singh, P. (2019). New Media as a Change Agent of Indian Television and Cinema: A study of over the top Platforms. *Journal of Content, Community & Communication*. 9(5), 131 – 137.
- Statista. (2022). *Streaming in Thailand – Statistics & facts*.
<https://www.statista.com/topics/8287/streaming-in-thailand/#topicOverview>
- TDSAT. (n.d.). Introduction. Telecom Disputes Settlement and Appellate Tribunal (TDSAT) <https://tdsat.gov.in/admin/introduction/uploads/TDSAT%20INTRO.pdf>
- TRAI. (2021). *Report on Activities (1st January, 2020 to 31 December, 2020)*. Telecom Regulatory Authority of India.
https://www.trai.gov.in/sites/default/files/Report_27-08-2021.pdf
- TRAI. (2022). *History*. Telecom Regulatory Authority of India.
<https://www.trai.gov.in/about-us/history>
- TRAI. (2023). Annual Report 2023-2023: Telecom Regulatory Authority of India.
https://www.trai.gov.in/sites/default/files/Annual_Report_20022024_0.pdf
- ข่าวเทคโนโลยี. (18 พฤศจิกายน 2567). เปิดเอกสาร “ประธาน กสทช.” ลงนามเห็นชอบตั้ง “ไตรรต์” นั่งรองเลขาธิการ กสทช. เดลินิวส์ออนไลน์. <https://www.dailynews.co.th/news/4092191/>
- ข่าวบันเทิง. (18 พฤศจิกายน 2567). "ไก่อ ภาชิต" ตอบแล้ว! ยังได้เป็นผู้ประกาศข่าวต่อไหม? หลังช่อง 3 ปลดพนักงาน. Sanook. <https://www.sanook.com/news/9653534/>
- ข่าวไอที. (27 พฤศจิกายน 2567). กูรูสื่อตั้งเดดไลน์ 'กสทช.' ออกแผนที่วิดิจิทัลภายในต้นปี 68. ผู้จัดการออนไลน์. <https://mgronline.com/cyberbiz/detail/9670000114169>
- คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน. (2566). *รายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช. สำนักงาน กสทช. และเลขาธิการ กสทช.*
<https://dl.parliament.go.th/backoffice/viewer2300/web/viewer.php>
- จิตาภา ล้อมพิทักษ์. (2564). การสื่อสารความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มผู้ประกอบการโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนันท์ ชญาตร์ ศุภมิตร. (2566). Diversity TV. ไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสามดีออลส์ จำกัด

- ฉัตรชัย กองอรุณ. (2565.)บริการ Over-the-top (OTT) ความท้าทายในการจัดเก็บรายได้ (Revenue collection challenges) และการผสมกลมกลืน (Harmonisation) ระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN). <https://procheck.nbt.go.th/articles/detail/91>
- เฉลิมวรรณ จรรย์านพิวาทย์. (2567). *ข้อมูลอุตสาหกรรมภาพยนตร์และโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักร*. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. <https://www.ditp.go.th/post/166965>
- แผนกเทคนิคโทรทัศน์. (2553). *รู้จักมาตรฐาน DVB-T2*. สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก. https://www.tv5.co.th/technics/tv_digital_standard_dvb_t2.html
- ทั่วไป. (27 พฤศจิกายน 2567). ช่อง 3 ปลดพนักงานนับ 100 ชีวิต สมาคมนักข่าวฯ ห่วงคนวงการสื่อถูกเลิกจ้าง. กรุงเทพฯธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/news/news-update/1155507>
- โทมัส คอนซัลติง. (2560). การศึกษาเรื่อง สภาพการแข่งขันและแนวทางการกำกับดูแลกิจการ Over The Top: OTT. กรุงเทพมหานคร: กสทช.
- ธุรกิจ. (11 กรกฎาคม 2567). ‘เนชั่น กรุ๊ป’ ยืนยันพักจ่ายเงินเดือนบางส่วน เฉพาะฝ่ายบริหาร 10%. กรุงเทพฯธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1135454>
- นิลาวัลย์ พาณิชย์รุ่งเรือง, อนันต์ ธรรมชาลัย และพิสมัย จารุจิตติพันธ์. (2564). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการชาวสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในประเทศไทย. วารสารศาสตร์. 15(3), 46 – 84.
- ในประเทศ. (26 พฤศจิกายน 2567). ช่อง 3 พนักงานถูกเลย์ออฟ เกือบ 300 คน ผู้ประกาศส่วนหนึ่งโดนด้วย. ประชาชาติธุรกิจ. <https://www.prachachat.net/general/news-1702752>
- บริษัท โบลลิเกอร์ แอนด์ คอมพานี (ประเทศไทย) จำกัด. (2564). *รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาแนวทางการตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการดำเนินการ และการบริหารงานของหน่วยงานกำกับดูแลกิจการสื่อสาร และแนวโน้มอุตสาหกรรมในกิจการสื่อสาร*. บริษัทฯ.
- บันเทิงไทย. (5 มีนาคม 2567). กสทช.ลงดาบ “ฉากข่มขืนในละคร” ปรับเวลาออกอากาศ-ตัดฉากหลายละครดังรีรัน. มติชนออนไลน์. https://www.matichon.co.th/entertainment/news_2608759

- ประกาศ เรื่อง นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (11 เมษายน 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอน 47 ก หน้า 1 – 71.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). (1 พฤศจิกายน 2565). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 139 ตอนพิเศษ 258 ง หน้า 1 – 143.
- พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.2551. (4 มีนาคม 2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอน 42 ก หน้า 61 – 91.
- พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560. (24 มกราคม 2560). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอน 10 ก หน้า 1 – 23.
- พระราชบัญญัติองค์การจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2551. (19 ธันวาคม 2553). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 127 ตอน 78 ก หน้า 11 – 56.
- มนิรัตน์ กำจรกิจการ. (2566). หลักเกณฑ์การเข้าสู่ตลาดการให้บริการโทรทัศน์ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลในประเทศไทย. *วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 52(3), 515 – 557.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2566). รายงานผลการศึกษาระดับกลาง การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการบริการโทรทัศน์ ประจำปี 2566. มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลตามนโยบาย กสทช. ที่สำคัญในด้านการบริการโทรทัศน์ ประจำปี 2566. มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2565). มองอนาคตของกิจการโทรทัศน์ไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2566). รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ และการบริหารงานของ กสทช. สำนักงาน กสทช. และ เลขาธิการ กสทช. ด้านกิจการโทรทัศน์ ประจำปี 2566. มหาวิทยาลัย.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580). (13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135 ตอน 82 ก หน้า 1 – 71.

- วิไลวรรณ จงวิไลเกษม. (2566). วัฒนธรรมห้องข่าวโทรทัศน์ไทยกับการตรวจสอบข่าวปลอม. *วารสารไทยคดีศึกษา*. 20(1), 1 – 28.
- วิไลวรรณ จงวิไลเกษม, ศรัณย์ธร ศศิธรณการแก้ว, ระวีวรรณ ทรัพย์อินทร์ และอดิพล เอื้อจรัสพันธุ์. (2564). เสียงสะท้อนและข้อเสนอเชิงนโยบายของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอุตสาหกรรมโทรทัศน์ไทย ต่อการปฏิบัติงานด้านกิจการโทรทัศน์ของ กสทช. *วารสารศาสตร์*. 14(2), 145 – 174.
- วิสาขา เทียมลม. (2565). การวิเคราะห์เนื้อหาด้านความรุนแรง เพศ และภาษา กับระดับเรตติ้งในละครหลังข่าว. *วารสารรามคำแหง ฉบับรัฐประศาสนศาสตร์*. 5(2), 162 – 198.
- วีรชัย อโณทัยไพบูลย์. (2563). *การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินการและการบริหารงานของ กสทช. และเลขาธิการ กสทช. ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ประจำปี 2563*. สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ไววุฒิ วุฒิอรรถสาร. (2559) เกณฑ์การประเมินการประกอบกิจการโทรทัศน์ดิจิทัลในประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 10(2), 102 – 116.
- ศิริวรรณ อนันต์โท. (2565). ศึกษาสถานการณ์ ปัญหา และอนาคตของการให้บริการ OTT ในประเทศไทย. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2566). นิเวศสื่อโทรทัศน์ไทยกับแนวทางการกำกับดูแลในยุคสตรีมมิง. ศูนย์ฯ.
- เศรษฐกิจ. (26 พฤศจิกายน 2567). เปิดนาฬิการับแม่เหล็กจาง ปลดหนี้ร้อยละ 3 ชดเชยสูงสุด 400 วัน ผู้ประกาศก็โดนด้วย. มติชนออนไลน์.
https://www.matichon.co.th/economy/news_4920422
- เศรษฐกิจ. (29 กุมภาพันธ์ 2567). MONO ปรับโครงสร้าง ‘ปลดพนักงาน’ ลดค่าใช้จ่ายเดือนละ 11 ล้าน จ่อใช้ AI อ่านข่าว. มติชนออนไลน์.
https://www.matichon.co.th/economy/news_4448359
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (ม.ป.ป.). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจ้างที่ปรึกษา ศึกษาผลกระทบของบริการประเภท over-the-top (OTT) ที่มีต่ออัตราค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่*. สำนักงาน กสทช.

สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. (2566). รายงานประจำปี 2565 สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. <https://acrobat.adobe.com/link/review?uri=urn%3Aaid%3Aascds%3AUS%3A34babb34-7ff1-33f8-8e09-d76dba88efa6>

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *สภาพการแข่งขันและแนวทางการกำกับดูแลกิจการ Over The Top: OTT*. สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *แผนยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ*. สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.). (30 กรกฎาคม 2567). ป.ป.ช. ประกาศผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และมอบรางวัล ITA AWARDS 2024. *ข่าวสำนักงาน ป.ป.ช.*

สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม. (2567). รายงานผลการดำเนินงานขับเคลื่อน แผนพัฒนาด้านการ พัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 – 2566. สำนักงานฯ.

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580.

สำนักงานศูนย์วิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ม.ป.ป.). *รายงานฉบับสมบูรณ์ การจ้างที่ปรึกษาเพื่อติดตามและประเมินผลแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2562 - 2566)*. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน กสทช.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2566). การสำรวจการเข้าถึงสื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ พ.ศ. 2566. สำนักงานฯ.

สำนักส่งเสริมการแข่งขันและกำกับดูแลกันเอง. (2567). รายงานวิเคราะห์พฤติกรรมการแข่งขันใน กิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการอื่นที่เกี่ยวข้อง Q1/ 2024 The Future of Thai TV Landscape: Fact and Foresight. สำนักฯ.

สังคม. (26 เมษายน 2567). ปิดฉาก15 ปี VOICE TV อำลาผู้ชม พ.ศ.นี้ ถ่ายทอดเชยพนักงาน. ไทยพีบีเอส. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/339437>

- ลิขเรศ ศิลากานต์. (2566). นวัตกรรมธุรกิจ “โทรทัศน์ - ไอที - แพลตฟอร์มวิดีโอสตรีมมิ่ง” ในอุตสาหกรรมสื่อสร้างสรรค์ กรณีศึกษานานาชาติ: วิสัยทัศน์ นโยบาย และแนวทางการพัฒนา. https://drive.google.com/file/d/1J6Tng6runvrMRa8vcJVcMcIEFeXdsIGw/view?fbclid=IwY2xjawGwpMNleHRuA2FlbQlxMAABHXWetlxb35lEBk8E3x6bfOMvt-MLf0VkJQuZ7xcbZcu_MzuUbu7JUNE5Clw_aem_hQpxlvo1_YEdGaiydc0oCg
- ลิขเรศ ศิลากานต์. (2566). นิเวศวิวัฒน์ โทรทัศน์ไทย 2572. ใน รายงานประจำปี 2565 ของสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. (น. 60 - 95). กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย. https://drive.google.com/file/d/1hUvwH1wOb41O1f_S1HPzR4te9aKrTojN/view?fbclid=IwY2xjawGwpZxleHRuA2FlbQlxMAABHQR5rgqkqUHYBm-cvF0Do-PoB3_wJfdzcw7ezz8xEyALdY8mL63orbEwaQ_aem_WMA9Dtxhx65no-wEGDLwNg
- อิทธิพล วรานุสุภากุล. (2560). การกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์เพื่อความหลากหลาย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสระนิวส์. (28 พฤษภาคม 2567). เอ็กซ์คลูซีฟ :เบื้องหลัง กสทช.ลงดาบ 'โหนดกระแส' - ช่อง 3 เคยขอโอกาสปรับปรุงสิ่งไม่เหมาะสม. สำนักข่าวอิศรา. <https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/128868-invesmmmds.html>
- เอี่ยมพร หลินเจริญ. (2555). เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ. *วารสารวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 17(1), 17-29.
- ไอที. (19 กุมภาพันธ์ 2567). กสทช. เตรียมลงดาบโอทาโรเวิลด์ฯ หลังพบทราฟฟิคผิดปกติ เบอร์คล้ายกรุงไทย-SCB. พีพีทีวีออนไลน์. <https://www.pptvhd36.com/news/ไอที/217472>
- ฮอตแซร์. (11 กรกฎาคม 2567). เครือข่ายขึ้นพักจ่ายเงินเดือนพนักงานบางส่วน 10-30% หลังมีมติเงินโฆษณาลดลง. ผู้จัดการออนไลน์. <https://mgronline.com/online/section/detail/9670000058986>

กตป.
คณะกรรมการติดตามและ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน

